බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා 49 (II)

අභිධර්මපිටකයෙහි

නවවැනි ග්‍රන්ථය

යමක ප්‍රකරණ

දවිතීය භාගය (2)

ලංකා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
හිඟුල මාකඩවර ශ්‍රී රේවත පරිවෙණාධිපති
සතරකෝරළ මහදිසාවේ ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක රාජකීය පණ්ඩිත
ශ්‍රී ධර්මස්කන්ධ රේවත කරහම්පිටිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර
ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් කරන ලද
සිංහල පරිවර්තනය

**ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජය මඟින්
ප්‍රකාශිත යි.**

ශ්‍රී බු: ව: 2530
රාජ්‍ය වර්‍ෂ: 1988

Buddha Jayanti Tripitaka Series – Volume XLIX (2)

THE NINTH BOOK IN THE

ABHIDHAMMA PITAKA

YAMAKAPPAKARANA

PART II (2)

WITH

THE SINHALA TRANSLATION

BY

VENERABLE **PANDIT KARAHAMPITIGODA**
SRI DHAMMAKKHANDHA REWATA SUMANASARA THERA
THE CHIEF HIGH PRIEST OF THE PROVINCE OF
FOUR KORALAS AND THE PRINCIPAL OF
SRI REWATA PIRIVENA, MAKADAWARA
HINGULA

PUBLISHED
UNDER THE PATRONAGE
OF
DEMOCRATIC SOCIALIST REPUBLICAN
GOVERNMENT OF SRI LANKA

B.E. 2530
C.E. 1988

අභිධම්ම පිටකෙ

යමකප්පකරණං

දුතියො භාගො (2)

අභිධර්මපිටකයෙහි

යමකප්‍රකරණ

ද්විතීය භාගය (2)

‘‘තථාගතප්පවෙදිතො භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොචති නො පටිච්ඡන්නො.’’

‘‘මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරන ලද ධර්මය හා විනය විවෘත වූයේ බබළයි, වැසුණේ නො මැ බබළයි’’

(අඞ්ගුත්තරනිකාය, තිකනිපාත – භරණ්ඩුවග්ග, 9 සූත්‍රය)

කලුතර බෝධි භාරකාර මණ්ඩලයේ

අනුග්‍රහයෙන්

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාවේ

මෙම කාණ්ඩයේ පිටපත් 3000 මුද්‍රණය

කරවන ලදි.

මෙයින් ජනිත කුසල සම්භාරය දායක කාරක සියලු දෙනා

අනුමෝදන් වෙත්වා.

The printing of 3000 copies

of this Volume

of

THE BUDDHA JAYANTI TRIPITAKA SERIES

has been sponsored

by

THE KALUTARA BODHI TRUST

May the Kusala Kamma accrued by this

Noble Act

be shared by everyone concerned.

පටුන

CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලාවෙහි අභිධර්ම පිටකයට අයත් යමකප්‍රකරණය කාණ්ඩ දෙකකින් යුක්ත කොට මුද්‍රණයට සැලසුම් කරන ලද්දේය. එහි සවැනි සඞ්ඛාර යමකයෙහි පටන් ඉන්ද්‍රියයමකය තෙක් යමක පස මුද්‍රණ අවස්ථාවට පැමිණ පරිහරණයට දුෂ්කරවනසේ මහත් ග්‍රන්ථයක් වනබව පැනුණු හෙයින් 'ඉන්ද්‍රියයමකය' වෙන ම කාණ්ඩයක් ලෙස මුද්‍රණය කරවන්නට තීරණය විය. එහෙයින් මේ ග්‍රන්ථභාගය යමකප්‍රකරණයේ ද්විතීය භාගයෙහි දෙවැනි කාණ්ඩය ලෙස මුද්‍රණය වූබව සලකන්නෝ මැනැවි.

පණ්ඩිත මිරිස්සේ ගුණසිරි ස්ථවිරයන් වහන්සේ මේ ග්‍රන්ථභාගය ද පරිවර්තනය සඳහා බෞද්ධ මණ්ඩලය මගින් ආරාධිත වැ සිටි නමුදු උන් වහන්සේගේ ආකස්මික අභාවය නිසා එමැ සංස්කරණය හා සිංහල අනුවාදය ද ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය වෙත පැවැරිණ. එහෙයින් ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ප්‍රවීණ සාමාජිකවරයකු වන හිඟුල, මාකඩවර ශ්‍රී රෙවත පරිවෙණාධිපති සතරකෝරළ මහදිශාවෙහි ප්‍රධාන සංඝනායකධුරීණ වූ **ශ්‍රී ධම්මක්ඛන්ධ රෙවත**, **රාජකීය පණ්ඩිත ශ්‍රී සුමනසාර** ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් මෙ ද සපුරා හෙළබසට නඟා පාඨශොධනය ද කරමින් මුද්‍රණයට සකස් කළබව පවසම්හ.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අතිගරු ජනාධිපති තැන්පත් **ශ්‍රීමත් ජේ. ආර්. ජයවර්ධන** උතුමාණන්ගේ කාරුණික අනුග්‍රහය ද සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ ගරු අමාත්‍ය වූ **ඊ. ඇල්. බී. හුරුල්ලේ** මැතිතුමාණන් හා නියෝජ්‍ය අමාත්‍ය **ඩබ්ලිව්. ඇම්. පී. බණ්ඩා** මැතිතුමාණන් ඇතුළු සංස්කෘතික කාර්‍ය්‍යමණ්ඩලය ද, තිසර මුද්‍රණාලයාධිකාරී මහතාණන් ප්‍රමුඛ මුද්‍රණකාර්‍ය්‍යාංශය හා මෙහි උපස්කෘත සියලු සුධීහු ද 'මෙ මැ ධර්ම දනමය කුශලයෙන් ස්වර්ග මොක්ෂ සුඛභාගී වෙත්වා' යි ආශංසනය කරම්හ.

මෙවගට,

ලබුගම ලඞ්කානන්ද
මහානායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සංස්කාරක.

1987 දෙසැ. 25 දින.
කොළඹ මහානායක චාරිකාරාමය.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

අග්ගමහාපණ්ඩිත, **බලන්ගොඩ ආනන්දමෛත්‍රෙය** මහානායක මහාස්ථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අහංගම විද්‍යාචන්ද්‍රපරිවෙණාධිපති, ත්‍රිපිටකවාගීශ්වරාචාර්ය, සාහිත්‍ය චක්‍රවර්ති, රාජකීය පණ්ඩිත, **කෝදගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක** දක්ෂිණ-ලඞ්කායෙහි ප්‍රධාන සඞ්ඝනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනොදය පරිවෙණාධිපති ශ්‍රී මහාවිහාරවංශාලඞ්කාර විමල කීර්ති ශ්‍රී ත්‍රිපිටකවාගීශ්වර, සාහිත්‍යචක්‍රවර්ති, රාජකීය පණ්ඩිත, **ලබුගම ශ්‍රී ලඞ්කානන්දාභිධාන** — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර්ම මහාසඞ්ඝසභායෙහි මහානායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

කිරුළපන පූර්වාරාමයෙහි හා නාරාහේන්පිට අභයාරාමයෙහි අධිපති, ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, **රද්දැල්ලේ ශ්‍රී ප්‍රඥාලෝක** — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර්ම මහාසඞ්ඝසභායෙහි අනුනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

හෙරලියාවල ශ්‍රී සුධර්මාරාමාධිපති, ශාස්ත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද රාජකීය පණ්ඩිත, **වේඬරුවේ ශ්‍රී අනවමදර්ශී**—කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධර්ම මහාසඞ්ඝසභායෙහි අනුනායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ' මාකඩවර ශ්‍රී රේවත පරිවෙණාධිපති, සතරකෝරළ මහ-දිසාවේ ප්‍රධාන සංඝනායකධුරන්ධර ශ්‍රී ධර්මස්කන්ධ රේවත රාජකීය පණ්ඩිත **කරහම්පිටිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර** ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

කොළඹ තිඹිරිගස්යායේ අශෝකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, **කරඳන ශ්‍රී ප්‍රඥාලඞ්කාර** නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක ධර්මපීඨයෙහි ත්‍රිපිටක අංශයෙහි මහාචාර්ය, ශාස්ත්‍රාචාර්ය, රාජකීය පණ්ඩිත, ත්‍රිපිටකාචාර්ය, රයිගම් කෝරළයේ ප්‍රධාන සංඝනායකධුරන්ධර **උඩුවේ ශ්‍රී ජනානන්ද** ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

ලේකම්:

කොළඹ බෞද්ධාලෝක මාවතෙහි බෞද්ධාලෝක විහාරාධිපති, **පණ්ඩිත දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල** – කොළඹදිශායෙහි ප්‍රධාන සංඝ-නායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

සී.මු. - සීහළක්ඛරමුද්දිත යමකප්පකරණං

සයා - සායක්ඛර මුද්දිත යමකප්පකරණං

ම.ඡ.සං. - මරම්මඡට්ඨසංගීතියා සොධිත යමකප්පකරණං

අට්ඨකථා - පඤ්චප්පකරණට්ඨකථා

PTS - PALITEXT SOCIETY YAMAKAPPAKARANA

සංක්‍ෂෙපනය

යමක ප්‍රකරණයෙහි ඒ ඒ යමකයන් පිළිබඳ නය විභාගාදි කිවයුතු සාමාන්‍ය දැය ප්‍රථමභාග සංක්‍ෂෙපනයෙහි ලා කියන ලද්දේ යැ. මේ ග්‍රන්‍ථයෙහි එන ඉන්‍ද්‍රියයමකයෙහි නය විභාගාදිය එය බලා දත්නෙ යැ. විශෙෂ වූ කිහිප තැනක් මෙහි දක්වම්හ.

චක්‍ඛායතන චක්‍ඛුධාතුමූලකයෙහි මෙන් මේ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියමූලක නයෙහි ද ජිව්හින්‍ද්‍රිය කායින්‍ද්‍රිය මූලක යමකයෝ නො ගන්නා ලදහ. පළමු කී සොතින්‍ද්‍රිය ඝානින්‍ද්‍රිය හා සමාන විසර්ජන ඇති හෙයිනි. මනින්‍ද්‍රිය උද්දෙසයෙහි කී පිළිවෙළ අනුව නොයොද සියලු චක්‍ඛුන්‍ද්‍රිය මූලකාදීන් සමග අවසන්හිලා යොදන ලද යැ. චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියාදි මූලකයන් සමග මෙන් මැ ඉත්‍ථින්‍ද්‍රියාදි මූලකයන් හා සමග ද යෙදෙන බැවිනි.

චක්‍ඛුන්‍ද්‍රිය සමග ඉත්‍ථින්‍ද්‍රිය, පුරිසින්‍ද්‍රිය, ජීවිතින්‍ද්‍රිය, සොමනස්සින්‍ද්‍රිය, උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රිය, සද්ධින්‍ද්‍රිය, පඤ්ඤින්‍ද්‍රිය, මනින්‍ද්‍රිය යන ඉන්‍ද්‍රියයෝ ගන්නා ලදහ. ප්‍රතිසන්‍ධියෙහි නො ලැබෙන බැවින් සුඛින්‍ද්‍රිය, දුක්ඛින්‍ද්‍රිය, දෙමනස්සින්‍ද්‍රිය යන මොහු ද අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්‍ද්‍රිය, අඤ්ඤින්‍ද්‍රිය, අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රිය යන මොහු නො ගන්නා ලදහ. ඒ ඒ ඉන්‍ද්‍රිය මූලකයෙහි ඉන්‍ද්‍රියයන් ලැබෙන අයුරින් යමක ගිණියැ යුතු.

පවත්ති උප්පාදවාරයෙහි ''සචක්‍ඛුකානං න ඉත්‍ථීනං උපපජ්ජන්තානං'' යන මෙහි 'ඇස් ඇති වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාහු' යයි බ්‍රහ්මපාරිසද්‍යාදි රූපී බ්‍රහ්මයෝ ද පුරුෂයෝ ද නපුංසකයෝ ද කියන ලද වෙති. ඔවුනට ඝත්‍රීන්‍ද්‍රිය නූපදියි. ''සචක්‍ඛුකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං'' යන මෙහි 'ඇස් ඇති වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාහු' යයි රූපී බ්‍රහ්මයෝ ද ස්ත්‍රීහු ද නපුංසකයෝ ද කියන ලද වෙති. ඔවුනට පුරිසින්‍ද්‍රිය නූපදියි, ''අචක්‍ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති'' යන මෙහි 'ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්‍ද්‍රිය උපදී' යනු එකවොකාර (අසංඥසත්ත්‍ව) චතුවොකාර (අරූප) කාමධාතුසත්ත්‍වයන් ගෙන කියන ලද්දෙ යැ. ''සචක්‍ඛුකානං විනා සොමනස්සෙන'' යනු උපෙක්‍ෂා සහගත සතර මහාවිපාක ප්‍රතිසන්‍ධි ද ''සචක්‍ඛුකානං විනා උපෙක්‍ඛාය'' යනු සොමනස්ස සහගත ප්‍රතිසන්‍ධි ද ''උපෙක්‍ඛාය අචක්‍ඛුකානං'' යනු අහෙතුක ප්‍රතිසන්‍ධි ද ගෙන කියන ලද යැ. ''අහෙතුකානං'' යනු; අහෙතුක ප්‍රතිසන්‍ධි චිත්තය හා සමග ශ්‍රද්ධා, සති, ප්‍රඥ ඉන්‍ද්‍රියයෝ එකාන්තයෙන් මැ නූපදිති. සමාධි වීර්‍ය්‍ය දෙක ඉන්‍ද්‍රිය ප්‍රාප්ත නො වෙති. ''සහෙතුකානං අචක්‍ඛුකානං'' යනු ගර්භශය්‍යා ඇතියන් වශයෙන් ද අරූපී වශයෙන් ද කියන ලද යැ ඔවුන් හැර අනෙක් හෙතුසම්පන්න ඇස් නැතියෙක් නැත. ''සචක්‍ඛුකානං අහෙතුකානං'' යනු අපායෙහි ඔපපාතිකයන් ගෙන කියන ලද යැ,

"සචක්ඛුකානං ඤාණවිප්පයුත්තානං" යි කාමධාතුයෙහි ද්‍විහේතුක ප්‍රති-සන්ධි ඇතියන් ගෙන කියන ලද යැ. "සචක්ඛුකානං ඤාණසම්පයුත්තානං" යනු රූපී බ්‍රහ්මයන් ද කාමාවචර දෙව්මිනිසුන් ද ගෙන කියන ලද යැ. "ඤාණසම්පයුත්තානං අචක්ඛුකානං" යනු අරූපීන් ද ත්‍රිහේතුක ගර්භශය්‍යා ඇතියන් ද ගෙන කියන ලද යැ. "විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං" යනු රූප ජීවිතින්ද්‍රිය හා අරූප ජීවිතින්ද්‍රිය ගෙන කියන ලද යැ. "පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ" යනු අරූප ජීවිතින්ද්‍රිය ගෙන කියන ලදි.

පරිඤ්ඤාවාරයෙහි "අට්ඨමකො" යනු ස්‍රොතාපත්තිමාර්ගස්ථ පුද්ගල යි. හෙ අර්හත්ඵලස්ථයා පටන් ප්‍රත්‍යාරොහණ ක්‍රමයෙන් ගණිනු ලබන්නෙ අටවැනි වෙයි, දක්ෂිණාර්හයන් ගිණීමෙහි දී රහතුන් වහන්සේ අග්‍ර දක්ෂිණාර්හ වන බැවින් ප්‍රථම පුද්ගල වෙයි.

"ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙන්ති නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහන්ති" යන මෙහි ද්විපුද්ගලයෝ නම් සකෘදාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී යැ අර්හත්මාර්ගසමඞ්ගී යැ යන දෙදෙනා යි, ඔවුනතුරෙහි සකෘද-ගාමී පුද්ගල අසමර්ථ බැවින් දොමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙරෙයි, අර්හත්මාර්ගස්ථ පුද්ගල ප්‍රහීණදොෂ බැවින් ප්‍රහාණ නො කෙරෙයි.

පණ්ණත්ති නිද්දෙසවාරයෙහි "කායො කායින්ද්‍රියන්ති" යන පෘච්ඡා විසර්ජනය "කායින්ද්‍රියං ඨපෙත්වා අවසෙසො කායො න කායින්ද්‍රියං" යි මරම්ම ඡට්ඨසඞ්ගීති යමකප්පකරණයෙහි ඇත. එය තායි අක්ෂර මුද්‍රණයෙහි ද PTS මුද්‍රණයෙහි ද "කායින්ද්‍රියං ඨපෙත්වා අවසෙසා කායො න කායින්ද්‍රියං" යි ඇත.

ආයතන යමකයෙහි "කායො කායායතනන්ති" යන පෘච්ඡා විසර්ජනයෙහි "කායායතනං ඨපෙත්වා අවසෙසො කායො කායො, න කායායතනං" යි තායි අක්ෂර මුද්‍රණයෙහි ඇත. ඉන්ද්‍රිය යමකයෙහි පාළි විභාගය ස්කන්ධ ආයතන යමකයෙහි කී නයින් මැ කළයුතු සේ අටුවාහි සඳහන් වෙයි. එහෙයින් අප විසින් මෙහි යථොක්ත පාළිය "කායින්ද්‍රියං ඨපෙත්වා අවසෙසො කායො කායො, න කායින්ද්‍රියං" යි සුපාඨ සේ ගන්නා ලද යැ. "කායින්ද්‍රියය හැර අවශෙෂ කාය කාය නම් වෙයි, කායින්ද්‍රිය නො වෙයි" යනු එහි අර්ථ යි. "අවසෙසො කායොති: නාමකායො, රූපකායො, හත්ථිකායො, අස්සකායොති එවමාදි" යි "අවශෙෂකාය නම් නාමකාය, රූපකාය, හස්තිකාය, අශ්වකාය යන මේ ආදි යැ"යි අටුවාහි දක්වන ලද්දෙ යැ. ඡට්ඨසඞ්ගීති සංස්කරණයෙන් එ අරුත් නො නැඟෙයි. මෙ මතු නො වැ "අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොතින්ද්‍රියං" ආදි සෙසු තන්හි ද "අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියං" ආදීන් ඡට්ඨසඞ්ගීති සංස්කරණයෙහි පාළිය දක්නා ලැබේ. විමසා ගන්නෙ යි.

කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර
නායක ස්ථවිර.

රේවත පිරිවෙන,
මාකඩවර.
හිඟුල.
1987. දෙසැ. 25

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අ a	ආ ā	ඉ i	ඊ ī	උ u	ඌ ū	එ ē	ඔ ō

CONSONANTS

ක ka	ඛ kha	ග ga	ඝ gha	ඞ ṅa
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඣ jha	ඤ ña
ට ṭa	ඨ ṭha	ඩ ḍa	ඪ ḍha	ණ ṇa
ත ta	ථ tha	ද da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya	ර ra	ල la	ව va	ස sa	හ ha	ළ ḷa	අං ṃ
ක ka	කා kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ kē	කො kō
ඛ kha	ඛා khā	ඛි khi	ඛී khī	ඛු khu	ඛූ khū	ඛෙ khē	ඛො khō
ග ga	ගා gā	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gū	ගෙ gē	ගො gō

CONJUNCT-CONSONANTS

ක්ක kka	ඤ්ඤ ñña	ත්‍ර tra	ම්ඵ mpha
ක්ඛ kkha	ණ්හ ṇha	ද්ද dda	ම්බ, ඹ mba
ක්‍ය kya	ඤ්ච ñca	ද්ධ ddha	ම්භ mbha
ක්‍රි kri	ඤ්ඡ ඡ ñcha	ද්‍ර dra	ම්ම mma
ක්ව kva	ඤ්ජ ñja	ද්ව, ද්ව dva	ම්හ mha
ඛ්‍ය khya	ඤ්ඣ ñjha	ධ්ව dhva	ය්ය, ය්‍ය yya
ඛ්ව khva	ට්ට ṭṭa	න්ත nta	ය්හ yha
ග්ග gga	ට්ඨ, ඨ ṭṭha	න්ථ ntha	ල්ල lla
ග්ඝ ggha	ඩ්ඩ ḍḍa	න්ද nda	ල්‍ය lya
ඞ්ක ṅka	ඩ්ඪ ḍḍha	න්ධ ndha	ල්හ lha
ග්‍ර gra	ණ්ණ ṇṇa	න්න nna	ව්හ wha
ඞ්ඛ ṅkha	ණ්ට ṇṭa	න්හ nha	ස්ස ssa
ඞ්ග ṅga	ණ්ඨ ṇṭha	ප්ප ppa	ස්ම sma
ඞ්ඝ ṅgha	ණ්ඩ, ඬ ṇḍa	ප්ඵ ppha	ස්ව sva
ච්ච cca	ත්ත tta	බ්බ bba	හ්ම hma
ච්ඡ ccha	ත්ථ ttha	බ්භ bbha	ව්හ vha
ජ්ජ jja	ත්ව tva	බ්‍ර bra	ළ්හ ḷha
ජ්ඣ jjha		ම්ප mpa	

ා ā	ි i	ී ī	ු u	ූ ū	ෙ ē

යමකප්පකරණ-දුතියභාගෙ

දුතියො ඛණ්ඩො

විසය සූචි

10. ඉන්ද්‍රිය යමකං

අභිධම්මපිටකෙ

යමකප්පකරණං

අභිධම්මපිටකෙ

යමකප්පකරණං

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

10. ඉන්ද්‍රිය යමකං

1. පණ්ණත්ති උද්දෙසවාරො

බාවීසතින්ද්‍රියානි: චක්ඛුන්ද්‍රියං, සොතින්ද්‍රියං, ඝානින්ද්‍රියං, ජිව්හින්ද්‍රියං, කායින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියං, ඉත්ථින්ද්‍රියං, පුරිසින්ද්‍රියං, ජීවිතින්ද්‍රියං, සුඛින්ද්‍රියං, දුක්ඛින්ද්‍රියං, සොමනස්සින්ද්‍රියං, දොමනස්සින්ද්‍රියං, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, සද්ධින්ද්‍රියං, විරියින්ද්‍රියං, සතින්ද්‍රියං, සමාධින්ද්‍රියං, පඤ්ඤින්ද්‍රියං, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, අඤ්ඤින්ද්‍රියං, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

1. චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු: සොතං සොතින්ද්‍රියං, සොතින්ද්‍රියං සොතං: ඝානං ඝානින්ද්‍රියං, ඝානින්ද්‍රියං ඝානං: ජිව්හා ජිව්හින්ද්‍රියං, ජිව්හින්ද්‍රියං ජිව්හා: කායො කායින්ද්‍රියං, කායින්ද්‍රියං කායො: මනො මනින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියං මනො: ඉත්ථී ඉත්ථින්ද්‍රියං, ඉත්ථින්ද්‍රියං ඉත්ථී: පුරිසො පුරිසින්ද්‍රියං, පුරිසින්ද්‍රියං පුරිසො: ජීවිතං ජීවිතින්ද්‍රියං, ජීවිතින්ද්‍රියං ජීවිතං: සුඛං සුඛින්ද්‍රියං, සුඛින්ද්‍රියං සුඛං: දුක්ඛං දුක්ඛින්ද්‍රියං, දුක්ඛින්ද්‍රියං දුක්ඛං: සොමනස්සං සොමනස්සින්ද්‍රියං, සොමනස්සින්ද්‍රියං සොමනස්සං: දොමනස්සං දොමනස්සින්ද්‍රියං, දොමනස්සින්ද්‍රියං දොමනස්සං: උපෙක්ඛා උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපෙක්ඛා: සද්ධා සද්ධින්ද්‍රියං, සද්ධින්ද්‍රියං සද්ධා: විරියං විරියින්ද්‍රියං, වීරියින්ද්‍රියං විරියං: සති සතින්ද්‍රියං, සතින්ද්‍රියං සති: සමාධි සමාධින්ද්‍රියං, සමාධින්ද්‍රියං සමාධි: පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියං, පඤ්ඤින්ද්‍රියං පඤ්ඤා: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති: අඤ්ඤං[1] අඤ්ඤින්ද්‍රියං, අඤ්ඤින්ද්‍රියං අඤ්ඤං: අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං අඤ්ඤාතාවී:

1. අඤ්ඤා-P. T. S.

අභිධර්මපිටකයෙහි

යමක ප්‍රකරණය

ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර වේවා.

10. ඉන්ද්‍රියයමක

1. ප්‍රඥප්ති උද්දෙශවාර

දෙවිසි ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති: චක්ඛුන්ද්‍රිය යැ සොතින්ද්‍රිය යැ ඝානින්ද්‍රිය යැ ජිව්හින්ද්‍රිය යැ කායින්ද්‍රිය යැ මනින්ද්‍රිය යැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය යැ පුරිසින්ද්‍රිය යැ ජීවිතින්ද්‍රිය යැ සුඛින්ද්‍රිය යැ දුක්ඛින්ද්‍රිය යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය යැ දොමනස්සින්ද්‍රිය යැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය යැ සද්ධින්ද්‍රිය යැ විරියින්ද්‍රිය යැ සතින්ද්‍රිය යැ සමාධින්ද්‍රිය යැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය යැ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය යැ අඤ්ඤින්ද්‍රිය යැ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය යි.

1. චක්‍ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, චක්ඛුන්ද්‍රිය චක්ඛුස වේ ද: ශ්‍රොත්‍රය සොතින්ද්‍රිය වේ ද, සොතින්ද්‍රිය ශ්‍රොත්‍ර වේ ද: ඝ්‍රාණය ඝානින්ද්‍රිය වේ ද, ඝානින්ද්‍රිය ඝ්‍රාණ වේ ද; ජිහ්වා ජිව්හින්ද්‍රිය වේ ද, ජිව්හින්ද්‍රිය ජිහ්වා වේ ද: කාය කායින්ද්‍රිය වේ ද, කායින්ද්‍රිය කාය වේ ද: මනස මනින්ද්‍රිය වේ ද, මනින්ද්‍රිය මනස් වේ ද: ස්ත්‍රී ඉත්‍ථින්ද්‍රිය වේ ද, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ස්ත්‍රී වේ ද: පුරුෂ පුරිසින්ද්‍රිය වේ ද, පුරිසින්ද්‍රිය පුරුෂ වේ ද: ජීවිතය ජීවිතින්ද්‍රිය වේ ද, ජීවිතින්ද්‍රිය ජීවිත වේ ද: සුඛය සුඛින්ද්‍රිය වේ ද, සුඛින්ද්‍රිය සුඛ වේ ද: දුඃඛය දුක්ඛින්ද්‍රිය වේ ද, දුක්ඛින්ද්‍රිය දුඃඛ වේ ද: සොමනස්සය සොමනස්සින්ද්‍රිය වේ ද, සොමනස්සින්ද්‍රිය සොමනස්ස වේ ද: දොමනස්සය දොමනස්සින්ද්‍රිය වේ ද, දොමනස්සින්ද්‍රිය දොමනස්ස වේ ද: උපෙක්‍ෂා උපෙක්ඛින්ද්‍රිය වේ ද, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපෙක්‍ෂා වේ ද: ශ්‍රද්ධා සද්ධින්ද්‍රිය වේ ද, සද්ධින්ද්‍රිය ශ්‍රද්ධා වේ ද: වීර්‍ය්‍ය විරියින්ද්‍රිය වේ ද, විරියින්ද්‍රිය වීර්‍ය්‍ය වේ ද: සති සතින්ද්‍රිය වේ ද, සතින්ද්‍රිය සති වේ ද: සමාධි සමාධින්ද්‍රිය වේ ද, සමාධින්ද්‍රිය සමාධි වේ ද: ප්‍රඥා පඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ප්‍රඥා වේ ද: ‘ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ’ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වේ ද, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති වේ ද; අඤ්ඤ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අඤ්ඤ වේ ද: අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වේ ද, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

2. න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න චක්ඛුන්ද්‍රියං න චක්ඛු: න සොතං න සොතින්ද්‍රියං, න සොතින්ද්‍රියං න සොතං: න ඝානං න ඝානින්ද්‍රියං, න ඝානින්ද්‍රියං න ඝානං: න ජිව්හා න ජිව්හින්ද්‍රියං, න ජිව්හින්ද්‍රියං න ජිව්හා: න කායො න කායින්ද්‍රියං, න කායින්ද්‍රියං න කායො: න මනො න මනින්ද්‍රියං, න මනින්ද්‍රියං න මනො: න ඉත්ථී න ඉත්ථින්ද්‍රියං, න ඉත්ථින්ද්‍රියං න ඉත්ථී: න පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියං, න පුරිසින්ද්‍රියං න පුරිසො: න ජීවිතං න ජීවිතින්ද්‍රියං, න ජීවිතින්ද්‍රියං න ජීවිතං: න සුඛං න සුඛින්ද්‍රියං, න සුඛින්ද්‍රියං න සුඛං: න දුක්ඛං න දුක්ඛින්ද්‍රියං, න දුක්ඛින්ද්‍රියං න දුක්ඛං: න සොමනස්සං න සොමනස්සින්ද්‍රියං, න සොමනස්සින්ද්‍රියං න සොමනස්සං: න දොමනස්සං න දොමනස්සින්ද්‍රියං, න දොමනස්සින්ද්‍රියං න දොමනස්සං: න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උපෙක්ඛා; න සද්ධා න සද්ධින්ද්‍රියං, න සද්ධින්ද්‍රියං න සද්ධා: න විරියං න විරියින්ද්‍රියං, න විරියින්ද්‍රියං න විරියං: න සති න සතින්ද්‍රියං, න සතින්ද්‍රියං න සති: න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න සමාධින්ද්‍රියං න සමාධි: න පඤ්ඤා න පඤ්ඤින්ද්‍රියං, න පඤ්ඤින්ද්‍රියං න පඤ්ඤා: න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති: න අඤ්ඤං න අඤ්ඤින්ද්‍රියං, න අඤ්ඤින්ද්‍රියං න අඤ්ඤං: න අඤ්ඤාතාවී න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න අඤ්ඤාතාවී.

පදසොධනවාරො.

3. චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොතින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියා ඝානින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජිව්හින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවිතින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දොමනස්සින්ද්‍රියං:

2. චක්ෂුස් නො වූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වූයෙ චක්ෂුස් නො වූයෙ වේ ද: සොත නො වූයෙ සොතින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, සොතින්ද්‍රිය නො වූයෙ සොත නො වූයෙ වේ ද: ඝාන නො වූයෙ ඝානින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, ඝානින්ද්‍රිය නො වූයෙ ඝාන නො වූයෙ වේ ද: ජිව්හා නො වූවා ජිව්හින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, ජිව්හින්ද්‍රිය නො වූයෙ ජිව්හා නො වූවා වේ ද: කාය නො වූයෙ කායින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, කායින්ද්‍රිය නො වූයෙ කාය නො වූයෙ වේ ද: මනස් නො වූයෙ මනින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, මනින්ද්‍රිය නො වූයෙ මනස් නො වූයෙ වේ ද: ස්ත්‍රී නො වූවා ඉත්ථින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, ඉත්ථින්ද්‍රිය නො වූයෙ ස්ත්‍රී නො වූවා වේ ද: පුරුෂ නො වූයෙ පුරිසින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, පුරිසින්ද්‍රිය නො වූයෙ පුරුෂ නො වූයෙ වේ ද: ජීවිත නො වූයෙ ජීවිතින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, ජීවිතින්ද්‍රිය නො වූයෙ ජීවිත නො වූයෙ වේ ද: සුඛ නො වූයෙ සුඛින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, සුඛින්ද්‍රිය නො වූයෙ සුඛ නො වූයෙ වේ ද: දුක්ඛ නො වූයෙ දුක්ඛින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, දුක්ඛින්ද්‍රිය නො වූයෙ දුක්ඛ නො වූයෙ වේ ද: සොමනස්ස නො වූයෙ සොමනස්සින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, සොමනස්සින්ද්‍රිය නො වූයෙ සොමනස්ස නො වූයෙ වේ ද: දොමනස්ස නො වූයෙ දොමනස්සින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, දොමනස්සින්ද්‍රිය නො වූයෙ දොමනස්ස නො වූයෙ වේ ද: උපෙක්ෂා නො වූවා උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො වූයෙ උපෙක්ෂා නො වූවා වේ ද: ශ්‍රද්ධා නො වූවා සද්ධින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, සද්ධින්ද්‍රිය නො වූයෙ ශ්‍රද්ධා නො වූවා වේද: වීර්‍ය්‍ය නො වූයෙ විරියින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, විරියින්ද්‍රිය නො වූයෙ වීර්‍ය්‍ය නො වූයෙ වේ ද: ස්මෘති නො වූවා සතින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද: සතින්ද්‍රිය නො වූයෙ ස්මෘති නො වූවා වේ ද: සමාධි නො වූයෙ සමාධින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, සමාධින්ද්‍රිය නො වූයෙ සමාධි නො වූයෙ වේ ද: ප්‍රඥා නො වූවා පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වූයෙ ප්‍රඥා නො වූවා වේ ද: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වූයෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නො වූයෙ වේ ද: අඤ්ඤා නො වූයෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද: අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වූයෙ අඤ්ඤා නො වූයෙ වේ ද: අඤ්ඤාතාවී නො වූයෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වූයෙ අඤ්ඤාතාවී නො වූයෙ වේ ද යත්.

පදශොධනවාර යි.

3. චක්ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සොතින්ද්‍රිය වේ ද: චක්ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ ඝානින්ද්‍රිය වේ ද: චක්ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ ජිව්හින්ද්‍රිය වේ ද, චක්ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ කායින්ද්‍රිය වේ ද: චක්ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියෝ මනින්ද්‍රිය වේ ද: චක්ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ ඉත්ථින්ද්‍රිය වේ ද: චක්ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ පුරිසින්ද්‍රිය වේ ද: චක්ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිතින්ද්‍රිය වේ ද: චක්ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛින්ද්‍රිය වේ ද: චක්ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ දුක්ඛින්ද්‍රිය වේ ද: චක්ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සොමනස්සින්ද්‍රිය වේ ද: චක්ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ දොමනස්සින්ද්‍රිය වේ ද:

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සද්ධින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා විරියින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සතින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියා සමාධින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤින්ද්‍රියං: චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

4. සොතං සොතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– සොතං සොතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

5. ඝානං ඝානින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– ඝානං ඝානින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

6. ජිව්හා ජිව්හින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– ජිව්හා ජිව්හින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

7. කායො කායින්ද්‍රියං; ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– කායො කායින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

8. මනො මනින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– මනො මනින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

9. ඉත්ථී ඉත්ථින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ– ඉත්ථී ඉත්ථින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

10. පුරිසො පුරිසින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– පුරිසො පුරිසින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

11. ජීවිතං ජීවිතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– ජීවිතං ජීවිතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

12. සුඛං සුඛින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– සුඛං සුඛින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

13. දුක්ඛං දුක්ඛින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– දුක්ඛං දුක්ඛින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

14. සොමනස්සං සොමනස්සින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– සොමනස්සං සොමනස්සින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

15. දොමනස්සං දොමනස්සින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– දොමනස්සං දොමනස්සින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

16. උපෙක්ඛා උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– උපෙක්ඛා උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

චක්‍ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය වේ ද: චක්‍ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සද්ධින්ද්‍රිය වේ ද: චක්‍ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ විරියින්ද්‍රිය වේ ද, චක්‍ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ ස්මෘතින්ද්‍රිය වේ ද: චක්‍ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධින්ද්‍රිය වේ ද, චක්‍ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ පඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද: චක්‍ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වේ ද: චක්‍ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද: චක්‍ෂුස චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වේ ද යත්:

4. ශ්‍රොත්‍රය සොතින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද... ශ්‍රොත්‍රය සොතින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

5. ඝ්‍රාණය ඝානින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද... ඝ්‍රාණය ඝානින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වේ ද යත්:

6. ජිව්හා ජිව්හින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද... ජිව්හා ජිව්හින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

7. කාය කායින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද... කාය කායින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

8. මනස මනින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද... මනස මනින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

9. ස්ත්‍රී ඉත්‍ථින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද... ස්ත්‍රී ඉත්‍ථින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

10. පුරුෂ පුරිසින්ද්‍රිය වේ ද ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද... පුරුෂ පුරිසින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වේ ද යත්:

11. ජීවිතය ජීවිතින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද... ජීවිතය ජීවිතින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

12. සුඛය සුඛින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද... සුඛය සුඛින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

13. දුඃඛය දුක්ඛින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද ... දුඃඛය දුක්ඛින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වේ ද යත්:

14. සොමනස්සය සොමනස්සින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද ... සොමනස්සය සොමනස්සින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වේ ද යත්:

15. දෙමනස්සය දෙමනස්සින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද ... දෙමනස්සය දෙමනස්සින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වේ ද යත්:

16. උපෙක්‍ෂා උපෙක්ඛින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද ... උපෙක්‍ෂා උපෙක්ඛින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

17. සද්ධා සද්ධින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- සද්ධා සද්ධින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

18. විරියං විරියින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- විරියං විරියින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

19. සති සතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- සති සතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

20. සමාධි සමාධින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- සමාධි සමාධින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

21. පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

22. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

23. අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

24. අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤින්ද්‍රියං:

25. න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඝානින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං. න ඉන්ද්‍රියා න කායින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න මනින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න

17. ශ්‍රද්ධා සද්ධින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රියවේ ද... ශ්‍රද්ධා සද්ධින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

18. වියණී විරියින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද... වියණී විරියින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වේ ද යත් :

19. ස්මෘති සතින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද ... ස්මෘති සතින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වේ ද යත් :

20. සමාධි සමාධින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද... සමාධි සමාධීන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

21. ප්‍රඥා පඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද ... ප්‍රඥා පඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වේ ද යත්:

22. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද ... අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

23. අඤ්ඤා අඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද... අඤ්ඤා අඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද යත්:

24. අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වේ ද ... අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද යත් :

25. චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ඝානින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජිව්හින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු කායින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු මනින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පුරිසින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සුඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දුක්ඛින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු

සොමනස්සින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දොමනස්සින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං න ඉන්ද්‍රියා න සද්ධින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න විරියින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං න ඉන්ද්‍රියා න සතින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාධින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤින්ද්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, න, ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

26. න සොතං න සොතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න සොතං න සොතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

27. න ඝානං න ඝානින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න ඝානං න ඝානින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

28. න ජිව්හා න ජිව්හින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න ජිව්හා න ජිව්හින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

29. න කායො න කායින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න කායො න කායින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

30. න මනො න මනින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න මනො න මනින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

31. න ඉත්ථී න ඉත්ථින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න ඉත්ථී න ඉත්ථින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සද්ධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු විරියින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්මෘතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සමාධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද: චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

26. සොත නොවූයෙ සොතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... සොත නොවූයෙ සොතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

27. ඝාන නොවූයෙ ඝානින්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... ඝාන නොවූයෙ ඝානින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

28. ජිව්හා නොවූයෙ ජිව්හින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... ජිව්හා නොවූයෙ ජිව්හින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

29. කාය නොවූයෙ කායින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවා චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... කාය නොවූයෙ කායින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

30. මන නොවූයෙ මනින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... මන නොවූයෙ මනින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

31. ඉත්ථී නොවූයෙ ඉත්ථීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... ඉත්ථී නොවූයෙ ඉත්ථීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

32. න පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

33. න ජීවිතං න ජීවිතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න ජීවිතං න ජීවිතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

34. න සුඛං න සුඛින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න සුඛං න සුඛින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

35. න දුක්ඛං න දුක්ඛින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න න දුක්ඛං න දුක්ඛින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

36. න සොමනස්සං න සොමනස්සින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු-න්ද්‍රියං -පෙ- න සොමනස්සං න සොමනස්සින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

37. න දොමනස්සං න දොමනස්සින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න දොමනස්සං න දොමනස්සින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤා-තාවින්ද්‍රියං:

38. න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

39. න සද්ධා න සද්ධින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න සද්ධා න සද්ධින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

40. න විරියං න විරියින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න විරියං න විරියින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

32. පුරිස නොවූයෙ පුරිසින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... පුරිස නොවූයෙ පුරිසින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත් :

33. ජීවිත නොවූයෙ ජීවිතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... ජීවිත නොවූයෙ ජීවිතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත් :

34. සුඛ නොවූයෙ සුඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... සුඛ නොවූයෙ සුඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත් :

35. දුක්ඛ නොවූයෙ දුක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... දුක්ඛ නොවූයෙ දුක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත් :

36. සොමනස්ස නොවූයෙ සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... සොමනස්ස නොවූයෙ සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත් :

37. දෙමනස්ස නොවූයෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වූයෙ වේ ද ... දෙමනස්ස නොවූයෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත් :

38. උපෙක්‍ෂා නොවූවා උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... උපෙක්‍ෂා නොවූවා උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත් :

39. සද්ධා නොවූවා සද්ධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... සද්ධා නොවූවා සද්ධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත් :

40. විරිය නොවූයෙ විරියින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... විරිය නොවූයෙ විරියින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත් :

41. න සති න සතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න සති න සතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

42. න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

43. න පඤ්ඤා න පඤ්ඤින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න පඤ්ඤා න පඤ්ඤින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

44. න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

45. න අඤ්ඤං න අඤ්ඤින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න අඤ්ඤං න අඤ්ඤින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං:

46. න අඤ්ඤාතාවී න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න අඤ්ඤාතාවි න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤින්ද්‍රියං:

පදසොධනමූලචක්කවාරො.

47. චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු[1]. සොතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොතං: ඝානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඝානං: ජිව්හා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජිව්හා: කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායො: මනො මනින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනො: ඉත්‍ථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉත්‍ථී: පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසො: ජීවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවිතං: සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛං: දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛං: සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සං: දොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දොමනස්සං: උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛා:

1. චක්ඛුන්ද්‍රියං - P.T.S.

41. සති නොවූවා සතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... සති නොවූවා සතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

42. සමාධි නොවූයෙ සමාධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... සමාධි නොවූයෙ සමාධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

43. පඤ්ඤා නොවූවා පඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාවූ චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... පඤ්ඤා නොවූවා පඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

44. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

45. අඤ්ඤ නොවූයෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... අඤ්ඤ නොවූයෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

46. අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ... අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද යත්:

පදශොධනමූලචක්‍රවාර යි.

47. චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද: ශ්‍රොත්‍ර වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ශ්‍රොත්‍ර වේ ද: ඝ්‍රාණ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ඝ්‍රාණ වේ ද: ජිව්හා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ජිව්හා වේ ද: කාය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු කාය වේ ද: මනස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු මනස් වේ ද: ස්ත්‍රී වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ස්ත්‍රී වේ ද: පුරුෂ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු පුරුෂ වේ ද: ජීවිත වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ජීවිත වේ ද: සුඛ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සුඛ වේ ද: දුඃඛ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු දුඃඛ වේ ද: සෞමනස්‍ය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සෞමනස්‍ය වේ ද: දෞර්මනස්‍ය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු දෞර්මනස්‍ය වේ ද: උපෙක්ෂා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු උපෙක්ෂා වේ ද:

සද්ධා ඉන්ද්‍රියං,ඉන්ද්‍රියා සද්ධා: විරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා විරියං: සති ඉන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියා සති: සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සමාධි: පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤා: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති: අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං: අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

48. න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු:[1] න සොතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොතං:[2] න ඝානං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඝානං: න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හා: න කායො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න කායො: න මනො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න මනො: න ඉත්ථි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථි: න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො: න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං: න සුඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛං: න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං: න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං: න දෙමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සං: න උපෙක්ඛා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛා; න සද්ධා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සද්ධා: න විරියං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න විරියං: න සති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සති: න සමාධි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාධි: න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා: න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති: න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං: න අඤ්ඤාතාවි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

සුද්ධ ඉන්ද්‍රියවාරො.

1. චක්ඛුන්ද්‍රියං – PTS.
2. සොතින්ද්‍රියං – PTS.

ශ්‍රද්ධා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ශ්‍රද්ධා වේ ද: වීර්‍ය්‍ය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වීර්‍ය්‍ය වේ ද: ස්මෘති වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ස්මෘති වේ ද: සමාධි වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සමාධි වේ ද: ප්‍රඥා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ප්‍රඥා වේ ද: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති වේ ද: අඤ්ඤ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤ වේ ද: අඤ්ඤාතාවී වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

48. චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ෂුස් නොවූයෙ වේ ද: ශ්‍රොත්‍ර නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ශ්‍රොත්‍ර නොවූයෙ වේ ද: ඝ්‍රාණ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ඝ්‍රාණ නොවූයෙ වේ ද: ජිව්හා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජිහ්වා නොවූවා වේ ද: කාය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු කාය නොවූයෙ වේ ද: මනස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු මනස් නොවූයෙ වේ ද: ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්ත්‍රී නොවූවා වේ ද: පුරුෂ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පුරුෂ නොවූයෙ වේ ද: ජීවිත නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිත නොවූයෙ වේ ද: සුඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සුඛ නොවූයෙ වේ ද: දුඃඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දුඃඛ නොවූයෙ වේ ද: සෞමනස්‍ය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සෞමනස්‍ය නොවූයෙ වේ ද: දෞර්මනස්‍ය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දෞර්මනස්‍ය නොවූයෙ වේ ද: උපෙක්ෂා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු උපෙක්ෂා නොවූවා වේ ද: ශ්‍රද්ධා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ශ්‍රද්ධා නොවූවා වේ ද: වීර්‍ය්‍ය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වීර්‍ය්‍ය නොවූයෙ වේ ද: ස්මෘති නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්මෘති නොවූවා වේ ද: සමාධි නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සමාධි නොවූයෙ වේ ද: ප්‍රඥා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ප්‍රඥා නොවූවා වේ ද: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ වේ ද: අඤ්ඤ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤ නොවූයෙ වේ ද: අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

ශුද්ධ ඉන්ද්‍රියවාර යි.

49. චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොතං[1]: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඝානං[2]: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජිව්හා: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායො: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනො: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථී: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසො: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවිතං: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛං: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛං: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සං: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දොමනස්සං: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛා: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සද්ධා: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා විරියං: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සති: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සමාධි: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤා: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං: චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

50. සොතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු[3]: -පෙ- සොතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

51. ඝානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- ඝානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

52. ජිව්හා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- ජිව්හා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී.

53. කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

54. මනො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- මනො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

55. ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

56. පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

57. ජීවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- ජීවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

58. සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

1. සොතින්ද්‍රියං–P.T.S.
2. ඝානින්ද්‍රියං–P.T.S.
3. චක්ඛුන්ද්‍රියං – PTS.

49. චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ශ්‍රොත්‍ර වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ඝ්‍රාණ වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ජිව්හා වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු කාය වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු මනස් වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ස්ත්‍රී වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු පුරුෂ වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ජීවිත වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සුඛ වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු දුඃඛ වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සෞමනස්‍ය වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු දෞර්මනස්‍ය වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු උපෙක්ෂා වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද. ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ශ්‍රද්ධා වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වීර්‍ය්‍ය වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ස්මෘති වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සමාධි වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ප්‍රඥා වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද. ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤා වේ ද: චක්ෂුස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

50. ශ්‍රොත්‍ර වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද. ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... ශ්‍රොත්‍ර වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

51. ඝ්‍රාණ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... ඝ්‍රාණ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

52. ජිව්හා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... ජිව්හා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

53. කාය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... කාය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

54. මනස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... මනස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

55. ස්ත්‍රී වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... ස්ත්‍රී වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

56. පුරුෂ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... පුරුෂ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

57. ජීවිත වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... ජීවිත වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

58. සුඛ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... සුඛ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

59. දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

60. සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

61. දොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- දොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

62. උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

63. සද්ධා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- සද්ධා ඉන්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

64. විරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- විරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

65. සති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- සති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

66. සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

67. පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

68. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රියං: ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

69. අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවී:

70. අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු: -පෙ- අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං:

අනුලොමං.

71. න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොතං[1]: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඝානං[2]: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හා:

1. සොතින්ද්‍රියං – PTS
2. ඝාණින්ද්‍රියං – PTS

59. දුඃඛ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... දුඃඛ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

60. සෞමනස්‍ය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... සෞමනස්‍ය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

61. දෞර්මනස්‍ය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස්: වේ ද ... දෞර්මනස්‍ය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

62. උපෙක්ෂා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... උපෙක්ෂා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

63. ශ්‍රද්ධා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... ශ්‍රද්ධා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

64. වීර්‍ය්‍ය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... වීර්‍ය්‍ය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

65. ස්මෘති වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... ස්මෘති වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

66. සමාධි වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... සමාධි වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

67. ප්‍රඥා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... ප්‍රඥා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

68. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද ... අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

69. අඤ්ඤා වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද... අඤ්ඤා වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාවී වේ ද යත්:

70. අඤ්ඤාතාවී වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්ෂුස් වේ ද... අඤ්ඤාතාවී වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤා වේ ද යත්:

අනුලොම යි.

71. චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු ශ්‍රොත්‍ර නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ඝ්‍රාණ නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජිව්හා නොවූවා වේ ද:

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න කායො: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න මනො: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථී: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දොමනස්සං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛා: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සද්ධා: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න විරියං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සති: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාධි: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

72. න සොතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සොතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

73. න ඝානං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න ඝානං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

74. න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

75. න කායො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න කායො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

76. න මනො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න මනො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු කාය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු මනස් නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්ත්‍රී නොවූවා වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පුරුෂ නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිත නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සුඛ නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දුඃඛ නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සෞමනස්‍ය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දෞර්මනස්‍ය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු උපෙක්ෂා නොවූවා වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ශ්‍රද්ධා නොවූවා වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වීර්‍ය්‍ය නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්මෘති නොවූවා වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සමාධි නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ප්‍රඥා නොවූවා වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤා නොවූයෙ වේ ද: චක්ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

72. ශ්‍රොත්‍ර නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... ශ්‍රොත්‍ර නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

73. ඝ්‍රාණ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... ඝ්‍රාණ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

74. ජිව්හා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... ජිව්හා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

75. කාය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... කාය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

76. මනස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... මනස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

77. න ඉත්ථී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න ඉත්ථී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

78. න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

79. න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

80. න සුඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සුඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

81. න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

82. න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී.

83. න දොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න දොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

84. න උපෙක්ඛා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න උපෙක්ඛා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

85. න සද්ධා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සද්ධා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

86. න විරියං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න විරියං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

87. න සති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

88. න සමාධි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සමාධි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

77. ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

78. පුරුෂ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... පුරුෂ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

79. ජීවිත නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... ජීවිත නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

80. සුඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... සුඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

81. දුඃඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... දුඃඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

82. සෞමනස්‍ය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... සෞමනස්‍ය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

83. දෞර්මනස්‍ය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... දෞර්මනස්‍ය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

84. උපෙක්‍ෂා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... උපෙක්‍ෂා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

85. ශ්‍රද්ධා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... ශ්‍රද්ධා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

86. වීර්‍ය්‍ය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... වීර්‍ය්‍ය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

87. ස්මෘති නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... ස්මෘති නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

88. සමාධි නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... සමාධි නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

89. න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

90. න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු -පෙ- න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

91. න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී:

92. න අඤ්ඤාතාවී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න අඤ්ඤාතාවී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං:

සුද්ධ ඉන්ද්‍රියමූලචක්කවාරො

උද්දෙසවාරො නිට්ඨිතො.

89. ප්‍රඥා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... ප්‍රඥා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

90. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

91. අඤ්ඤා නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... අඤ්ඤා නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වේ ද යත්:

92. අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ෂුස් නොවූයෙ වේ ද ... අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤා නොවූයෙ වේ ද යත්:

ශුද්ධ ඉන්ද්‍රිය මූලචක්‍රවාර යි.

උද්දේශවාර නිමි.

1. පඤ්ඤත්ති නිද්දෙසවාරො

1. චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛූ'ති: ආමන්තා.

සොතං සොතින්ද්‍රියන්ති: දිබ්බසොතං තණ්හා සොතං සොතං, න සොතින්ද්‍රියං. සොතින්ද්‍රියං සොතඤ්චෙව සොතින්ද්‍රියඤ්ච. සොතින්ද්‍රියං සොතන්ති: ආමන්තා.

ඝානං ඝානින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඝානින්ද්‍රියං ඝානන්ති: ආමන්තා.

ජිව්හා ජිව්හින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ජිව්හින්ද්‍රියං ජිව්හා'ති: ආමන්තා.

කායො කායින්ද්‍රියන්ති: කායින්ද්‍රියං ඨපෙත්වා අවසෙසො කායො කායො[1] න කායින්ද්‍රියං. කායින්ද්‍රියං කායො චෙව කායින්ද්‍රියඤ්ච. කායින්ද්‍රියං කායො'ති: ආමන්තා.

මනො මනින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. මනින්ද්‍රියං මනො'ති: ආමන්තා.

ඉත්ථී ඉත්ථින්ද්‍රියන්ති: නො. ඉත්ථින්ද්‍රියං ඉත්ථී'ති: නො.

පුරිසො පුරිසින්ද්‍රියන්ති: නො. පුරිසින්ද්‍රියං පුරිසො'ති: නො.

ජීවිතං ජීවිතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ජීවිතින්ද්‍රියං ජීවිතන්ති: ආමන්තා.

සුඛං සුඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. සුඛින්ද්‍රියං සුඛන්ති: ආමන්තා.

දුක්ඛං දුක්ඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. දුක්ඛින්ද්‍රියං දුක්ඛන්ති: ආමන්තා.

සොමනස්සං සොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. සොමනස්සින්ද්‍රියං සොමනස්සන්ති: ආමන්තා.

දොමනස්සං දොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. දොමනස්සින්ද්‍රියං දොමනස්සන්ති: ආමන්තා.

උපෙක්ඛා උපෙක්ඛින්ද්‍රියන්ති: උපෙක්ඛින්ද්‍රියං ඨපෙත්වා අවසෙසා උපෙක්ඛා, න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං. උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපෙක්ඛා චෙව උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච. උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපෙක්ඛා'ති: ආමන්තා.

1. අවසෙසො— — මජසං

ප්‍රඥප්ති නිර්දෙශවාර

1. චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් වෙයි යත්: එසේ යි.

ශ්‍රොත්‍රය සොතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිබ්බසොත තණ්හාසොත සොත වෙයි. සොතින්ද්‍රිය නො වෙයි. සොතින්ද්‍රිය සොත ද සොතින්ද්‍රිය ද වෙයි. සොතින්ද්‍රිය සොත වෙයි යත්: එසේ යි.

ඝ්‍රාණ ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි. ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය ඝ්‍රාණ වෙයි යත්: එසේ යි.

ජිහ්වා ජිහ්වෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි. ජිහ්වෙන්ද්‍රිය ජිහ්වා වෙයි යත්: එසේ යි.

කාය කායින්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායෙන්ද්‍රිය තබා (හැර) අවශෙෂ කාය කාය වෙයි, කායෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. කායෙන්ද්‍රිය තෙම කාය ද කායෙන්ද්‍රිය ද වේ. කායෙන්ද්‍රිය කාය වෙයි යත්: එසේ යි.

මනස මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. මනින්ද්‍රිය මනස වෙයි යත්: එසේ යි.

ස්ත්‍රී තොමෝ ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ස්ත්‍රී වෙයි යත්: නො වේ.

පුරුෂ තෙම පුරිසින්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. පුරිසින්ද්‍රිය පුරුෂ වෙයි යත්: නො වේ.

ජීවිතය ජීවිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ජීවිතෙන්ද්‍රිය ජීවිත වෙයි යත්: එසේ යි.

සුඛය සුඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සුඛෙන්ද්‍රිය සුඛ වෙයි යත්: එසේ යි.

දුඃඛය දුඃඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි. දුඃඛෙන්ද්‍රිය දුඃඛ වෙයි යත්: එසේ යි.

සෞමනස්‍යය සෞමනස්‍යෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සෞමනස්‍යෙන්ද්‍රිය සෞමනස්‍ය වෙයි යත්: එසේ යි.

දෞර්මනස්‍යය දෞර්මනස්‍යෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. දෞර්මනස්‍යෙන්ද්‍රිය දෞර්මනස්‍ය වෙයි යත්: එසේ යි.

උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය තබා අවශෙෂ උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය ද උපෙක්‍ෂා ද උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය ද වේ. උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය උපෙක්‍ෂා වෙයි යත්: එසේ යි.

සද්ධා සද්ධින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. සද්ධින්ද්‍රියං සද්ධා'ති: ආමන්තා.

විරියං විරියින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. විරියින්ද්‍රියං විරියන්ති: ආමන්තා.

සති සතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. සතින්ද්‍රියං සතී'ති: ආමන්තා.

සමාධි සමාධින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා, සමාධින්ද්‍රියං සමාධී'ති: ආමන්තා.

පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. පඤ්ඤින්ද්‍රියං පඤ්ඤා'ති: අමන්තා.

අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමී'ති: ආමන්තා.

අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. අඤ්ඤින්ද්‍රියං අඤ්ඤන්ති: ආමන්තා.

අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං අඤ්ඤාතාවී'ති: ආමන්තා.

අනුලෝමං.

2. න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න චක්ඛුන්ද්‍රියං න චක්ඛූ'ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛු. චක්ඛුං ච චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව චක්ඛු, න ච චක්ඛුන්ද්‍රියං.

සොතං න සොතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න සොතින්ද්‍රියං න සොතන්ති: දිබ්බසොතං තණ්හාසොතං න සොතින්ද්‍රියං, සොතං. සොතඤ්ච සොතින්ද්‍රියඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සොතං, න ච සොතින්ද්‍රියං.

න ඝානං න ඝානින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඝානින්ද්‍රියං න ඝානන්ති: ආමන්තා.

න ජිව්හා න ජිව්හින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ජිව්හින්ද්‍රියං න ජිව්හා'ති: ආමන්තා.

න කායො න කායින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න කායින්ද්‍රියං න කායො'ති: කායින්ද්‍රියං ඨපෙත්වා අවසෙසො කායො[1] න කායින්ද්‍රියං, කායො. කායඤ්ච කායින්ද්‍රියඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව කායො, න ච කායින්ද්‍රියං.

---

1. අවසෙසො – PTS. මජසං

ශ්‍රද්ධා ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ශ්‍රද්ධා වෙයි යත්: එසේ යි.

වීර්‍ය්‍ය වීර්‍ය්‍යෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. වීර්‍ය්‍යෙන්ද්‍රිය වීර්‍ය්‍ය වෙයි යත්: එසේ යි.

සම්‍යක්ස්මෘති සම්‍යක්ස්මෘතීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සම්‍යක්ස්මෘතීන්ද්‍රිය සම්‍යක්ස්මෘති වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාධි සමාධින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සමාධින්ද්‍රිය සමාධි වෙයි යත්: එසේ යි.

ප්‍රඥා ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ප්‍රඥා වෙයි යත්: එසේ යි.

අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති වෙයි යත්: ඒසේ යි.

අඤ්ඤා අඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤින්ද්‍රිය අඤ්ඤා- වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අඤ්ඤාතාවී වෙයි යත්: එසේ යි.

අනුලොම යි.

2. චක්‍ෂුස් නොවූයෙ චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ චක්‍ෂුස් නොවූයෙ වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥා චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි, චක්‍ෂුස් වෙයි. චක්‍ෂුස ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද චක්‍ෂුස් වෙයි, නො ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වේ.

ශ්‍රොත්‍ර නොවූයෙ ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ ශ්‍රොත්‍ර නොවූයෙ වෙයි යත්: දිබ්බසොත තණ්හාසොත ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය නො වෙයි, සොත වෙයි. සොත ද ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සොත වෙයි. නො ද ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය වේ.

ඝ්‍රාණ නොවූයෙ ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ ඝ්‍රාණ නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

ජිහ්වා නොවූවා ජිව්හෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ජිව්හෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ ජිහ්වා නොවූවා වෙයි යත්; එසේ යි.

කාය නොවූයෙ කායෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. කායෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ කාය නොවූයෙ වෙයි යත්: කායෙන්ද්‍රිය තබා අවශෙෂ කාය කායින්ද්‍රිය නො වෙයි, කාය වෙයි. කාය ද කායෙන්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද කාය වෙයි. නො ද කායෙන්ද්‍රිය වේ.

න මනො න මනින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න මනින්ද්‍රියං න මනො'ති: ආමන්තා.

න ඉත්ථි න ඉත්ථින්ද්‍රියන්ති: ඉත්ථින්ද්‍රියං න ඉත්ථි, ඉත්ථින්ද්‍රියං. ඉත්ථිඤ්ච ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ඉත්ථි, න ච ඉත්ථින්ද්‍රියං. න ඉත්ථින්ද්‍රියං න ඉත්ථී'ති: ඉත්ථි න ඉත්ථින්ද්‍රියං, ඉත්ථි. ඉත්ථිඤ්ච ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ඉත්ථි, න ච ඉත්ථින්ද්‍රියං.

න පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියන්ති: පුරිසින්ද්‍රියං න පුරිසො, පුරිසින්ද්‍රියං; පුරිසඤ්ච පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ච පුරිසින්ද්‍රියං. න පුරිසින්ද්‍රියං න පුරිසො'ති: පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියං, පුරිසො. පුරිසඤ්ච පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ච පුරිසින්ද්‍රියං.

න ජීවිතං න ජීවිතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ජීවිතින්ද්‍රියං න ජීවිතන්ති: ආමන්තා.

න සුඛං න සුඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න සුඛින්ද්‍රියං න සුඛන්ති ආමන්තා.

න දුක්ඛං න දුක්ඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න දුක්ඛින්ද්‍රියං න දුක්ඛන්ති: ආමන්තා.

න සොමනස්සං න සොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න සොමනස්සින්ද්‍රියං න සොමනස්සන්ති: ආමන්තා.

න දොමනස්සං න දොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න දොමනස්සින්ද්‍රියං න දොමනස්සන්ති: ආමන්තා.

න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උපෙක්ඛා'ති: උපෙක්ඛින්ද්‍රියං ඨපෙත්වා අවසෙසා උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපෙක්ඛා. උපෙක්ඛඤ්ච උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව උපෙක්ඛා. න ච උපෙක්ඛින්ද්‍රියං.

න සද්ධා න සද්ධින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න සද්ධින්ද්‍රියං න සද්ධා'ති: ආමන්තා.

න විරියං න විරියින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න විරියින්ද්‍රියං න විරියන්ති: ආමන්තා.

න සති න සතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න සතින්ද්‍රියං න සතී'ති: ආමන්තා.

න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න සමාධින්ද්‍රියං න සමාධී'ති: ආමන්තා.

මනස් නොවූයෙ මනින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. මනින්ද්‍රිය නොවූයෙ මනස් නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

ස්ත්‍රී නොවූවා ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ස්ත්‍රී නො වෙයි, ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වෙයි. ස්ත්‍රිය ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි, නො ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වේ. ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නොවූයෙ ස්ත්‍රී නොවූවා වෙයි යත්: ස්ත්‍රී ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නො වෙයි, ස්ත්‍රී වේ ස්ත්‍රිය ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි. නො ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වේ.

පුරුෂ නොවූයෙ පුරුෂෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: පුරුෂෙන්ද්‍රිය පුරුෂ නො වෙයි, පුරුෂෙන්ද්‍රිය වෙයි. පුරුෂ ද පුරුෂෙන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද පුරුෂ වෙයි. නො ද පුරුෂෙන්ද්‍රිය වේ. පුරුෂෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ පුරුෂ නොවූයෙ වෙයි යත්: පුරුෂ පුරුෂෙන්ද්‍රිය නො වෙයි, පුරුෂ වෙයි, පුරුෂ ද පුරුෂෙන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද පුරුෂ වෙයි, නොද පුරුෂෙන්ද්‍රිය වේ.

ජීවිත නොවූයෙ ජීවිතෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ජීවිතෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ ජීවිත නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

සුඛ නොවූයෙ සුඛෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. සුඛෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ සුඛ නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

දුඃඛ නොවූයෙ දුඃඛෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. දුඃඛෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ දුඃඛ නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

සොමනස්ස නොවූයෙ සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ සොමනස්ස නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

දෙමනස්ස නොවූයෙ දෙමනස්සෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. දෙමනස්සෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ දෙමනස්ස නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

උපෙක්‍ෂා නොවූවා උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ උපෙක්‍ෂා නොවූවා වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය තබා අවශෙෂ උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය නො වෙයි, උපෙක්‍ෂා වෙයි. උපෙක්‍ෂාව ද උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද උපෙක්‍ෂා වෙයි, නො ද උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය වේ.

ශ්‍රද්ධා නොවූවා ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ ශ්‍රද්ධා නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

වීර්‍ය්‍ය නොවූයෙ වීර්‍ය්‍යෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. වීර්‍ය්‍යෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වීර්‍ය්‍ය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

ස්මෘති නොවූවා ස්මෘතීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ස්මෘතීන්ද්‍රිය නොවූයෙ ස්මෘති නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාධි නොවූයෙ සමාධීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. සමාධීන්ද්‍රිය නොවූයෙ සමාධි නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

න පඤ්ඤා න පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න පඤ්ඤින්ද්‍රියං න පඤ්ඤා'ති: ආමන්තා.

න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති'ති: ආමන්තා.

න අඤ්ඤං න අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න අඤ්ඤින්ද්‍රියං න අඤ්ඤන්ති: ආමන්තා.

න අඤ්ඤාතාවී න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න අඤ්ඤාතාවී'ති: ආමන්තා.

පදසොධනවාරො.

3. චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා සොතින්ද්‍රියන්ති: සොතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සොතින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා,[1] න සොතින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා ඝානින්ද්‍රියන්ති: ඝානින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව ඝානින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ඝානින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා ජිව්හින්ද්‍රියන්ති: ජිව්හින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව ජිව්හින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ජිව්හින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං: චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා කායින්ද්‍රියන්ති: කායින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව කායින්ද්‍රියඤ්ච, අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න කායින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා මනින්ද්‍රියන්ති: මනින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව මනින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න මනින්ද්‍රියං.

1. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියං—මජසං එවමඤ්ඤත්‍රාපි.

ප්‍රඥ නොවූවා ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ ප්‍රඥ නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නොවූයෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤ නොවූයෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ අඤ්ඤ නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

පදශොධනවාර යි.

3. චක්ෂුස චක්ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්ෂුස ප්‍රඥචක්ෂුස චක්ෂුස් වෙයි, චක්ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්ෂුරින්ද්‍රිය චක්ෂුස් ද චක්ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස චක්ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්ෂුස ප්‍රඥාචක්ෂුස චක්ෂුස් වෙයි, චක්ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්ෂුරින්ද්‍රිය චක්ෂුස් ද චක්ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස චක්ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්ෂුස ප්‍රඥාචක්ෂුස චක්ෂුස් වෙයි, චක්ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්ෂුරින්ද්‍රිය චක්ෂුස් ද චක්ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජිහ්වෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ජිහ්වෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ජිහ්වෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ජිහ්වෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස චක්ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්ෂුස ප්‍රඥාචක්ෂුස චක්ෂුස් වෙයි, චක්ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්ෂුරින්ද්‍රිය චක්ෂුස් ද චක්ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ කායෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද කායෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, කායෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස චක්ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්ෂුස ප්‍රඥාචක්ෂුස චක්ෂුස් වෙයි, චක්ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්ෂුරින්ද්‍රිය චක්ෂුස් ද චක්ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: මනින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද මනින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, මනින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථින්ද්‍රියන්ති: ඉත්ථින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ඉත්ථින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා පුරිසින්ද්‍රියන්ති: පුරිසින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න පුරිසින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච ඉන්ද්‍රියා ජීවිතින්ද්‍රියන්ති: ජීවිතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ජීවිතින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා සුඛින්ද්‍රියන්ති: සුඛින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සුඛින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සුඛින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛින්ද්‍රියන්ති: දුක්ඛින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව දුක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න දුක්ඛින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: සොමනස්සින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොමනස්සින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා දොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: දොමනස්සින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න දොමනස්සින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛින්ද්‍රියන්ති: උපෙක්ඛින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ පුරුෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: පුරුෂෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද පුරුෂෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, පුරුෂෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ජීවිතෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ජීවිතෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ජීවිතෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: සුඛෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සුඛෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සුඛෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ දුඃඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: දුඃඛෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද දුඃඛෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, දුඃඛෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ සොමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සොමනස්සින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සොමනස්සින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ දෞමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දෞමනස්සින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද දෞමනස්සින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති. දෞම-නස්සින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, උපෙ-ක්‍ෂෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා සද්ධින්ද්‍රියන්ති: සද්ධින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සද්ධින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා විරියින්ද්‍රියන්ති: විරියින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව විරියින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න විරියින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා සතින්ද්‍රියන්ති: සතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සතින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සතින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා සමාධින්ද්‍රියන්ති: සමාධින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සමාධින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සමාධින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: පඤ්ඤින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියං චෙව පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න පඤ්ඤින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියන්ති: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච, අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤින්ද්‍රියං.

චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: දිබ්බචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු චක්ඛු, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ විර්‍යෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වීර්‍යෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වීර්‍යෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වීර්‍යෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ස්මෘතීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ස්මෘතීන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ස්මෘතීන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ස්මෘතීන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සමාධින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සමාධීන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සමාධින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ප්‍රඥා ද ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යචක්‍ෂුස ප්‍රඥාචක්‍ෂුස චක්‍ෂුස් වෙයි, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වෙයි. චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය චක්‍ෂුස් ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

4. සොතං සොතින්ද්‍රියන්ති: දිබ්බසොතං තණ්හා සොතං සොතං, න සොතින්ද්‍රියං. සොතින්ද්‍රියං සොතඤ්චෙව සොතින්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- සොතං සොතින්ද්‍රියන්ති: දිබ්බසොතං තණ්හා සොතං සොතං, න සොතින්ද්‍රියං. සොතින්ද්‍රියං සොතඤ්චෙව සොතින්ද්‍රියං ච. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියං චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච.[1] අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං[2].

5. ඝානං ඝානින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- ඝානං ඝානින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච, අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

6. ජිව්හා ජිව්හින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච, අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං. -පෙ- ජිව්හා ජිව්හින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

7. කායො කායින්ද්‍රියන්ති: කායින්ද්‍රියං ඨපෙත්වා අවසෙසො කායො න කායින්ද්‍රියං, කායින්ද්‍රියං කායො චෙව කායින්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- කායො කායින්ද්‍රියන්ති: කායින්ද්‍රියං ඨපෙත්වා අවසෙසො කායො න කායින්ද්‍රියං, කායින්ද්‍රියං කායො චෙව කායින්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

8. මනො මනින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- මනො මනින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

9. ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියන්ති: නො. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියන්ති: නො. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

1. අඤ්ඤින්ද්‍රියං ච – PTS
2. අඤ්ඤින්ද්‍රියං ච – PTS

4. ශ්‍රොත්‍ර ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිබ්බසොත තණ්හාසොත සොත වෙයි, සොතින්ද්‍රිය නො වෙයි. සොතින්ද්‍රිය සොත ද සොතින්ද්‍රිය ද වේ ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ෂුරින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ෂුරින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ෂුරින්ද්‍රිය නො වේ. ශ්‍රොත්‍රය ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිබ්බසොත තණ්හාසොත ශ්‍රොත්‍ර වෙයි, ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය සොත ද සොතින්ද්‍රිය ද වේ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

5. ඝ්‍රාණ ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ෂුරින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ෂුරින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ෂුරින්ද්‍රිය නො වේ .. ඝ්‍රාණය ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

6. ජිව්හා ජිව්හෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ෂුරින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ෂුරින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ෂුරින්ද්‍රිය නො වේ ... ජිව්හා ජිව්හෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

7. කාය කායින්ද්‍රිය වෙත්: කායෙන්ද්‍රිය තබා අවශෙෂ කාය කාය වෙයි, කායෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. කායෙන්ද්‍රිය කාය ද කායෙන්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ෂුරින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ෂුරින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ෂුරින්ද්‍රිය නො වේ ... කාය කායෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායෙන්ද්‍රිය තබා අවශෙෂ කාය කාය වෙයි, කායෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. කායෙන්ද්‍රිය කාය ද කායෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

8. මනස් මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ෂුරින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ෂුරින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ෂුරින්ද්‍රිය නො වේ ... මනස් මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

9. ස්ත්‍රී ස්ත්‍රින්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ෂුරින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ෂුරින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ෂුරින්ද්‍රිය නො වේ ... ස්ත්‍රී ස්ත්‍රින්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

10. පුරිසො පුරිසින්ද්‍රියන්ති: නො. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසො පුරිසින්ද්‍රියන්ති: නො. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

11. ජීවිතං ජීවිතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- ජීවිතං ජීවිතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච, අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

12. සුඛං සුඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

13. දුක්ඛං දුක්ඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

14. සොමනස්සං සොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

15. දොමනස්සං දොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

16. උපෙක්ඛා උපෙක්ඛින්ද්‍රියන්ති: උපෙක්ඛින්ද්‍රියං ඨපෙත්වා අවසෙසා උපෙක්ඛා උපෙක්ඛා, න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපෙක්ඛා චෙව උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- උපෙක්ඛා උපෙක්ඛින්ද්‍රියන්ති: උපෙක්ඛින්ද්‍රියං ඨපෙත්වා අවසෙසා උපෙක්ඛා උපෙක්ඛා, න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපෙක්ඛා චෙව උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

17. සද්ධා සද්ධින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

18. විරියං විරියින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

19. සති සතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

20. සමාධි සමාධින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. පෙ-

21. පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

22. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

23. අඤ්ඤං අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

10. පුරුෂ පුරුෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වේ ... පුරුෂ පුරුෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

11. ජීවිත ජීවිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වේ... ජීවිතය ජීවිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

12. සුඛ සුඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

13. දුඃඛ දුඃඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

14. සොමනස්ස සොමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ.

15. දෙමනස්ස දෙමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

16. උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය තබා අවශෙෂ උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂා වෙයි, උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය උපෙක්‍ෂා ද උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය නො වේ ... උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය තබා අවශෙෂ උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂා වෙයි, උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය උපෙක්‍ෂා ද උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

17. ශ්‍රද්ධා ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

18. වීර්‍ය්‍ය වීර්‍ය්‍යෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

19. ස්මෘති ස්මෘතීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

20. සමාධි සමාධීන්ද්‍රිය වෙයි යත්; එසේ යැ ...

21. ප්‍රඥා ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

22. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

23. අඤ්ඤා අඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ...

24. අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤින්ද්‍රියං. (අනුලොමං)

25. න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රිනති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න ඝානින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න කායින්ද්‍රියන්ති ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න මනින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසින්ද්‍රියන්ති; ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න සුඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න දොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න සද්ධින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

24. අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ... ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ෂුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ෂුරින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ෂුරින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ෂුරින්ද්‍රිය නො වේ... අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්; එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වේ. (අනුලොමයි)

25. චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ඝානින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජිව්හින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු කායින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු මනින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ඉත්ථින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පුරිසින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සුඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දුක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ෂුස් නොවූයෙ චක්ෂුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සද්ධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න විරියින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න සතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න සමාධින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න චක්ඛු න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

26. න සොතං න සොතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න සොතං න සොතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

27. න ඝානං න ඝානින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න ඝානං න ඝානින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

28. න ජිව්හා න ජිව්හින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න ජිව්හා න ජිව්හින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

29. න කායො න කායින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න කායො න කායින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

30. න මනො න මනින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න මනො න මනින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු විරියින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සමාධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

චක්ඛුස් නොවූයෙ චක්ඛුරින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

26. සොත නොවූයෙ සොතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුරින්ද්‍රිය නො වෙයි යත්: එසේ යැ ... සොත නොවූයෙ සොතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

27. ඝාන නොවූයෙ ඝානින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ඝාන නොවූයෙ ඝානින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

28. ජිව්හා නොවූවා ජිව්හින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ජිව්හා නොවූවා ජිව්හින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

29. කාය නොවූයෙ කායින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... කාය නොවූයෙ කායින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

30. මන නොවූයෙ මනින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ... මන නොවූයෙ මනින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

31. න ඉත්ථී න ඉත්ථින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න ඉත්ථී න ඉත්ථින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

32. න පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

33. න ජීවිතං න ජීවිතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න ජීවිතං න ජීවිතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

34. න සුඛං න සුඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න සුඛං න සුඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

35. න දුක්ඛං න දුක්ඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න දුක්ඛං න දුක්ඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

36. න සොමනස්සං න සොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න සොමනස්සං න සොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

37. න දොමනස්සං න දොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න දොමනස්සං න දොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

38. න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

39. න සද්ධා න සද්ධින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න සද්ධා න සද්ධින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

31. ඉත්ථී නොවූවා ඉත්ථින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ස්ත්‍රී නොවූවා ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

32. පුරුෂ නොවූයෙ පුරුෂෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ ය ... පුරුෂ නොවූයෙ පුරුෂෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

33. ජීවිත නොවූයෙ ජීවිතෙන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ජීවිත නොවූයෙ ජීවිතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

34. සුඛ නොවූයෙ සුඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සුඛ නොවූයෙ සුඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

35. දුක්ඛ නොවූයෙ දුක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ... දුක්ඛ නොවූයෙ දුක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

36. සොමනස්ස නොවූයෙ සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සොමනස්ස නොවූයෙ සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

37. දොමනස්ස නොවූයෙ දොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... දොමනස්ස නොවූයෙ දොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

38. උපෙක්ඛා නොවූවා උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... උපෙක්ඛා නොවූවා උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්; එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

39. සද්ධා නොවූවා සද්ධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සද්ධා නොවූවා සද්ධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

40. න විරියං න විරියින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න විරියං න විරියින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

41. න සති න සතින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න සති න සතින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

42. න සමාධි න සමාධින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න සමාධි න සමාධින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

43. න පඤ්ඤා න පඤ්ඤින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා –පෙ– න පඤ්ඤා න පඤ්ඤින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

44. න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

45. න අඤ්ඤං න අඤ්ඤින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න අඤ්ඤං න අඤ්ඤින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

46. න අඤ්ඤාතාවී න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා· –පෙ– න අඤ්ඤාතාවී න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්‍ද්‍රියා න අඤ්ඤින්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. (පච්චනීකං)

පදසොධනමූලචක්කවාරො.

47. චක්ඛු ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න චක්ඛුන්‍ද්‍රියං[1].

සොතං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා සොතින්‍ද්‍රියන්ති: සොතින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව සොතින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න සොතින්‍ද්‍රියං.

1. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා න චක්ඛුන්‍ද්‍රියං – මජසං
එවමඤ්ඤත්‍රාපි.

40. විරිය නොවූයෙ විරියින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... විරිය නොවූයෙ විරියින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

41. සති නොවූවා සතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සති නොවූවා සතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

42. සමාධි නොවූයෙ සමාධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සමාධි නොවූයෙ සමාධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

43. පඤ්ඤා නොවූවා පඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... පඤ්ඤා නොවූවා පඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

44. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

45. අඤ්ඤා නොවූයෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේයැ ... අඤ්ඤා නොවූයෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

46. අඤ්ඤාතාවි නොවූයෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක යි.)

පදශොධනමූලචක්‍රවාර යි.

47. චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වේ.

ශ්‍රොත්‍රය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සොතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සොතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සොතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සොතින්ද්‍රිය නො වේ.

ඝානං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා ඝානින්‍ද්‍රියන්ති: ඝානින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව ඝානින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න ඝානින්‍ද්‍රියං.

ජිව්හා ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා ජිව්හින්‍ද්‍රියන්ති: ජිව්හින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව ජිව්හින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න ජිව්හින්‍ද්‍රියං.

කායො ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා කායින්‍ද්‍රියන්ති: කායින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව කායින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න කායින්‍ද්‍රියං.

මනො ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා මනින්‍ද්‍රියන්ති: මනින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව මනින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න මනින්‍ද්‍රියං.

ඉත්ථී ඉන්‍ද්‍රියන්ති: නො. ඉන්‍ද්‍රියා ඉත්ථින්‍ද්‍රියන්ති: ඉත්ථින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රි-යඤ්චෙව ඉත්ථින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න ඉත්ථින්‍ද්‍රියං.

පුරිසො ඉන්‍ද්‍රියන්ති: නො. ඉන්‍ද්‍රියා පුරිසින්‍ද්‍රියන්ති: පුරිසින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න පුරිසින්‍ද්‍රියං.

ජීවිතං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා ජීවිතින්‍ද්‍රියන්ති: ජීවිතින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව ජීවිතින්‍ද්‍රියඤ්ච, අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න ජීවිතින්‍ද්‍රියං.

සුඛං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා සුඛින්‍ද්‍රියන්ති: සුඛින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව සුඛින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න සුඛින්‍ද්‍රියං.

දුක්ඛං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා දුක්ඛින්‍ද්‍රියන්ති: දුක්ඛින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව දුක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න දුක්ඛින්‍ද්‍රියං.

සොමනස්සං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා සොමනස්සින්‍ද්‍රියන්ති: සොමනස්සින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව සොමනස්සින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න සොමනස්සින්‍ද්‍රියං.

දොමනස්සං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා දොමනස්සින්‍ද්‍රියන්ති: දොමනස්සින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව දොමනස්සින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න දොමනස්සින්‍ද්‍රියං.

උපෙක්ඛා ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියන්ති: උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං.

ඝානය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ ඝානින්ද්‍රිය වෙයි යත්: ඝානින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ඝානින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ඝානින්ද්‍රිය නො වේ.

ජිව්හා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජිව්හින්ද්‍රිය වෙයි යත්: ජිව්හින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ජිව්හින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ජිව්හින්ද්‍රිය නො වේ.

කාය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ කායින්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද කායින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, කායින්ද්‍රිය නො වේ.

මන ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: මනින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද මනින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, මනින්ද්‍රිය නො වේ.

ඉත්‍ථී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය වෙයි යත්: ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො වේ.

පුරිස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ පුරිසින්ද්‍රිය වෙයි යත්: පුරිසින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද පුරිසින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, පුරිසින්ද්‍රිය නො වේ.

ජීවිත ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: ජීවිතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ජීවිතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ජීවිතින්ද්‍රිය නො වේ.

සුඛ ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සුඛින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සුඛින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සුඛින්ද්‍රිය නො වේ.

දුක්ඛ ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ඉන්ද්‍රියයෝ දුක්ඛින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දුක්ඛින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද දුක්ඛින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, දුක්ඛින්ද්‍රිය නො වේ.

සොමනස්ස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සොමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සොමනස්සින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සොමනස්සින්ද්‍රිය නො වේ.

දොමනස්ස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ දොමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දොමනස්සින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද දොමනස්සින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, දොමනස්සින්ද්‍රිය නො වේ.

උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො වේ.

සද්ධා ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා සද්ධින්ද්‍රියන්ති: සද්ධින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සද්ධින්ද්‍රියං.

විරියං ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා විරියින්ද්‍රියන්ති: විරියින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව විරියින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න විරියින්ද්‍රියං.

සති ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා සතින්ද්‍රියන්ති: සතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සතින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සතින්ද්‍රියං.

සමාධි ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා සමාධින්ද්‍රියන්ති: සමාධින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සමාධින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සමාධින්ද්‍රියං.

පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: පඤ්ඤින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න පඤ්ඤින්ද්‍රියං.

අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියන්ති: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං.

අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියං චෙව අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච, අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤින්ද්‍රියං.

අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං. (අනුලොමං).

48. න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු, ඉන්ද්‍රියා. චක්ඛුං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව චක්ඛු, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න සොතං න ඉන්ද්‍රියන්ති: සොතං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතං, ඉන්ද්‍රියා. සොතඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සොතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

සද්ධා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සද්ධින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සද්ධින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සද්ධින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සද්ධින්ද්‍රිය නො වේ.

විරිය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ විරියින්ද්‍රිය වෙයි යත්: විරියින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද විරියින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, විරියින්ද්‍රිය නො වේ.

සති ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සතින්ද්‍රිය නො වේ.

සමාධි ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සමාධින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සමාධින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සමාධින්ද්‍රිය නො වේ.

පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ පඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: පඤ්ඤින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වේ.

අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වේ.

අඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වේ.

අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ. (අනුලොමයි.)

48. චක්ඛු නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: චක්‍ෂුස තබා (හැර) අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛු නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. චක්‍ෂුස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද චක්ඛු වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

සොත නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සොතය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සොත නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සොතය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සොත වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

න ඝානං න ඉන්ද්‍රියන්ති: ඝානං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ඝානං, ඉන්ද්‍රියා· ඝානඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ඝානං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න ඝානින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියන්ති: ජිව්හං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හා, ඉන්ද්‍රියා· ජිව්හඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ජිව්හා, න ච ඉන්ද්‍රියා· න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා·

න කායො න ඉන්ද්‍රියන්ති: කායං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න කායො, ඉන්ද්‍රියා. කායඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව කායො, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න කායින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා·

න මනො න ඉන්ද්‍රියන්ති: මනං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න මනො, ඉන්ද්‍රියා. මනඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව මනො, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න මනින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියන්ති: ඉත්ථිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථී, ඉන්ද්‍රියා· ඉත්ථිං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ඉත්ථී, න ච ඉන්ද්‍රියා· න ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා·

න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියන්ති: පුරිසං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො, ඉන්ද්‍රියා. පුරිසඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ච ඉන්ද්‍රියා· න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා·

න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියන්ති: ජීවිතං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං, ඉන්ද්‍රියා· ජීවිතඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ජීවිතං, න ච ඉන්ද්‍රියා· න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා·

න සුඛං න ඉන්ද්‍රියන්ති: සුඛං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සුඛං, ඉන්ද්‍රියා. සුඛඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සුඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා· න ඉන්ද්‍රියා න සුඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා·

ඝාන නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ඝානය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඝාන නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඝානය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ඝාන වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ඝානින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

ජිව්හා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ජිව්හාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ජිව්හා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ජිව්හාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ජිව්හා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජිව්හින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

කාය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: කාය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ කාය නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. කාය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද කාය වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු කායින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

මන නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: මනස තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ මන නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. මනස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද මන වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු මනින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ස්ත්‍රිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ස්ත්‍රී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ස්ත්‍රිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ඉත්ථින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

පුරුෂ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: පුරුෂයා තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ පුරුෂ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. පුරුෂයා ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද පුරුෂ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පුරිසින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

ජීවිත නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ජීවිතය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිත නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ජීවිතය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ජීවිත වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

සුඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සුඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සුඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සුඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සුඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියන්ති: දුක්ඛං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං, ඉන්ද්‍රියා· දුක්ඛඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව දුක්ඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා·

න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියන්ති: සොමනස්සං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා· සොමනස්සඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සොමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා·

න දොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියන්ති: දොමනස්සං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. දොමනස්සඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව දොමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා· න ඉන්ද්‍රියා න දොම-නස්සින්ද්‍රියන්ති : ආමන්තා.

න උපෙක්ඛා න ඉන්ද්‍රියන්ති: උපෙක්ඛං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛා, ඉන්ද්‍රියා· උපෙක්ඛඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව උපෙක්ඛා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා·

න සද්ධා න ඉන්ද්‍රියන්ති: සද්ධං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සද්ධා, ඉන්ද්‍රියා. සද්ධං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සද්ධා න ච ඉන්ද්‍රියා· න ඉන්ද්‍රියා න සද්ධින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා·

න විරියං න ඉන්ද්‍රියන්ති: විරියං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න විරියං, ඉන්ද්‍රියා· විරියඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව විරියං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න විරියින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා·

න සති න ඉන්ද්‍රියන්ති: සතිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සති, ඉන්ද්‍රියා· සතිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සති, න ච ඉන්ද්‍රියා· න ඉන්ද්‍රියා න සතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න සමාධි න ඉන්ද්‍රියන්ති: සමාධිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සමාධි, ඉන්ද්‍රියා· සමාධිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සමාධි න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සමාධින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා·

දුක්ඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: දුක්ඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ දුක්ඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. දුක්ඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද දුක්ඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දුක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

සොමනස්ස නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සොමනස්සය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සොමනස්ස නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සොමනස්සය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සොමනස්ස වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

දෙමනස්ස නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: දෙමනස්සය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ දෙමනස්ස නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. දෙමනස්සය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද දෙමනස්ස වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

උපෙක්ඛා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: උපෙක්ඛාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ උපෙක්ඛා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. උපෙක්ඛාව ද ඉන්ද්‍රියන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද උපෙක්ඛා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

සද්ධා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ශ්‍රද්ධාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රද්ධා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ශ්‍රද්ධාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ශ්‍රද්ධා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සද්ධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

විරිය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: වීය‍ර්‍යය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ වීය‍ර්‍ය නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. වීය‍ර්‍යය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද වීය‍ර්‍ය වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු විරියින්ද්‍රිය නො වෙයි යත්: එසේ යි.

සති නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ස්මෘතිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සති නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සතිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්මෘති වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාධි නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සමාධිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධි නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සමාධිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සමාධි වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සමාධින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියන්ති. පඤ්ඤං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියා. පඤ්ඤඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව පඤ්ඤා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න ඉන්ද්‍රියන්ති: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති, ඉන්ද්‍රියා. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං, ඉන්ද්‍රියා. අඤ්ඤඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අඤ්ඤං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

න අඤ්ඤාතාවී න ඉන්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රියා. අඤ්ඤාතාවිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අඤ්ඤාතාවී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. (පච්චනීකං.)

සුද්ධ ඉන්ද්‍රියවාරො.

49. චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා සොතින්ද්‍රියන්ති: සොතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සොතින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොතින්ද්‍රියං[1].

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා ඝානින්ද්‍රියන්ති: ඝානින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව ඝානින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ඝානින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා ජිව්හින්ද්‍රියන්ති: ජිව්හින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව ජිව්හින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ජිව්හින්ද්‍රියං

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා කායින්ද්‍රියන්ති: කායින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව කායින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න කායින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා මනින්ද්‍රියන්ති: මනින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව මනින්ද්‍රිඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න මනින්ද්‍රියං.

---

1. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියං – මජ්ඣං. එවමඤ්ඤත්‍රාපි.

පඤ්ඤා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ප්‍රඥාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ප්‍රඥා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ප්‍රඥාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ප්‍රඥා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අඤ්ඤය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤ නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති, අඤ්ඤය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවී තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. අඤ්ඤාතාවී ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤාතාවී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක යි.)

ශුද්ධ ඉන්ද්‍රියවාර යි.

49. චක්ඛුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ, ඉන්ද්‍රියයෝ සොතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සොතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සොතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සොතින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ඛුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ ඝානින්ද්‍රිය වෙයි යත්: ඝානින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ඝානින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, ඝානින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ඛුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජිව්හින්ද්‍රිය වෙයි යත්: ජිව්හින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ජිව්හින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, ජිව්හින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ඛුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ කායින්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද කායින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, කායෙන්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ඛුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: මනින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද මනින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, මනින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථින්ද්‍රියන්ති: ඉත්ථින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ඉත්ථින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා පුරිසින්ද්‍රියන්ති: පුරිසින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න පුරිසින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා ජීවිතින්ද්‍රියන්ති: ජීවිතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ජීවිතින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා සුඛින්ද්‍රියන්ති: සුඛින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සුඛින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සුඛින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛින්ද්‍රියන්ති: දුක්ඛින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව දුක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න දුක්ඛින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: සොමනස්සින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොමනස්සින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා දොමනස්සින්ද්‍රියන්ති: දොමනස්සින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච, අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න දොමනස්සින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛින්ද්‍රියන්ති: උපෙක්ඛින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා සද්ධින්ද්‍රියන්ති: සද්ධින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සද්ධින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා විරියින්ද්‍රියන්ති: විරියින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව විරියින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න විරින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා සතින්ද්‍රියන්ති: සතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සතින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සතින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා සමාධින්ද්‍රියන්ති: සමාධින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව සමාධින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සමාධින්ද්‍රියං.

චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ ඉත්ථින්ද්‍රිය වෙයි යත්: ඉත්ථින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ඉත්ථින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ පුරිසින්ද්‍රිය වෙයි යත්: පුරිසින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද පුරිසින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. පුරිසින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: ජීවිතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ජීවිතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සුඛින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සුඛින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සුඛින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ දුක්ඛින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දුක්ඛින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද දුක්ඛින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, දුක්ඛින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සොමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සොමනස්සින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ දෙමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දෙමනස්සින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සද්ධින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සද්ධින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සද්ධින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සද්ධින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ විරියින්ද්‍රිය වෙයි යත්: විරියින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද විරියින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, විරියින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සතින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සමාධින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සමාධින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සමාධින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: පඤ්ඤින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න පඤ්ඤින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියන්ති: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති. අඤ්ඤින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච, අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤින්ද්‍රියං.

චක්ඛු ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

50. සොතං ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ-. සොතං ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

51. ඝානං ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- ඝානං ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

52. ජිව්හා ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- ජිව්හා ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

53. කායො ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ-. කායො ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං.

චක්‍ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ පඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: පඤ්ඤින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වේ.

චක්‍ෂුස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

50. ශ්‍රොත්‍රය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වේ ... ශ්‍රොත්‍රය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

51. ඝ්‍රාණය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වේ ... ඝ්‍රාණය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

52. ජිව්හා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වේ ... ජිව්හා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි, අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

53. කාය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වේ ... කාය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

54. මනො ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න චක්ඛුන්‍ද්‍රියං -පෙ- මනො ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියං.

55. ඉත්ථි ඉන්‍ද්‍රියන්ති: නො. ඉන්‍ද්‍රියා චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න චක්ඛුන්‍ද්‍රියං -පෙ- ඉත්ථි ඉන්‍ද්‍රියන්ති: නො. ඉන්‍ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියං.

56. පුරිසො ඉන්‍ද්‍රියන්ති: නො. ඉන්‍ද්‍රියා චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න චක්ඛුන්‍ද්‍රියං -පෙ- පුරිසො ඉන්‍ද්‍රියන්ති: නො. ඉන්‍ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියං.

57. ජීවිතං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න චක්ඛුන්‍ද්‍රියං -පෙ- ජීවිතං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියං.

58. සුඛං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා චක්ඛුන්‍ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න චක්ඛුන්‍ද්‍රියං -පෙ- සුඛං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්‍ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියං ඉන්‍ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්‍ද්‍රියා ඉන්‍ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාවින්‍ද්‍රියං.

59. දුක්ඛං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

60. සොමනස්සං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

61. දොමනස්සං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

62. උපෙක්ඛා ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

63. සද්ධා ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

64. විරියං ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

65. සති ඉන්‍ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

54. මනස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වේ ... මනස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

55. ස්ත්‍රී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නැත. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වේ ... ස්ත්‍රී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නැත. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

56. පුරුෂ ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නැත. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වේ. පුරුෂ ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නැත. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

57. ජීවිතය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වෙයි ... ජීවිතය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

58. සුඛ ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වෙයි ... සුඛ ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වේ.

59. දුක්ඛ ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

60. සොමනස්ස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

61. දෙමනස්ස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

62. උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

63. සද්ධා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

64. විරිය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

65. සති ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

66. සමාධි ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

67. පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

68. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

69. අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ-

70. අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං: -පෙ- අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඤ්චෙව අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤින්ද්‍රියං. (අනුලොමං)

71. න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු, ඉන්ද්‍රියා. චක්ඛුං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව චක්ඛු, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා -පෙ- න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියන්ති: චක්ඛුං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු, ඉන්ද්‍රියා. චක්ඛුං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව චක්ඛු, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

72. න සොතං න ඉන්ද්‍රියන්ති: සොතං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතං, ඉන්ද්‍රියා. සොතඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සොතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා -පෙ- න සොතං න ඉන්ද්‍රියන්ති: සොතං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතං, ඉන්ද්‍රියා. සොතඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සොතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

73. න ඝානං න ඉන්ද්‍රියන්ති: ඝානං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ඝානං, ඉන්ද්‍රියා. ඝානං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ඝානං න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා -පෙ- න ඝානං න ඉන්ද්‍රියන්ති: ඝානං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ඝානං, ඉන්ද්‍රියා. ඝානං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ඝානං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

66. සමාධි ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

67. පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

68. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

69. අඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

70. අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වෙයි ... අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වේ. (අනුලොමයි)

71. චක්‍ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: චක්‍ෂුස තබා (හැර) අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ චක්‍ෂුස් නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. චක්‍ෂුස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද චක්‍ෂුස් වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... චක්‍ෂුස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: චක්‍ෂුස තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ චක්‍ෂුස් නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. චක්‍ෂුස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද චක්‍ෂුස් වෙයි. නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

72. ශ්‍රොත්‍ර නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ශ්‍රොත්‍රය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රොත්‍ර නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ශ්‍රොත්‍රය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ශ්‍රොත්‍ර වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ශ්‍රොත්‍ර නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ශ්‍රොත්‍රය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රොත්‍ර නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියෝ යැ. ශ්‍රොත්‍රය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ශ්‍රොත්‍ර යැ, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ යි. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

73. ඝ්‍රාණ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ඝ්‍රාණය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඝ්‍රාණ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ඝ්‍රාණය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ඝ්‍රාණ යැ, නො ද ඉන්ද්‍රියෝ යි. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ඝ්‍රාණ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ඝ්‍රාණය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඝ්‍රාණ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ඝ්‍රාණය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ඝ්‍රාණ යැ, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

74. න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියන්ති: ජිව්හං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හා, ඉන්ද්‍රියා. ජිව්හං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ජිව්හා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා -පෙ- න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියන්ති: ජිව්හං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හා, ඉන්ද්‍රියා. ජිව්හං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ජිව්හා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

75. න කායො න ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න කායො න ඉන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

76. න මනො ඉන්ද්‍රියන්ති: මනං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න මනො, ඉන්ද්‍රියා. මනඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව මනො, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න මනො න ඉන්ද්‍රියන්ති: මනං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න මනො, ඉන්ද්‍රියා මනඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව මනො, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

77. න ඉත්ථී න ඉන්ද්‍රියන්ති: ඉත්ථිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථී, ඉන්ද්‍රියා. ඉත්ථිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ඉත්ථී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න ඉත්ථී න ඉන්ද්‍රියන්ති: ඉත්ථිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථී, ඉන්ද්‍රියා. ඉත්ථිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ඉත්ථී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

78. න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියන්ති: පුරිසං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො, ඉන්ද්‍රියා. පුරිසඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා -පෙ- න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියන්ති: පුරිසං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො, ඉන්ද්‍රියා. පුරිසඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

74. ජිව්හා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ජිව්හාව තබා (හැර) අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ජිව්හා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති, ජිව්හාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ජිව්හා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ජිව්හා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නො වූයෙ වෙයි යත්: ජිව්හා තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ජිව්හා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ජිව්හාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ජිව්හා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

75. කාය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... කාය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

76. මනස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: මනස තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ මනස් නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. මනස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද මනස් වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... මනස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: මනස් තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ මනස් නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. මනස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද මනස් වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

77. ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ස්ත්‍රිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ස්ත්‍රී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ස්ත්‍රිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ස්ත්‍රිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ස්ත්‍රී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ස්ත්‍රිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

78. පුරුෂ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: පුරුෂයා තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ පුරුෂ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. පුරුෂයා ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද පුරුෂ වෙයි. නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ... පුරුෂ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: පුරුෂයා තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ පුරුෂ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. පුරුෂයා ද ඉද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද පුරුෂ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

79. න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියන්ති: ජීවිතං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං, ඉන්ද්‍රියා. ජීවිතඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ජීවිතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියන්ති: ජීවිතං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං, ඉන්ද්‍රියා. ජීවිතඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව ජීවිතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

80. න සුඛං න ඉන්ද්‍රියන්ති: සුඛං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සුඛං, ඉන්ද්‍රියා. සුඛං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සුඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න සුඛං න ඉන්ද්‍රියන්ති: සුඛං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සුඛං, ඉන්ද්‍රියා. සුඛං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සුඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

81. න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියන්ති: දුක්ඛං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං, ඉන්ද්‍රියා. දුක්ඛං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව දුක්ඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා –පෙ– න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියන්ති: දුක්ඛං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං, ඉන්ද්‍රියා. දුක්ඛඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව දුක්ඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

82. න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියන්ති: සොමනස්සං ඨපෙත්වා අව-සෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. සොමනස්සං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සොමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියන්ති: සොමනස්සං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. සොමනස්සඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සොමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

79. ජීවිත නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ජීවිතය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිත නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ජීවිතය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ජීවිත වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ජීවිත නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ජීවිතය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිත නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ජීවිතය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ජීවිත වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

80. සුඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සුඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සුඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සුඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සුඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සුඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සුඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සුඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

81. දුක්ඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: දුක්ඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ දුක්ඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. දුක්ඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද දුක්ඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... දුක්ඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: දුක්ඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ දුක්ඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. දුක්ඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද දුක්ඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

82. සොමනස්ස නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සොමනස්සය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සොමනස්ස නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සොමනස්සය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සොමනස්ස වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සොමනස්ස නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සොමනස්සය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සොමනස්ස නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සොමනස්සය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සොමනස්ස වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

83. න දොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියන්ති: දොමනස්සං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. දොමනස්සඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව දොමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න දොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියන්ති: දොමනස්සං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. දොමනස්සං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව දොමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

84. න උපෙක්ඛා න ඉන්ද්‍රියන්ති: උපෙක්ඛං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛා, ඉන්ද්‍රියා. උපෙක්ඛඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව උපෙක්ඛා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න උපෙක්ඛා න ඉන්ද්‍රියන්ති: උපෙක්ඛං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛා, ඉන්ද්‍රියා. උපෙක්ඛං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව උපෙක්ඛා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

85. න සද්ධා න ඉන්ද්‍රියන්ති: සද්ධං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සද්ධා, ඉන්ද්‍රියා. සද්ධං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සද්ධා න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා -පෙ- න සද්ධා න ඉන්ද්‍රියන්ති: සද්ධං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සද්ධා, ඉන්ද්‍රියා සද්ධං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සද්ධා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

86. න විරියං න ඉන්ද්‍රියන්ති: විරියං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න විරියං, ඉන්ද්‍රියා. විරියඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව විරියං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න විරියං න ඉන්ද්‍රියන්ති විරියං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න විරියං, ඉන්ද්‍රියා. විරියඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව විරියං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

87. න සති න ඉන්ද්‍රියන්ති: සතිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සති, ඉන්ද්‍රියා. සතිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සති, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා -පෙ- න සති න ඉන්ද්‍රියන්ති: සතිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සති, ඉන්ද්‍රියා. සතිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සති, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

83. දෙමනස්ස නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: දෙමනස්සය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ දෙමනස්ස නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. දෙමනස්සය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද දෙමනස්ස වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ ය ... දෙමනස්ස නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: දෙමනස්සය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ දෙමනස්ස නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. දෙමනස්සය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද දෙමනස්ස වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

84. උපෙක්ඛා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: උපෙක්ඛාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ උපෙක්ඛා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. උපෙක්ඛාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවෂෙශයෝ නො ද උපෙක්ඛා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ... උපෙක්ඛා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: උපෙක්ඛාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ උපෙක්ඛා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. උපෙක්ඛාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද උපෙක්ඛා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

85. සද්ධා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සද්ධාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සද්ධා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සද්ධාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ශ්‍රද්ධා වෙයි. නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සද්ධා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සද්ධාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සද්ධා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සද්ධාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සද්ධා වෙයි. නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

86. විරිය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: විරිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ විරිය නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. විරිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද විරිය වෙයි. නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... විරිය නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: විරිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ විරිය නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. විරිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද විරිය වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

87. සති නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සතිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සති නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සතිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සති වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සති නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සතිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සති නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සතිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සති වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො වෙයි යත්: එසේ යි.

88. න සමාධි න ඉන්ද්‍රියන්ති: සමාධිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සමාධි ඉන්ද්‍රියා. සමාධිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සමාධි, න ච ඉන්ද්‍රියා, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න සමාධි න ඉන්ද්‍රියන්ති: සමාධිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සමාධි, ඉන්ද්‍රියා. සමාධිං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව සමාධි, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

89. න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියන්ති: පඤ්ඤං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියා. පඤ්ඤඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව පඤ්ඤා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියන්ති: පඤ්ඤං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියා. පඤ්ඤඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව පඤ්ඤා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

90. න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න ඉන්ද්‍රියන්ති: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති, ඉන්ද්‍රියා. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න ඉන්ද්‍රියන්ති: අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති, ඉන්ද්‍රියා. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

91. න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං, ඉන්ද්‍රියා. අඤ්ඤඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අඤ්ඤං න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. -පෙ- න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං, ඉන්ද්‍රියා. අඤ්ඤඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අඤ්ඤං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියන්ති ආමන්තා.

88. සමාධි නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සමාධිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධි නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සමාධිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සමාධි වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සමාධි නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සමාධිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධි නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සමාධිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සමාධි වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

89. ප්‍රඥා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ප්‍රඥාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ප්‍රඥා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ප්‍රඥාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ප්‍රඥා වෙයි. නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ප්‍රඥා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ප්‍රඥාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියෝ ප්‍රඥා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ප්‍රඥාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ප්‍රඥා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

90. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: 'අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද 'අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... 'අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි : 'අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති තබා අවශෙෂයන් ඉන්ද්‍රියයෝ 'අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. 'අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද 'අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීති වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

91. අඤ්ඤ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අඤ්ඤය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියෝ යැ. අඤ්ඤය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ... අඤ්ඤ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අඤ්ඤය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. අඤ්ඤය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

92. න අඤ්ඤාතාවී න ඉන්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී, ඉන්ද්‍රියා. අඤ්ඤාතාවිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අඤ්ඤාතාවී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු-න්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා. –පෙ– න අඤ්ඤාතාවී න ඉන්ද්‍රියන්ති: අඤ්ඤාතාවිං ඨපෙත්වා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී, ඉන්ද්‍රියා. අඤ්ඤාතාවිඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච ඨපෙත්වා අවසෙසා න චෙව අඤ්ඤාතාවී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤින්ද්‍රියන්ති: ආමන්තා.

පණ්ණත්තිවාරො නිට්ඨිතො.

92. අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. අඤ්ඤාතාවිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤාතාවී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ... අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. අඤ්ඤාතාවිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤාතාවී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

ප්‍රඥප්තිවාර නිමි.

2. පවත්ති උප්පාදවාරො

1. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං අසොතකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං සසොතකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සසොතකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සසොතකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සඝානකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං අචක්ඛුකානං[1] උපපජ්ජන්තීනං තාසං[2] ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං සචක්ඛුකානං[3] උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

---

1. අචක්ඛුකානං ඉත්ථීනං – PTS.
2. තෙසං – PTS.
3. සචක්ඛුකානං ඉත්ථීනං – PTS.

2. ප්‍රවෘත්ති උත්පාදවාර

1. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් (චක්ඛුන්ද්‍රිය) ඇති වැ කන් (සොතින්ද්‍රිය) නැති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කන් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කන් ඇති වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. කන් ඇති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ නැහැය නැති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ නැහැය ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැහැය ඇති වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. නැහැය ඇති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ස්ත්‍රී නො වැ (රූපී බ්‍රහ්ම, පුරුෂ, නපුංසක විසින්) උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ පුරුෂ නො වැ (රූපී බ්‍රහ්ම, ස්ත්‍රී, නපුංසක විසින්) උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො උපදී. ඇස් ඇති වැ පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං[2] චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

1. සචක්ඛුකානං විනා සද්ධාය උපපජ්ජන්තානං – PTS.
2. සචක්ඛුකානං සද්ධාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං – PTS.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදීයැ යත්: පිරිමිනි වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං[1]. තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණසම්පයුත්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචිත්තකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

2. යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සඝානකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං අඝානකානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං සඝානකානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සඝානකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

---

1. සචක්ඛුකානං විනා ඤාණෙන උපපජ්ජන්තානං – PTS.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ඤාණවිප්පයුත්ත වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ඤාණ-සම්පයුත්ත වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඤාණසම්පයුත්ත වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඤාණසම්ප-යුක්ත වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සිත් ඇති වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සිත් ඇති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

2. යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සඝානක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ අඝානක වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සඝානක වැ නො පුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ පිරිමි වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සසානකානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සසානකානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්සෙන අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති සසානකානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සසානකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සසානකානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සසානකානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

1. සචක්ඛුකානං විනා ඤාණෙන උපපජ්ජන්තානං – PTS.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ අඝානක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අඝානක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සඝානක වැ සොම්නස නැති ව උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොම්නසින් යුතු වැ අඝානක වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සඝානක වැ උපෙක්‍ෂා නැති වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ අඝානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සඝානක වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සඝානකානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණසම්පයුත්තානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

3. යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: නො.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: නො.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

1. අඝානකානං සද්ධාය උපපජ්ජන්තානං – PTS.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඥාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, සානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සසානක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි සානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, සානින්ද්‍රිය ද උපදී.

3. යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්සෙන න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණසම්පයුත්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොම්නසින් යුතු වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

4. යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්සෙන න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

4. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නොපුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ සොමිනසින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොම්නසින් යුතු වැ නොපිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපෙක්‍ෂාවෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ නොපිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ නොපිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, පුරිසානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණසම්පයුත්තානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

5. යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං. පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

1. පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජන්තානං – PTS.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්පයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්පයුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

5. යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස[1] උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

6. යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: නො.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: නො.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්ත සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්ස සම්පයුත්ත සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

---

2. සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස – PTS.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

6. යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුත්ත සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුත්ත සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත සොමනස්සසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්සෙන ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්ත ඤාණවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්ත ඤාණසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණසම්පයුත්තානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්ත සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්ත සොමනස්සසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

7. යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සද්ධාසම්පයුත්ත සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සද්ධාසම්පයුත්ත සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොම්නසින් යුතු වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුත්ත ඤාණවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුත්ත ඤාණසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත සොමනස්සවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඤාණසම්පයුත්ත සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

7. යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත ඤාණවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත ඤාණසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණසම්පයුත්තානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්ත උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්ත උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

8. යස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත ඤාණවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත ඤාණසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්පයුත්ත උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත ඤාණවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්‍ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

8. යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං[1], පවත්තෙ සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං[2], පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

9. යස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං[3], පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

(අනුලොමපුග්ගල)

10. යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතීති: රූපාවචරෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

---

1. සචිත්තකානං විනා සද්ධාය උපපජ්ජන්තානං – PTS.
2. සද්ධාය උපපජ්ජන්තානං – PTS.
3. සචිත්තකානං විනා ඤාණෙන උපපජ්ජන්තානං – PTS.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදී. ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

9. යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී. (අනුලොමපුග්ගල)

10. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සොතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යත්‍ථ වා පන පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අසඤ්ඤසත්‍තෙ අරූපෙ තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අරූපෙ තත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති නො ච තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ තත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං -පෙ- මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති: තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අරූපෙ තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

11. යත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ ඉත්‍ථින්‍ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යම් තැනෙක පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙක චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ අරූප වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙක චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙක චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙක චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක මනින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදියි, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

11. යම් තැනෙක ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙක ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

12. යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං -පෙ-.

13. යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ[1] තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

---

1. රූපාවචරෙ - PTS.

යම් තැනෙක ඝාණින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ඝාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙක ඝාණින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ඝාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙක ඝාණින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක මනින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ඝාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදී, එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

12. යම් තැනෙක ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙක ඉත්ථින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය ...

13. යම් තැනෙක පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී.

යම් තැනෙක පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්. එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං -පෙ- මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

14. යත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති නො ච තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරෙ තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්‍ථ වා පන සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං -පෙ- සද්ධින්‍ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං -පෙ- මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

15. යත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං -පෙ- සද්ධින්‍ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං -පෙ- මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

16. යත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං -පෙ- මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදියි, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නොද උපදී. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

14. යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අසංඥසත්ත්‍ව වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුවොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අසංඥසත්ත්‍ව වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුවොකාර වූ පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

15. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

16. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

17. යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

18. යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා. (අනුලොමඔකාස)

19. යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං අසොතකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං සසොතකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සසොතකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සසොතකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සඝානකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං[1] උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

1. න ඉත්ථින්ද්‍රියං–PTS.

17. යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

18. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොම ඔකාස)

19. යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ කන් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කන් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කන් ඇති වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. කන් ඇති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චක්ෂුස ඇති වැ ඝ්‍රාණය නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චක්ෂුස ඇති වැ ඝ්‍රාණය ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණය ඇති වැ චක්ෂුස නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඝ්‍රාණය ඇති වැ චක්ෂුස ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං[1] තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති. චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති සචක්ඛුකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

---

1. තෙසං – PTS.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ නො පුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ පිරිමි වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමි වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති සහෙතුකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචක්ඛුකානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණසම්පයුත්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

20. යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සඝානකානං න ඉත්ථීනං[1] උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං ච උප්පජ්ජති. ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

---

1. සඝානකානං ඉත්ථීනං – සීමු

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්ගට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නොද උපදියි, ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

20. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ සහිත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඝ්‍රාණ සහිත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං අසානකානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං සසානකානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සසානකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සසානකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සසානකානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සසානකානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්සෙන අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සසානකානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සසානකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ ඝ්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ සහිත වැ නො පුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඝ්‍රාණ සහිත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඝ්‍රාණ රහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඝ්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ සහිත වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොම-නස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඝ්‍රාණ සහිත වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොම්නසින් යුතු වැ ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ ඝ්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඝ්‍රාණ සහිත වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සඝානකානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සඝානකානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණසම්පයුත්තානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

21. යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: නො.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: නො.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ඝ්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ සහිත වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඝ්‍රාණ සහිත වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඝ්‍රාණ රහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඝ්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ සහිත වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ අඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ අඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

21. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්සෙන න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොම්නසින් යුතු වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිනද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණසම්පයුත්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

22. යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්සෙන න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති. පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි. ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

22. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමි නි නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමි නි වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමි නි වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමි නි වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොම්නසින් යුතු වැ නො පිරිමි නි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ පිරිමි නි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමි නි වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමි නි වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ නො පිරිමි නි වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ පිරිමි නි වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති පුරිසානං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණසම්පයුත්තානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

23. යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්ස-සම්පයුත්ත-චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නොද උපදී. සහෙතුක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඤාණවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඤාණසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඤාණසම්ප්‍රයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඤාණසම්ප්‍රයුක්ත වැ පිරිමිනී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරියින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

23. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති. මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

24. යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: නො.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: නො.

යමක්හට යම් තැනෙක්හි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි. ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක්හි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක්හි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක්හි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක්හි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි. ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි. පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක්හි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක්හි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක්හි මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

24. යමක්හට යම් තැනෙක්හි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක්හි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්ත සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්ත සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත සොමනස්සසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්සෙන ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්ත ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්ත ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණසම්පයුත්තානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්ත සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්ත සොමනස්සසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධා-විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සෞම්නස්‍ය සම්ප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත සෞම්නස්‍ය විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත සෞම්නස්‍ය සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොම්නසින් යුතු වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ ඥාන-සම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොම-නස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත සෞම්නස්‍ය විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත සෞම්නස්‍ය සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සෞම්නස්‍ය විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පා-දක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

25. යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තසද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත ඤාණවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත ඤාණසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණසම්පයුත්තානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්ත උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්ත උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති, සචිත්තකානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

25. යමක්හට යම් තැනෙක උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්‍ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්‍ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

26. යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සහෙතුකානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

27. යස්ස යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සචිත්තකානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.
(අනුලොමපුග්ගලොකාස)

28. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොතින්ද්‍රියං[1] න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං සසොතකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං අසොතකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අසොතකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

1. සතින්ද්‍රියං – PTS.

26. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

27. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ)

28. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ කන් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ කන් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: කන් නැති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. (නූපදනේ නො වේ.) චුත වන හැම දෙනාට ද කන් නැති වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං පුරිසානං[1] උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

1. අචක්ඛුකානං – PTS.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ ඝ්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉත්ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති ව ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට ඉත්ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ඉත්ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ පිරිමි වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ නො පිරිමි වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පුරිස් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වන ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා සොමනස්සෙන අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා උපෙක්ඛාය අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අහෙතුකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, ඤාණවිප්පයුත්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වනුවනට ද සොම්නසින් වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වනුවනට ද උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැමදෙනාට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

29. යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං සඝානකානං[1] උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං[2] අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජතීති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති. පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

---

1. අඝානකානං – සීමු
2. චවන්තානං ඉත්ථීනං – PTS.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුතවනුවනට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

29. යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනා වුනට ද යි ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන එහැම දෙනාට ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා සොමනස්සෙන අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං විනා උපෙක්ඛාය අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අහෙතුකානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි. ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොම්නසින් වෙන් වැ ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ උපෙක්ෂායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ උපෙක්ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂායෙන් වෙන් වැ ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්ෂායෙන් වෙන් වැ ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, ඤාණවිප්පයුත්තානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

30. යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති. පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති[1] තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා සොමනස්සෙන න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

1. ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති – PTS.

යළි යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

30. යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පිරිමින් වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ පුරුෂ නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ පුරුෂ නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වන ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොම්නසින් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා උපෙක්ඛාය න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං අහෙතුකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, ඤාණවිප්පයුත්තානං න ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං සවිතක්කානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අවිතක්කානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

---

1. චවන්තානං ඉත්ථීනං — සීමු.

යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

31. යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති[1] තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා සොමනස්සෙන න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා උපෙක්ඛාය න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අහෙතුකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

1. පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති – PTS.

31. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වන ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පුරිස් වැ සොම්නසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වන්නවුනට ද නො පුරිස් වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ පිරිමි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොම්නසින් වෙන් වැ නො පුරිස් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමි වැ උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමි වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ පිරිමි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ නො පිරිමි වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමි වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමි වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ පිරිමි වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ නො පිරිමි වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, ඤාණවිප්පයුත්තානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

32. යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

1. ඤාණෙන උපපජ්ජන්තානං – PTS.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඥාන-විප්‍රයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

32. යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස-විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

33. යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං[2], පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත[3] චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සවිප්පයුත්ත උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තසොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

1. නිරොධ සමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං – PTS.
2. විනා සොමනස්සෙන උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං – PTS.
3. පවත්තෙ සොමනස්ස විප්පයුත්ත උපෙක්ඛා සම්පයුත්ත – PTS.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

33. යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්සවිප්පයුත්ත උපෙක්ඛා විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැමට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති[1] තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන සහෙතුකානං උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්තසද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සවිප්පයුත්ත සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පවත්තෙ සද්ධාවිප්පයුත්ත සොමනස්සසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සද්ධාවිප්පයුත්ත සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන ඤාණසම්පයුත්තානං උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්ත ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සවිප්පයුත්තඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං සොමනස්සෙන උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්ත සොමනස්සසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, ඤාණවිප්පයුත්තසොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන සචිත්තකානං උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

---

1. සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති – PTS.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි සොමනස්සවිප්පයුත්ත සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පා-දක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැමට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස-විප්පයුත්ත සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධ-සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යන ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණ-යෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පා-දක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පයුත්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤි-න්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්සවිප්පයුත්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සි-න්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සොම්නසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත සොමනස්සසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ව-යනට ද යන ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

34. යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත - සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාවිප්පයුත්ත - උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සද්ධාවිප්පයුත්ත - උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත - ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්ත - උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, ඤාණවිප්පයුත්ත උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛා - විප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

34. යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂායෙන් වෙන් වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යන ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂායෙන් වෙන් වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂායෙන් වෙන් වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

35. යස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්ත සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, ඤාණවිප්පයුත්ත සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

36. යස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා. (පච්චනිකපුග්ගල)

37. යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

35. යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

36. යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි. (පච්චනීකපුග්ගල)

37. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසත්ත්වයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යත්‍ථ වා පන පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

යත්‍ථ වා පන ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්‍ථි.

යත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අරූපෙ තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්‍ථ වා පන උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං -පෙ- මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අරූපෙ තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

38. යත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ ඉත්‍ථින්‍ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

යත්‍ථ වා පන ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්‍ථි.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසත්වයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසත්ව වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසත්ව වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

38. යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති.

යත්ථ සානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ සානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති නො ච තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තත්ථ[1] සානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ සානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ සානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ සානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, තත්ථ සානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ සානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ සානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ සානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

39. යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා. -පෙ-

40. යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

1. අරූපෙ අසඤ්ඤසත්තෙ තෙසං - PTS.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසත්ත්වයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසත්ත්ව වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසත්ත්ව වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

39. යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ ....

40. යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසත්ත්ව වූ අරූප වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තස්ස පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තස්ස පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

41. යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං -පෙ- සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

42. යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

43. යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචරයෙහි ද අරූපාවචරයෙහි ද යන එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසත්ත්‍ව වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥසත්ත්‍ව වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

41. යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපදී.

යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපදී.

42. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

43. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

44. යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

45. යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා. (පච්චනීකඔකාස)

46. යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං සසොතකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං අසොතකානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අසොතකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අසොතකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

1. අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං - PTS.

44. යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

45. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි. (පච්චනීක ඔකාස)

46. යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ කන් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි. ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ කන් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: කන් නැති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද කන් නැති වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං අචක්ඛුකානං උප-පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං න පුරිසානං උප-පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං අචක්ඛුකානං උප-පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, සබ්බෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන සචක්ඛුකානං උප-පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා සොමනස්සෙන අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොම-නස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රි යඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නොවැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඇස් නැති වැ උපදනා වූනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා වූනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවූනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වන ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොම්නසින් වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවූනට ද යන ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා උපෙක්ඛාය අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අහෙතුකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, ඤාණවිප්පයුත්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචක්ඛුකානං සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

---

1. ඤාණෙන උපපජ්ජන්තානං - PTS. - එවං සබ්බත්ථ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුන්ට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා-වුනට දැ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අචක්ඛුක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අචක්ඛුක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඤාණවිප්පයුත්ත වැ සචක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඤාණවිප්පයුත්ත වැ අචක්ඛුක වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

47. යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බේසං චවන්තානං, අඝානකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බේසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං පුරිසානං[1] උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තේසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බේසං චවන්තානං, අඝානකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බේසං චවන්තානං, න පුරිසානං අඝානකානං උප-පජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තේසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බේසං චවන්තානං තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අඝානකානං සොමනස්සේන උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තේසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බේසං චවන්තානං, අඝානකානං විනා සොමනස්සේන උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොම-නස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සේන සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බේසං චවන්තානං, විනා සොමනස්සේන අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ සොම-නස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

1. අඝානකානං - සීමු.

47. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ ස්ත්‍රී නොවැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ඝ්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඝ්‍රාණ නැති වැ පිරිමිනී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ නො පිරිමිනී වැ උපදනා-වුනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනී වැ ඝ්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනී වැ අඝානක වැ උපදනවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වන ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අඝානක වැ සොම්නසින් උපදනා ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අඝානක වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොම්නසින් වෙන් වැ අඝානක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොම-නස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස යත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අසුඛකානං උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අසුඛකානං විනා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සුඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය සසුඛකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා උපෙක්ඛාය අසුඛකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සුඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අසුඛකානං සහෙතුකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අසුඛකානං අහෙතුකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සුඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං සසුඛකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අහෙතුකානං අසුඛකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සුඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අසුඛකානං ඤාණසම්පයුත්තානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අසුඛකානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සුඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං සසුඛකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, ඤාණවිප්පයුත්තානං අසුඛකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සුඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අසුඛකානං සචිත්තකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සුඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචිත්තකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සුඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනා ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ අසානක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ අසානක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ අසානක වැ උපදනවුනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී, චුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

48. යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා සොමනස්සෙන න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

48. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ පිරිමිනි නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වන ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සොම්නසින් උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොම්නසින් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා උපෙක්ඛාය න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අහෙතුකානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, ඤාණවිප්පයුත්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න ඉත්ථීනං සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

49. යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

49. යමක්හට යම් තැනෙක පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වන ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොම-නස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන පුරිසානං උප-පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා සොමනස්සෙන න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොම-නස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං විනා උපෙක්ඛාය උප-පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, විනා උපෙක්ඛාය න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්ප-ජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අහෙතුකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ සොම්නසින් උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී, චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ සොම්නසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොම්නසින් වෙන් වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී, චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී .

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං ඤාණසම්පයුත්තානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං ඤාණවිප්පයුත්තානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං පුරිසානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, ඤාණවිප්පයුත්තානං න පුරිසානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: න පුරිසානං සචිත්තකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, අචිත්තකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

50. යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදි යි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

50. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

51. යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස[1] උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සවිප්පයුත්ත උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

1. සොමනස්ස විප්පයුත්ත උපෙක්ඛා සම්පයුත්ත චිත්තස්ස--PTS.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

51. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුක්ත උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා විප්‍රයුක්ත සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොම-නස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්තසද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සවිප්පයුත්තසද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පවත්තෙ සද්ධාවිප්පයුත්තසොමනස්සසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සද්ධාවිප්පයුත්ත-සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්ත-ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සවිප්පයුත්ත-ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්ත සොමනස්සසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, ඤාණවිප්පයුත්ත-සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා සොමනස්සෙන සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ සහෙතුක ව උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්පයුත්ත ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත සෞමනස්‍ය විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොම්නස්ස විප්‍රයුක්ත ඥාණසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සෞමනස්‍ය විප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ-උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සොම්නසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත සොමනස්සසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත සෞමනස්‍ය විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොම්නසින් වෙන් වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාද-ක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූ දී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

52. යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත - සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත-සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාවිප්පයුත්ත - උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ සද්ධාවිප්පයුත්ත උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාය ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත - ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත - ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්ත - උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ ඤාණවිප්පයුත්ත - උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: විනා උපෙක්ඛාය සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

52. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂායෙන් වෙන් වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂා විප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා විප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ උපෙක්ෂායෙන් උපදනා වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂායෙන් වෙන් වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂායෙන් වෙන් වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

53. යස්ස යත්‍ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්‍ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්ත – සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, ඤාණවිප්පයුත්තසද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්‍ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අහෙතුකානං සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

54. යස්ස යත්‍ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්‍ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා. (පච්චනීක පුග්ගලොකාස)

පච්චුප්පන්නාතීතවාරො.

55. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථාති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්‍ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: ආමන්තා.

53. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සහෙතුක වැ උපදනා වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙ හි ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී, හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

54. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

ප්‍රත්‍යුත්පන්නවාර යි.

55. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථාති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං – පෙ – පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

56–63. යස්ස ඝානින්ද්‍රියං –පෙ– ඉත්ථින්ද්‍රියං –පෙ– පුරිසින්ද්‍රියං –පෙ– ජීවිතින්ද්‍රියං –පෙ– සොමනස්සින්ද්‍රියං –පෙ– උපෙක්ඛින්ද්‍රියං –පෙ– සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගල)

64. යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. කාමාවචරෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යත්ථ වා පන ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යළි යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යි.

56-63. යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය ... ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය ...ජීවිතින්ද්‍රිය ... සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුග්ගල)

64. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝාණින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන. එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන. ඝාණින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අරූපෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අරූපෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

65. යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අසංඥසත්ත්‍ව වූ අරූප වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ ය.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අරූප වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අරූප වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපන, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

65. යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපන.

යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

66. යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා. -පෙ-

67. යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සානින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, එහි සානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි සොම-නස්සින්ද්‍රිය ද උපන, සානින්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සානින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, එහි සානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, සානින්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සානින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන, එහි සානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපන, සානින්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සානින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපන, එහි සානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, සානින්ද්‍රිය ද උපන.

66. යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ ...

67. යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං -පෙ- සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

68. යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං -පෙ- සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

69. යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

70. යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්. රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

68. යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. චතුවොකාර, පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. චතුවොකාර පඤ්චවොකර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

69. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

70. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

71. යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

72. යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා. (අනුලොමඔකාස)

73. යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති. පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

71. යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

72. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ. (අනුලොම ඔකාස)

73. යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ අරූප වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

74. යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතීති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යදි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යදි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

74. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යදි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යදි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යදි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යදි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යදි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපන.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

75. යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා. -පෙ-

76. යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතීති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං -පෙ- සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපන.

75. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ ...

76 යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්. එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

77. යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

78. යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

77. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාරයනට ද පඤ්චවොකාරයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්. අසංඥසත්ත්ව වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපන. චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන. උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපන. චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

78. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

79. යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

80. යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

81. යස්ස යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

82. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං –පෙ– පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන, සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන. සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

79. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

80. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

81. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

82. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: නත්ථි.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: නත්ථි.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: නත්ථි.

83–89. යස්ස සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං -පෙ- ජීවිතින්ද්‍රියං -පෙ- සොමනස්සින්ද්‍රියං -පෙ- උපෙක්ඛින්ද්‍රියං -පෙ- සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: නත්ථි.

90. යස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: නත්ථි. (පච්චනීකපුග්ගල)

91. යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැති.

83-89. යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය .. පුරිසින්ද්‍රිය ... ජීවිතින්ද්‍රිය ... සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නේ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ඝාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැති.

90. යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැති. (පෘථග්ජනීකපුග්ගල)

91. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපන, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ අරූප වූ එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන, අසංඥසත්ව වූ අරූප වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අරූපෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අරූපෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

92. යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපන.

යළි යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ත්ව වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ත්ව වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

92. යම් තැනෙක ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපන.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපන්නෙ යැ. අසංඥසත්ත්ව යැ අරූප යැ යන එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන, එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපන, අසංඥසත්ත්ව වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපන.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සාතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ සාතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ සාතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ සාතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සාතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

93. යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා. -පෙ-

94. යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

95. යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

93. යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ ...

94 යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපන.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ අරූප වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

95. යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං -පෙ- සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

96. යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

97. යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

98. යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

99. යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා. (පච්චනීකඔකාස)

100. යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපන.

යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපන.

96. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

97. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

98. යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

99. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (පච්චනීක ඔකාස යි.)

100. යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෝ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසත්ව යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

101. යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසත්ත්‍ව යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසත්ත්‍ව යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන. ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන, ශුද්ධාවාස වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන. ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසත්ත්‍ව යැ යන ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසය යැ අසංඥසත්ත්‍ව යැ යන ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

101. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

102. යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා -පෙ-

103. යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති. ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර යැ අරූපාවචර යැ යන ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස වූ ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසත්ත්‍ව යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර යැ අරූපාවචර යැ යන ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසත්ත්‍ව යැ යන ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර යැ අරූපාවචර යැ යන ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසත්ත්‍ව යැ යන ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

102. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ ...

103. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන, ශුද්ධාවාස වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

104. යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං උපපත්තිචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං -පෙ- සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතීති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං උපපත්තිචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස වූ අසංඥසත්ත්‍ව වූ අරූප වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපන, ශුද්ධාවාස වූ අසංඥසත්ත්‍ව වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන් න යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස වූ අසංඥසත්ත්‍ව වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

104. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසත්ත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට උපපත්ති චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසත්ත්‍ව වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට උපපත්ති චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

105. යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං –පෙ– සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසානං උප්පජ්ජන්තානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

106. යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

107. යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

108. යස්ස යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා. (පච්චනීකපුග්ගලොකාස)

අනාගතවාරො.

109. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

105. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන, ශුද්ධාවාස වැ උපදනාවුනට යැ අසංඥසත්ත්වයනට යැ යන ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

106 යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

107. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

108. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (පච්චනික පුග්ගලොකාස යි.)

අතීතවාර යි.

109. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙස්සනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද පුරුෂ වූ යම් කෙනකුත් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ ක්ෂිප (පුරුෂ) භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙස්සනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සචක්ඛුකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ,

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල (ස්ත්‍රී) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔහුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැද පිරි-නිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙස්සනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ...පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ ය. සෙසුවනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

110. යස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සස්සානකා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සස්සානකා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

110. යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිඹිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල (ස්ත්‍රී) භාවයෙන් මැ කිඹිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සඝානක වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොම-නස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සඝානක වැ සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

111. යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා[1] උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

---

1. එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා – PTS. ඌනං.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤි-න්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

111. යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල (ස්ත්‍රී) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රි ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

112. යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී නෙනෙක් තෙල භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ,. සෙසුවනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

112. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා[1] පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසින්ද්‍රියං ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

113. යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා – PST. ඌනං.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

113. යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙස්සනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

114. යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, ඉතරෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති ඉතරෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

115. යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

116. යස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

117. යස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගල)

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

114. යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සසම්පයුත්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

115. යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සසම්පයුත්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

116. යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසෙ යි.

117. යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

118. යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්ථ වා පන ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්ථ වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අරූපෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අරූපෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

118. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එතත්හි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එතත්හි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අසංඥසත්ත්‍ව වූ අරූප වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

119. යත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

120. යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

119. යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

120. යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්ප-ජ්ජිස්සතී ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී ති: රූපාවචරෙ තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ තත්ථ සොම-නස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්ප-ජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, කාමාවචරෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්ප-ජ්ජිස්සතී ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ තත්ථ මනින්ද්‍රි-යඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

121. යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්ප-ජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්ප-ජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්ප-ජ්ජිස්සතී ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ තත්ථ සොම-නස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්ප-ජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ ය, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

121. යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ සද්‍ධින්‍ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං -පෙ- මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, කාමාවචරෙ තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

122. යත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අරූපෙ අසඤ්ඤසත්තෙ තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. චතුවොකාරෙ[1] පඤ්චවොකාරෙ තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්‍ථ වා පන සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං -පෙ- සද්‍ධින්‍ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං -පෙ- මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අසඤ්ඤසත්තෙ තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, මනින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

123. යත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං -පෙ- සද්‍ධින්‍ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං -පෙ- මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

124. යත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ සද්‍ධින්‍ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං -පෙ- මනින්‍ද්‍රියං -පෙ- උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

125. යත්‍ථ සද්‍ධින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං -පෙ- මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ සද්‍ධින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

1. චතුවොකාරෙ—PTS. ඌනං.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

122. යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ අසංඥසත්ත්ව වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. චතුවොකාර වූ පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. චතුවොකාර වූ පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

123. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

124. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

125. යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

126. යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා. (අනුලොම ඔකාස)

127. යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති[1] තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති[1] තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. භවෙ දස්සෙත්වා කාමාවචරානං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති:–PTS.

126. යම් තැනෙක්හි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙක්හි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමඔකාස යි.)

127. යමක්හට යම් තැනෙක්හි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක්හි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක්හි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක්හි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක්හි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂ කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක්හි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක්හි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක්හි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක්හි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ අරූප වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සචක්ඛුකා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

128. යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ න.ම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනසින් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

128. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සඝානකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සඝානකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඝ්‍රාණ ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට යැ අරූපාවචරයනට යැ යන ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

129. **යස්ස** යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති[1] තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා[1] පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

---

1. එතෙනෙව – දස්සෙත්වා. PTS ඌනං.

129. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ ය ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා[1] උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

130. යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. එතෙනෙව - දස්සෙත්වා - PTS - ඌනං.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, අවිශෙෂ කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

130. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැද පිරිනි-වෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී’ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී’ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී’ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී’ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

131. යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී’ති: යස්ස චිත්තස්ස[1] අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී’ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී’ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා[1] සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ යස්ස චිත්තස්ස – PTS – එවං සබ්බත්ථ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචර යනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

131. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂ චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

132. යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස-සම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං[1] පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ සොම-නස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛා-සම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛි-න්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස[1] අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

133. යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස-සම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්ප-ජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්ප-ජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

---

1. පඤ්චවොකාරෙ යස්ස චිත්තස්ස – PTS.

යදි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අසංඥසත්ත්ව වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යදි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

132. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යදි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යදි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂ චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

133. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යදි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

134. යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

135. යස්ස යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

136. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච[1] න උප්පජ්ජිස්සති. චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච අරූප, උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

1. තෙසං චවන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච – PTS.

134. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

135. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

136. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සොමනස්සින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සචක්ඛුකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්‍ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං –පෙ– මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නොච තෙසං මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

137. යස්ස ඝානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛුද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

137. යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති, නො ච තාසං ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන රූපාවචරං[1] උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති.

1. රූපාවචරානං—සීමු.

යළි යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ ඝසානකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති. තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන රූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති[1].

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

138. යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

---

1. තෙ ඝසානකා -පෙ- න උප්පජ්ජිස්සති, PTS ඌනං

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සෘනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසෘනක වැ සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සෘනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් රූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සෘනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට සෘනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සෘනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට සෘනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සෘනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

138. යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම භවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරි-නිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤි-න්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

139. යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච අරූපං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච අරූපං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

139. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිම භවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

140. යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්ත[1]සමඞ්ගීනං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

141. යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස සම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

1. පච්ඡිමභවිකානං - PTS.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

140. යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට (රහත්නට) සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට උපෙඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

141. යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගී වූ ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්තං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

142. යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

143. යස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

144. යස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා. (පච්චනීක පුග්ගල)

145. යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතිත්'ති: ආමන්තා.

යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්ස'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගී වූ ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

142. යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගී වූ ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

143. යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

144. යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක පුද්ගල යි.)

145. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදෙන යැ. එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ අරූප වූ එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ ඉත්‍ථින්‍ද්‍රියං — පෙ — පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: උප්පජ්ජිස්සති.

යත්‍ථ වා පන ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: නත්‍ථි.

යත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අරූපෙ තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යත්‍ථ වා පන උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියං — පෙ — පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං — පෙ — මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අරූපෙ තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තෙ තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ චක්ඛුන්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

146. යත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ ඉත්‍ථින්‍ද්‍රියං — පෙ — පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්‍ථ වා පන පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: උප්පජ්ජිස්සති.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය... පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ අරූප වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

146. යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය... පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: නත්ථි.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තස්ස ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තෙ තස්ස ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං – පෙ – පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තෙ තස්ස ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

147–148. යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං – පෙ – පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: නත්ථි.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තෙ අරූපෙ තස්ස පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්වයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

147–148. යම තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ අරූප වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති, නො ච තත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්‍තෙ තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති, උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති.

යත්‍ථ වා පන උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති ආමන්‍තා.

යත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියං – පෙ – පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං – පෙ – මනින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති, නො ච තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්‍තෙ තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති, මනින්‍ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ජිස්සති.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

149. යත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: නත්‍ථි

යත්‍ථ වා පන සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: උපපජ්ජිස්සති.

යත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං – පෙ – සද්ධින්‍ද්‍රියං – පෙ – පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං – පෙ – මනින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: නත්‍ථි.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: උපපජ්ජිස්සති.

150. යත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං – පෙ – සද්ධින්‍ද්‍රියං – පෙ – පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං – පෙ – මනින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

151. යත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියං – පෙ – පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං – පෙ – මනින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

යත්‍ථ වා පන මනින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සති තත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං න උපපජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්‍තා.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

149. යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යි.

150. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

151. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

152. යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : ආමන්තා.

153. යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : ආමන්තා.

යත්ථ වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : ආමන්තා. (පච්චනීක ඔකාස).

154. යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : රූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : ආමන්තා.

152. යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

153. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක අවකාශ යි.)

154. යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද අරූපයනට ද යන ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිම භවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං[1] තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං[1] අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සචක්ඛුකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං[1] අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

1. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං—P.T.S.

යස්ස වා යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං නුප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං නුප්පජ්ජතීති: රූපාවචරානං යෙ ච කෙචි ඉත්ථියො ...

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අසංඥසත්ව අරූප වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිම භවිකයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම-භවිකයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

155. යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ත්‍ව-යනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

155. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පූරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචර-යනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ත්‍ව-යනට ද අරූපයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ සඝානකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං[1] තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතීති: යෙ සඝානකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං —පෙ— පඤ්ඤින්ද්‍රියං —පෙ— මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති; රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

156. යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

1. පච්ඡිම චිත්ත සමඞ්ගීනං අරූපානං — P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සඝ්‍රාණක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි සොම-නස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්‍ත්වයනට ද අරූප-යනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්‍ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සඝ්‍රාණක වැ සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික-යනට ද අසංඥසත්‍ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර-යනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

156. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචර-යනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී’ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී’ති; ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී’ති: රූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී’ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී’ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට යම් තැනෙක්හි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක්හි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක්හි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම-නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්ච-වොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක්හි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරි-නිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක්හි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යා ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

157. යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

157. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

158. යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

158. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛා සම්පයුත්ත පච්ඡිම චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිම චිත්ත සමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්ත සමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං – පෙ – පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අසඤ්ඤසත්තානං[1] තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

159. යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛා සම්පයුත්ත පච්ඡිම චිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොම-නස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

---

1. යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති — අසඤ්ඤසත්තානං — P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඥ-සත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්; යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යි.

159. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා,

160. යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

161. යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

162. යස්ස යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා. (පච්චනීක පුග්ගලොකාස).

අනාගතවාරො.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔ . එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

160. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

161. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

162. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගලාවකාශයි)

අනාගතවාර යි.

163. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං -පෙ- උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

163. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන. ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදියි, ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදියි, ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

164. යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං -පෙ- උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැම්දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදියි ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

164. යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය ...උපෙක්ඛි-න්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද අඝානක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද අඝානක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

165. යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං[1] තාසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං –පෙ– උපෙක්ඛින්ද්‍රියං –පෙ– සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

166. යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං –පෙ– උපෙක්ඛින්ද්‍රියං –පෙ– සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

---

1. උපපජ්ජන්තානං – ඉ

165. යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය ...උපෙක්ඛි-න්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදී යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදී, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

166. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද නො පිරිමි වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදියි, පිරිමි වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛි-න්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදී යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද නො පිරිමි වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදයි. පිරිමි වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදී, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

167. යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං —පෙ— සද්ධින්ද්‍රියං —පෙ— පඤ්ඤින්ද්‍රියං —පෙ— මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

168. යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධ සමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං —පෙ— පඤ්ඤින්ද්‍රියං —පෙ— මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සොමනස්ස සම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

167. යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිති-න්ද්‍රිය නො ද උපදියි. උපදනා හැමදෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ...සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණ-යෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. උපදනා හැමදෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

168. යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤි-න්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණ-යෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත-චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

169. යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

170. යස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ සද්ධාවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

169. යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාහට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා-විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්-ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්-ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

170. යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධා-විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්න-වුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා-සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

171. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්ප-ජ්ජිස්සා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බේසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ ඤාණවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්‍ථ, චක්ඛුන්ද්‍රි-යඤ්ච උප්පජ්ජති. (අනුලෝම පුග්ගල).

172–180. යත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං - පෙ - (අනුලෝම ඔකාස).

181. යස්ස යත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්‍ථ.

යස්ස වා පන යත්‍ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පඤ්චවොකාරා චවන්තානං අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්‍ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උප-පජ්ජන්තානං[1] තෙසං තත්‍ථ සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්‍ථ, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: රූපාවචරං[2] උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ. සචක්ඛු-කානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්‍ථ.

යස්ස වා පන යත්‍ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්‍ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං කාමා-වචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්‍ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්‍ථ, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ ඉත්‍ථින්ද්‍රියං - පෙ - පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: රූපාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ. සචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්‍ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්‍ථ.

1. සචක්ඛුකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං - PTS.
2. සචක්ඛුකානං රූපාවචරං - PTS.

171. යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී. (අනුලොම පුද්ගල යි).

172–180. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය ... (අනුලොම අවකාශ යි).

181. යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද උපන. ඇස් ඇත් වැ උපදනා අවශෙෂ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී, සොතින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපන. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යස්ස වා පන යත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : කාමාවචරං උපපජ්ජන්‍තානං තෙසං තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්‍ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්‍තානං තෙසං තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජිත්‍ථ, චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති : සුද්‍ධාවාසං උපපජ්ජන්‍තානං තෙසං තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ. ඉතරෙසං සචක්‍ඛුකානං[1] උපපජ්ජන්‍තානං තෙසං තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජති, ජීවිතින්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජිත්‍ථ.

යස්ස වා පන යත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං චවන්‍තානං අචක්‍ඛුකානං උපපජ්ජන්‍තානං[2] තෙසං තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්‍ඛුකානං උපපජ්ජන්‍තානං තෙසං තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජිත්‍ථ, චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති : සුද්‍ධාවාසං උපපජ්ජන්‍තානං තෙසං තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ, ඉතරෙසං සචක්‍ඛුකානං උපපජ්ජන්‍තානං තෙසං තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජිත්‍ථ.

යස්ස වා පන යත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : පඤ්චවොකාරා චවන්‍තානං අචක්‍ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්‍තානං තෙසං තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්‍ඛුකානං උපපජ්ජන්‍තානං තෙසං තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජිත්‍ථ, චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති : සුද්‍ධාවාසං උපපජ්ජන්‍තානං තෙසං තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ. ඉතරෙසං සචක්‍ඛුකානං උපපජ්ජන්‍තානං තෙසං තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජති, උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජිත්‍ථ.

යස්ස වා පන යත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : පඤ්චවොකාරා චවන්‍තානං අචක්‍ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්‍තානං අරූපානං තෙසං තත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්‍ඛුකානං උපපජ්ජන්‍තානං තෙසං තත්‍ථ උපෙක්‍ඛින්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජිත්‍ථ, චක්‍ඛුන්‍ද්‍රියඤ්‍ච උප්පජ්ජති.

---

1. සචක්‍ඛුකානං පඤ්චවොකාරං – PTS.
2. කාමාවචරං උපපජ්ජන්‍තානං – PTS.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන. ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනාවූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පඤ්චවොකාරා චවන්තානං අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පඤ්චවොකාරා චවන්තානං අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

182. යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති,

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

182. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපන, ඝාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, ඝාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බේසං චවන්තානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං රූපාවචරානං තේසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තේසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තේසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තේසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තේසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යමක්හට යම් තැනෙක෴ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක෴ ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝ්‍රාණක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක෴ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක෴ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝ්‍රාණක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක෴ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක෴ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝ්‍රාණක වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක෴ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක෴ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝ්‍රාණක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

183. යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

183. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නොවැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නොද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී, ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

184. යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදී.

184. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවි-තින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් චුත වන්න-වුනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපා-වචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොම-නස්සින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් චුත වන්නවුනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

185. යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසානං උපපත්තිචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ අසඤ්ඤසත්තානං උපපජ්ජන්තානං[1] තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරං[2] පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: චතුවොකාරා පඤ්චවොකාරා චවන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරං[2] පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං අසඤ්ඤසත්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරං[2] පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: චතුවොකාරා පඤ්චවොකාරා චවන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං අසඤ්ඤසත්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං අසඤ්ඤසත්තං උපපජ්ජන්තානං — P.T.S.
2. චතුවොකාරං — P.T.S. ඌනං.

185. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: උපපත්ති චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්‍වයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චතුවොකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුවොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනාවුනට ද අසංඥසත්‍වයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චතුවොකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුවොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනාවුනට ද අසංඥසත්‍වයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: චතුවොකාරා පඤ්චවොකාරා චවන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

186. යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

187. යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චතුවොකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුවොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

186. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්-ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොම-නස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

187. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂා-සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණ-යෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්-ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛා සම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ උපෙක්ඛා – විප්පයුත්ත – චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

188. යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

188. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

189. යස්ස යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස).

190-216. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ග-ක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

189. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ග-ක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී. (අනුලොම පුද්ගලාවකාශ යි).

190–216. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං –පෙ– පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: උප්පජ්ජති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං –පෙ– උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා,ති: උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: නත්ථි –පෙ– (පච්චනීකපුග්ගල, ඔකාස, පුග්ගලොකාස).

පච්චුප්පන්නාතීතවාරො.

217. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං යෙ ච අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති[1], නො ච තෙසං සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති – P.T.S.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති ... (ප්‍රත්‍යනීකපුද්ගල, අවකාශ, පුද්ගලාවකාශ යි).

ප්‍රත්‍යුත්පන්නාතීතවාර යි.

217. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චුත වන හැමදෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝාණින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝාණින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං[1] සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං[2] උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: (සදිසං).

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං[2] උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. ඉතරෙසං — මජසං. ඌනං.
2. සචක්ඛුකානං — P.T.S.

යළි යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනා වුනට දෑ යි ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද, යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දෑ යි උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනා-වුනට දෑ යි ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: ...

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂ වූ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනා-වුනට දෑ යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා-වුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්-සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච සචක්ඛුකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

218. යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං[1] උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. සඝානකානං – PTS.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සචක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද අචක්ඛුක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සචක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සචක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැමදෙනාට ද අචක්ඛුක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සචක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

218. යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ස්ත්‍රින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝාණක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය ද උපදියි, ස්ත්‍රින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තීනං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච සඝානකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද අඝ්‍රාණක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝ්‍රාණක වැ උපදනා ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝ්‍රාණක වැ උපදනා ඔවුනට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද අඝ්‍රාණක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝ්‍රාණක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝ්‍රාණක වැ උපදනා ඔවුනට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද අඝ්‍රාණක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝ්‍රාණක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ ය, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සඝ්‍රාණක වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝ්‍රාණක වැ උපදනා ඔවුනට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද අඝ්‍රාණක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝ්‍රාණක වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච සසොමනස්සා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උප-පජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සසොමනස්සකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං චවන්තානං, අසොමනස්සකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සසොමනස්සකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සසොමනස්සකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං චවන්තානං, අසොමනස්සකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සසොමනස්සකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, ඉතරෙසං සසොමනස්සකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං චවන්තානං, අසොමනස්සකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, සසොමනස්සකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

219. යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති : පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං යා ච ඉත්ථියො[1] රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරි-නිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඉත්ථීනං උප-පජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. ඉත්ථියො — P.T.S. ඌනං.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද උපදී.

219. යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට දූ යි උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරාසං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං, යා ච ඉත්ථියො උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරාසං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං, යා ච ඉත්ථියො සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරාසං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරාසං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරාසං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

220. යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

220. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද පිරිමිනි නො වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැමදෙනාට ද පිරිමිනි නො වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද නො පුරිස් වැ උපදනා-වුනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී, පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනා-වුනට දූ යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

221. යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති[1] නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

---

1. යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති — P.T.S.

221. යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපදනා හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි. උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපදනා හැමදෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපදනා හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උප

222. යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති : සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං චිත්තස්ස[1] භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං[2] තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සොමනස්ස සම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති : සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : සබ්බෙසං චිත්තස්ස[3] භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

223. යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති : උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. සබ්බෙසං චවන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස — P.T.S.
2. නිරොධ –පෙ– P.T.S. ඌනං.
3. සබ්බෙසං චවන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස — P.T.S.

222. යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: සොමනස්ස සම්පයුත්ත පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුත්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු සොම්නසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යම්ක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රයුත්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු සොම්නසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

223. යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

224. යස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති ඉතරෙසං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස[1] උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

225. යස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. ඤාණෙන උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං — P.T.S.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පක්‍ෂුඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණ-යෙහි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්-ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධ සමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

224. යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පක්‍ෂුඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍ර-යුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුකව වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

225. යමක්හට පක්‍ෂුඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට පක්‍ෂුඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු ඥානසම්ප්‍ර-යුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට පක්‍ෂුඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ. නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති. (අනුලොම පුග්ගල).

226–234. යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං – පෙ –. (අනුලොමඔකාස).

235. යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං[1] උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. පඤ්චවොකාරං — P.T.S. අධිකං.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥනවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දැ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥනසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගල යි)

226 – 234. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය ... (අනුලොමාවකාශ යි.)

235. යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, අවශෙෂ වූ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි ච්‍යුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි. ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සචක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතීති: කාමාවචරා චවන්තානං අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං රූපාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං සචක්ඛුකානං පඤ්චවොකාරානං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං[1] උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. සචක්ඛුකානං පඤ්චවොකාරං — සීමු.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද අචක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සචක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ කාමාවචර-යෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාර භවයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ඇස් ඇති වැ පඤ්චවොකාර භවයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං යෙ ච සචක්ඛුකානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාර භවයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සචක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද අචක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දෑ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සචක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සචක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

236. යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං[1] කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං[2] උපපජ්ජන්තානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං[2] උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. පච්ඡිමභවිකානං සඝානකානං — සිමු.
2. සඝානකානං — P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද අචක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සචක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

236. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද අඝානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද අඝානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං යෙ ච සඝානකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච සඝානකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද අඝානක වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සඝානක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නාවුනට ද අඝානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සඝානක වැ සොමනසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වන්නාවුනට ද අඝානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

237. යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරාසං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරාසං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද අඝානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට **ද යි** ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද අඝානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදී.

237. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං, යා ච ඉත්ථියො උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරාසං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං, යා ච ඉත්ථියො සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරාසං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරාසං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් උපෙක්‍ෂාවෙන් ඉපැදෑ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දෑ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදෑ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තාසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරාසං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

238. යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉත්ථීන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදී.

238. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද නොපිරිමි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමි වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

239. යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස[1] උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමචිත්තස්ස – P.T.S. අයිකං

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද පිරිමිනි නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

239. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : චතුවොකාරා පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති : පච්ඡිමචිත්තස්ස[1] උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : චතුවොකාරා පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති : පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති : චතුවොකාරා පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. චතුවොකාරං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

1. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමචිත්තස්ස — P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක෴ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චතුවොකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුවොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක෴ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයෙහි උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක෴ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චතුවොකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුවොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක෴ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයෙහි උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක෴ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: චතුවොකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් ච්‍යුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුවොකාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

240. යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සොමනස්සසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

241. යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

240. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: සොමනස්ස සම්පයුත්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සොම්නසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදයි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්ත-යාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රයුත්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සොම්නසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණ-යෙහි දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොම්නසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

241. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්-පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛා සම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

242. යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති ඉතරෙසං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පක්‍ඛුන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු උපෙක්-ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

242. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණ-යෙහි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති යෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ග-ක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද, ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, සහෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ සද්ධාසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

243. යස්ස යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජන්තානං, පවත්තෙ ඤාණසම්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති. (අනුලොම පුග්ගලොකාස).

244. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ[1] පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං[2] උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං[3] උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං සොතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

1. පඤ්චවොකාරෙ — PTS. ඌනං.
2. සචක්ඛුකානං — PTS.
3. තෙසං සචක්ඛුකානං — PTS.

යළි යමකහට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

243. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි.)

244. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ ය, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බේසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බේසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, තෙසං චවන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං, තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනි-වෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිම-භවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා පශ්චිමභවික ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනි-වෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං. අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං. යෙ ච සචක්ඛුකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්‍ස යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්‍ස යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්‍ස යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකාන තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී,ති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

245. යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ[1] පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

1. කාමාවචරෙ — P.T.S. ඌනං.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

245. යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද පුරුෂකෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ච්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි. ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ච්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං චවන්තීනං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච සඝානකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් කාමාවචරයෙහි රූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නූපදියි. ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඝ්‍රාණ ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අසොමනස්සකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච සොමනස්සකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං – පෙ – පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං අසොමනස්සකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

246. යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් සසානක වැ සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

246. යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං, යා ච ඉත්ථියො රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං යා ච ඉත්ථියො උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනි- වෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර- යෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී,

යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර- යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට සොම- නස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්ප-ජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බා-යිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං, යා ච ඉත්ථියො සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රි-යඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං න ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවි-කානං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

247. යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවි-කානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ **යත්**: චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ **යත්**: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ **යත්**: චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ **යත්**: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදී.

247. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමි වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

248. යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

248. යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

249. යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ[1] සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. සොමනස්ස සම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.[2]

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්ස සම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සොමනස්සසම්පයුත්ත[3] පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච[4] න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛා සම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

1. විනා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජන්තානං පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ — PTS.
2. උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච — P.T.S.
3. සොමනස්ස සම්පයුත්ත — P.T.S. ඌනං.
4. පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච — PTS.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

249. යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද සෞමනස්‍ය විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නවුනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී. ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගීනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්ස සම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සොමනස්ස සම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්ස විප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: සොමනස්ස සම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සොමනස්ස සම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

250. යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිත්තමචිසමඞ්ගීනං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ. සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගීනට ද යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට චක්‍ඛුන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඞ්ගීනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඞ්ගීනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

250. යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගීනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඞ්ගීනට ද යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

251. යස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්සක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දු යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඞ්ගීනට දු යි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඞ්ගීනට දු යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

251. යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දු යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දු යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදෙන යැ, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

252. යස්ස පඤ්චින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං පඤ්චින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං පඤ්චින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පඤ්චින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති : පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං පඤ්චින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පඤ්චින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති. (පවත්තිකපුග්ගල).

253–261. යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං – පෙ – (පවත්තික ඔකාස).

262. යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : පඤ්චවොකාරෙ චවන්තානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : කාමාවචරා චවන්තානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරා චවන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරා චවන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

252. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගෙ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපන්නයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගෙ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී. (ප්‍රත්‍යනීක පුද්ගල'යි).

253–261. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි).

262. යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අවක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරා චවන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරා චවන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අවක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරා චවන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං චවන්තීනං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරා උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරා චවන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං චවන්තීනං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද අරූපයනට ද යම් පිරිමිනි කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදියි. කාමාවචරයෙහි පිරි-නිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද අරූපයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි චුත වනුවනට ද අචක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති :[1] සබ්බෙසං චවන්තානං, අචක්ඛුකානං[2] උපපජ්ජන්තානං, අරූපානං, අසඤ්ඤසත්තානං, තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං, යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං, යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති : පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, යෙ ච සචක්ඛුකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

1. උප්පජ්ජතී'ති — P.T.S.
2. අචක්ඛුකානං කාමාවචරං—සීමු.

යමෙක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද අරූපයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමෙක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදියි, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමෙක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වනුවනට ද අචක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමෙක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද අරූපයනට ද යම් ද කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමෙක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච සචක්ඛුකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, යෙ ච සචක්ඛුකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පඤ්චවොකාරා චවන්තානං අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං, තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති. පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, අචක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චවොකාරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වනුවනට ද ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දැ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දැ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනේ යැ. ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්‍වයනට දැ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වනුවනට ද අචක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි. ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

263. යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං චවන්තීනං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං චවන්තීනං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චවන්තානං, අඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

263. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චුත වන හැම දෙනාට ද අඝානක වැ උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අඣානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච සඣානකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, අඣානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච සඣානකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද අඝානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සඝානක වැ උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිනිරිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඝ්‍රාණ ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතීති: කාමාවචරා චවන්තානං, අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතීති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතීති: කාමාවචරා චවන්තානං, අඝානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතීති: පච්ඡිමභවිකානං සඝානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

264. යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතීති: කාමාවචරා චවන්තානං, න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං චවන්තීනං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද ඝ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුන්ට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද අඝාණක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික සඝාණක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපදී.

264. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිපරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං චවන්තීනං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං, යා ච ඉත්ථියො උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං යා ච ඉත්ථියො සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න ඉත්ථීනං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි. උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදියි, කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉත්ථීනං උපපජ්ජන්තීනං තාසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තාසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

265. යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න පුරිසානං[1] කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

1. කාමාවචරා චවන්තානං පුරිසානං — P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්ථීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

265. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද පිරිමිනි නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි චුත වනුවනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චවන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරා චවන්තානං, න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද නො පුරිස් වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොමනසින් පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොමිනසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් චුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද නො පුරිස් වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චුත වනුවනට ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

266. යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: චතුවොකාරා[1] පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ,[2] යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්තං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තා චවන්තානං[3] තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස[4] උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස[5] අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්තං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා[6] උපෙක්ඛාසම්පයුත්තං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තා චවන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: චතුවොකාරා පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තා චවන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

---

1. චතුවොකාරා — P.T.S. ඌනං.
2. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං අසඤ්ඤසත්තා චවන්තානං — P.T.S.
3. භඞ්ගක්ඛණෙ — P.T.S.
4. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමචිත්තස්ස — P.T.S.
5. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං අසඤ්ඤසත්තා චවන්තානං යස්ස චිත්තස්ස — P.T.S.
6. චතුවොකාරෙ පඤ්චවොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං අසඤ්ඤසත්තා චවන්තානං යස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ — P.T.S. (එවං සබ්බත්ථ).

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

266. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චතුවොකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් චුත වනුවනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් චුත වනුවනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චතුවොකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞමනස්‍ය සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් චුත වනුවනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තා චවන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: චතුවොකාරා පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ අසඤ්ඤසත්තා චවන්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තා චවන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: චතුවොකාරා පඤ්චවොකාරා චවන්තානං, පවත්තෙ චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තා චවන්තානං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තා චවන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යමක්හට යම් තැනෙක උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞර්මනස්ස්‍ය සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞර්මනස්‍ය සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් චුත වනුවනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චතුවොකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් චුත වනුවනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් චුත වනුවනට දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චතුවොකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් චුත වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් චුත වනුවනට දූ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස යමක්හට යම් තැනෙක මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙහි උපදනාවුනට දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයෙන් චුත වනුවනට දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

267. යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී’ති : සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්ස විප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී’ති : සොමනස්ස සම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී’ති : සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී’ති : සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

267. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සෞමනස්‍ය විප්‍රයුක්තචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. සෞමනස්‍ය සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞමනස්‍ය සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සෞමනස්‍ය විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. සෞමනස්‍ය සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්ස සම්පයුත්ත පච්ඡිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

268. යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත – පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සසම්පයුත්ත – පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සොමනස්සසම්පයුත්ත – පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

269. යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

268. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සෞමනස්‍යසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සෞමනස්‍ය සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සෞමනස්‍යසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද සෞමනස්‍යසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදී.

269. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, සද්ධාවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

270. යස්ස යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සබ්බෙසං චිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, ඤාණවිප්පයුත්තචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උප්පාදක්ඛණෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. පච්ඡිමචිත්තස්ස භඞ්ගක්ඛණෙ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති. (පච්චනීක පුග්ගලොකාසා).

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

271. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච අරූපං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ,

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදී.

270. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඞ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්ව යනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපදී. (ප්‍රත්‍යනීක පුද්ගලාවකාශ යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානාගතවාර යි.

271. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද තවද යම් කෙනෙක් අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද තවද යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප ප්‍රතිසන්ධි භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප ප්‍රතිසන්ධි භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

272. යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

272. යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඝාණින්ද්‍රිය ද උපන, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාණින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ඝාණින්ද්‍රිය ද උපන. පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාණින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඝාණින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං – පෙ – පඤ්ඤින්ද්‍රියං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං තෙසං සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

273. යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාණින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ: යැ.

යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ඝාණින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාණින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට ඝාණින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාණින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඝාණින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඝාණින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඝාණින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාණින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

273. යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප ප්‍රතිසන්ධිභවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, අවශෙෂයනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා

යස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

274. යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන යත්. එසේ යැ.

යමක්හට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

274. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති,

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමභවිකානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

275. යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්තං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්තං පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති[1] තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති,

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

1. යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති — P.T.S.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

257. යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞමනස්‍යසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞමනස්‍යසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති: ඉතරෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

276. යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්ත-පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

277. යස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

278. යස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ...මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

276. යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞර්මනස්‍යසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

277. යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගී වූ ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

278. යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගී වූ ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

279. යස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා. (අනුලොම පුග්ගල).

280-288. යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- (අනුලොම ඔකාස).

289. යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස[1] තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සොතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, රූපාවචරානං යෙ ච[2] පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

1. තෙසං - P.T.S.
2. යා ච ඉත්ථියො - P.T.S.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

279. යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි. (අනුලොම පුද්ගල යි.)

280–288. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය ... (අනුලොමාවකාශ යි.)

289. යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් නෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, රූපාවචරානං. යා ච ඉත්ථියො[1] එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා,

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සචක්ඛුකා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

1. යෙ ච පුරිසා – P.T.S.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපනි.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිම භවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

290. යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි.

යමක්හට යම් තැනෙක චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපනි.

යමක්හට යම් තැනෙක චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපනි.

290. යමක්හට යම් තැනෙක ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුන් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපන, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක ඉත්ථින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුන් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ,

යස්ස වා පන යත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: ආමන්‍තා.

යස්ස යත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්‍ථ, ජීවිතින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්‍ථ ජීවිතින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්‍ථ.

යස්ස යත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සඝානකා[1] උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්‍වා පරිනිබ්බායිස්සන්‍ති තෙසං තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්‍ථ, සොමනස්සින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්‍ථ.

යස්ස යත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සඝානකා[1] සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්‍වා පරිනිබ්බායිස්සන්‍ති තෙසං තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්‍ථ, උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ ඝානින්‍ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්‍ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්‍ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්‍ථ.

1. සඝානකා – P.T.S. ඌනං.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සැනින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද උපනි.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද උපනි.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සසානක වැ සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද උපන.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

291. යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිම භවික වූ ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝ්‍රාණින්ද්‍රිය ද උපනි.

291. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනා නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමිනසින් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්; කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද උපන.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

292. යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිම භවික වූ ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද උපනි.

292. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ ය, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොමනසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථා'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ. කාමාවචරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ.

293. යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුත්තපච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ[1] නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං[2] පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිත්ථ, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

---

1. පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං අසඤ්ඤසත්තානං යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිත්ථ – P.T.S,
2. චතුවොකාරානං – P.T.S. ඌනං.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිම භවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපනි.

293. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස–සම්පයුත්තං–පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාර වූ පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞමනස්‍ය සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඥසත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර, පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක උපක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාර, පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද අසංඥසත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපනි.

294. යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස-සම්පයුත්ත-පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති' සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

294. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞමනස්‍ය සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් (තත් සමඞගීනට ද යි) ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞගී වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ය[illegible] තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඞගී වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපනි.

295. යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං – පෙ – පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

296. යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං – පෙ – මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති.

297. යස්ස යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුවොකාරානං පඤ්චවොකාරානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජිස්සති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච උප්පජ්ජති. (අනුලොම පුග්ගලොකාසා).

298. යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

295. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපනි.

296. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපනි.

297. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුවොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපනි. (අනුලොම පුද්ගලාවකාශ යි).

298. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ඝානින්ද්‍රියං -පෙ- ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං -පෙ- උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

299–306. යස්ස[1] ඝානින්ද්‍රියං -පෙ- ඉත්ථින්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං -පෙ- ජීවිතින්ද්‍රියං -පෙ- සොමනස්සින්ද්‍රියං -පෙ- උපෙක්ඛින්ද්‍රියං -පෙ- සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: නත්ථි.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති. (පච්චනීක පුග්ගල).

307–315. යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති -පෙ- (පච්චනීක ඔකාස).

316. යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. සුද්ධාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ සොතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

1. යස්ස සොතින්ද්‍රියං – සීමු.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය ... ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපන.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපන.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපන.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපනි.

299–306 යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය ... ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය ... ජීවිතින්ද්‍රිය ... සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපන යත් : උපනි. (ප්‍රත්‍යනීක පුද්ගල යි.)

307 – 315. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ... (ප්‍රත්‍යනීකාවකාශ යි.)

316. යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසානං අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, රූපාවචරානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. සුද්ධාවාසානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. සුද්ධාවාසානං අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච සචක්ඛුකා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසානං අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. සුද්ධාවාසානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. සුද්ධාවාසානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. සුද්ධාවාසානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපෙ පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්‍ථා'ති: පඤ්චවොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛුන්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ. සුද්ධාවාසානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජත්ථ.

317. යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ. රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජත්ථ.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ. රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජත්ථ.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජත්ථ, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජත්ථ.

යස්ස යත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ. නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජත්ථ, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපනි.

317. යමක්හට යම් තැනෙක ඝානින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචර-යනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙක ඝානින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචර-යනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙක ඝානින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යා, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපන, රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙක ඝානින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සසානකා උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජිත්‍වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්‍ථ. රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සානින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්‍ථ.

යස්ස යත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්‍ථ, උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච සසානකා සොමනස්සෙන උප්පජ්ජිත්‍වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්‍ථ. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සානින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්‍ථ.

යස්ස යත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්‍ථ, සද්ධින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියං න පජ්ජිස්සති තස්ස තත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්‍ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්‍ථ. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සානින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්‍ථ.

යස්ස යත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්‍ථ තස්ස තත්‍ථ පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං –පෙ– මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්‍ථ, නො ච තෙසං තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ සානින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්‍ථ, මනින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් ඝඝානක වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඝඝානක වැ සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්‍ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඝානින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඝානින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජත්ථ.

318. යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දස්සෙත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ. රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජත්ථ.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජත්ථ, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජත්ථ.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජත්ථ, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජත්ථ. රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජත්ථ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාණින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාණින්ද්‍රිය ද නූපනි.

318. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචර-යනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූප-යනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදැ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්‍ථීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ පෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රි-යඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤ-සත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, ඉත්ථින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

319. යස්ස යත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පුරිසින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉත්ථින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥ-සත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉත්ථින්ද්‍රිය ද නූපනි.

319. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන.

යස්ස යත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සොමනස්සින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජිත්‍වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තත්‍ථ සොමනස්සින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සෙන උපපජ්ජිත්‍වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ උපෙක්ඛින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්‍ථ සද්ධින්‍ද්‍රියං –පෙ– පඤ්ඤින්‍ද්‍රියං –පෙ– මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්‍ථ පුරිසින්‍ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්‍ථ මනින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පුරිසින්‍ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ,

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දූ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ව යනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපවචරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දූ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපනි.

320. යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: උප්පජ්ජිස්සති.[1]

යස්ස වා පන යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං -පෙ- සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: උප්පජ්ජති.

321. යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්සසම්පයුත්ත පච්ඡිමචිත්තං උප්පජ්ජිස්සති තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යස්ස යත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසානං දුතියෙ චිත්තෙ වත්තමානෙ තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජතී'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති.

322. යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසං[2] උප්පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

1. නත්ථි - P.T.S.
2. සුද්ධාවාසානං - සීමු.

320. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපනි.

321. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපනි.

322. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපන, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

යස්ස යත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

323. යස්ස යත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං –පෙ– මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ සද්ධින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, සද්ධින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

324. යස්ස යත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ තස්ස තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සතී'ති: සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ, නො ච තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ, මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති.

යස්ස වා පන යත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථා'ති: පච්ඡිමචිත්තසමඞ්ගීනං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිස්සති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උප්පජ්ජිත්ථ. අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත්ථ මනින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිස්සති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උප්පජ්ජිත්ථ.

අතීතානාගතවාරො.

පවත්තිවාරො නිට්ඨිතො.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙක උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපනි.

323. යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපනි.

324. යමක්හට යම් තැනෙක පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමඞ්ගී වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නූපනි.

අතීතානාගතවාර යි.

ප්‍රවෘත්තිවාර නිමි.

1. යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො සොතින්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන සොතින්ද්‍රියං පරිජානාති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති: ආමන්තා.[1]

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහතී'ති: නො.

යො වා පන දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති: නො.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: නො.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති: නො.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති: ආමන්තා.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරොතී'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරොති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති: නො.

2. යො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: නො.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහතී'ති: නො.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහතී'ති: ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙන්ති[2] නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහන්ති. අනාගාමි මග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහති.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරොතී'ති: නො.

---

1. P.T.S. ඌනං.
2. සකදාගාමි මග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති. - P.T.S.

1. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳදනී නම් හෙතෙම සොතින්ද්‍රිය පිරිසිඳදනී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් සොතින්ද්‍රිය පිරිසිඳදනී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳදනී යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳදනී නම් හෙ සොමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳදනී යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳදනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳ දනී යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳදනී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩයි යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳදනී යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳදනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳදනී යැ යත්: නැති.

2. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: නැත.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩයි යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: (සකෘදගාමිමාර්ගසමඞ්ගී යැ අර්හත්මාර්ග සමඞ්ගී යැ යන) පුද්ගලයෝ දෙදෙන අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද දුරු කෙරෙති. අනාගාමි මාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩයි, දෙමනස්සන්ද්‍රිය ද දුරු කෙරෙයි.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරොති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහතී'ති: නො.

3. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සා-මීතින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: නො.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරොතී'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරොති සො අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: නො.

4. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරො-තී'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරොති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: නො. (අනුලොමං)

5. යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහතී'ති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති. ද්වෙ මග්ගසමඞ්ගිනො ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න පජහන්ති.

යො වා පන දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාතී'ති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. ද්වෙ මග්ගසමඞ්ගිනො ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න පජහන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: අට්ඨමකො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති. ද්වෙ මග්ගසමඞ්ගිනො ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති, අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති,

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාතී'ති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී[1] අනඤ්ඤාතඤ්ඤ-ස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. ද්වෙ මග්ගසමඞ්ගිනො ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රි-යඤ්ච න භාවෙන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති.

1. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිනො – P.T.S.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: නැති.

3. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැති.

4. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැති. (අනුලොම යි.)

5. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳ නො දනී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී (පුද්ගල) චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දනියි. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියයි. (අනාගාමී, අර්හත්) මාර්ගසමඞ්ගීන් දෙදෙනා තබා (හැර) අවශෙෂ පුද්ගලයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳ දනිති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියත්.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියයි. චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳැ දනී. (අනාගාමී අර්හත්) මාර්ගසමඞ්ගීන් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියති, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැ දනිත්.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: අෂ්ටමක (ස්‍රොතාපත්තිමාර්ගසමඞගී) පුද්ගල චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දනියි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩයි. (ස්‍රොතාපත්ති අර්හත්) මාර්ගසමඞ්ගීන් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැ දනිති. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩත්.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩයි, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳැ දනී. (ස්‍රොතාපත්ති අර්හත්) මාර්ගසමඞ්ගීන් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩති, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැ දනිත්.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාතී'ති: ආමන්තා.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොතී'ති: යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අරහන්තඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරොන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාතී'ති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොති නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අරහන්තඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරොන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති.

6. යො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: අට්ඨමකො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහති නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති. ද්වෙ මග්ගසමඞ්ගිනො ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න පජහන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහතී'ති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගි අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහති. ද්වෙ මග්ගසමඞ්ගිනො ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න පජහන්ති.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: ද්වෙ පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහන්ති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙන්ති. තයො මග්ගසමඞ්ගිනො ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න පජහන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහතී'ති ආමන්තා.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොතී'ති: යො අග්ගඵලං[1] සච්ඡිකරොති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොති අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අරහන්තඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න පජහන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරොන්ති.

1. අග්ගමග්ගඵලං – සීමු.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දනී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැ නො දනී යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කෙරෙයි යත්: යමෙක් අග්‍රඵලය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දනියි, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කෙරේ. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැ දනිති; අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කෙරේ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කෙරෙයි, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳැ නො දනී. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගියා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැ දනිත්.

6. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: අෂ්ටමකයා දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියයි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වඩයි, (ස්‍රොතාපත්ති අනාගාමී) මාර්ගසමඞ්ගීන් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩා.

යළි යම් කෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා නම්, හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා යැ යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩයි, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියති. (ස්‍රොතාපත්ති අනාගාමී) මාර්ගසමඞ්ගීන් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියත්.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩත්. මාර්ගසමඞ්ගීන් තුන් දෙනකුන් තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියති අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා ද යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියයි, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කෙරේ. අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගිහු ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියති. අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙත්.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහතී'ති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගිඤ්ච අරහන්තඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරොන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න පජහන්ති.

7. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: තයො මග්ගසමඞ්ගිනො[1] අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙන්ති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙන්ති. චත්තාරො මග්ගසමඞ්ගිනො ඨපෙත්වා[2] අවසෙසා පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: අට්ඨමකො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති. චත්තාරො මග්ගසමඞ්ගිනො ඨපෙත්වා[2] අවසෙසා පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොතී'ති: යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොති. අට්ඨමකඤ්ච අරහන්තඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරොති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: අට්ඨමකො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති. අට්ඨමකඤ්ච අරහන්තඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරොන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති.

8. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොතී'ති: යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොති. තයො මග්ගසමඞ්ගිනො ච අරහන්තඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරොන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: තයො මග්ගසමඞ්ගිනො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරොන්ති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙන්ති. තයො මග්ගසමඞ්ගිනො ච අරහන්තඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසා පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරොන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති. (පච්චනීකං).

පච්චුප්පන්නවාරො.

---

1. තයො පුග්ගලා – P.T.S.
2. අට්ඨමකඤ්ච තයො මග්ගසමඞ්ගිනො ච ඨපෙත්වා – P.T.S.

යදි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරේ නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරෙයි, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියා. අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගියා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියත්,

7. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: මාර්ගසමඞ්ගීහු තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩත්. සතර මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩත්.

යදි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩයි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩා. සතර මාර්ගසමඞ්ගීන් තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩත්.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කෙරේ. අෂ්ටමකයා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙත්.

යදි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරෙයි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩා, අෂ්ටමකයා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩත්.

8. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කෙරේ. මාර්ගසමඞ්ගීන් තිදෙනකුන් ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙත්.

යදි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: මාර්ගසමඞ්ගීහු තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරෙති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩත්, මාර්ගසමඞ්ගීන් තිදෙනකුන් ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩත්. (ප්‍රත්‍යනීක යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නවාර යි.

9. යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ථ සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්‍ථා'ති : ආමන්තා.

යො වා පන දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්‍ථ සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ථා'ති : ද්වෙ පුග්ගලා දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්‍ථ, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ථ. අරහා දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිත්‍ථ, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච පරිජානිත්‍ථ.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ථ සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්‍ථා'ති : ආමන්තා.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්‍ථ සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ථා'ති : ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්‍ථ, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ථ. අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවිත්‍ථ, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච පරිජානිත්‍ථ.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ථ සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්‍ථා'ති : ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්‍ථ සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ථා'ති : ආමන්තා.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ථ සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිත්‍ථා'ති :[1] යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති, සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ථ, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිත්‍ථ යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති. සො චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච පරිජානිත්‍ථ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිත්‍ථ[2].

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිත්‍ථ සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ථා'ති : ආමන්තා.

10. යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්‍ථ සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්‍ථා'ති : ආමන්තා.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්‍ථ සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්‍ථා'ති: චත්තාරො පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්‍ථ, නො ච දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්‍ථ. තයො පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවිත්‍ථ, දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිත්‍ථ.

යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්‍ථ සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්‍ථා'ති : ද්වෙ පුග්ගලා දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්‍ථ, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්‍ථ. අරහා දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිත්‍ථ, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවිත්‍ථ.

---

1. සච්ඡිකරිත්‍ථා'ති : ආමන්තා. – P.T.S.
2. P.T.S. – ඌනං.

9. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රිය හැරපී යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳැදත්තේ යැ. රහත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරපී යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැදත්තේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩූහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳැදත්හ. රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වැඩී යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැදත්තේ යි.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තෙ යැ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් කෙළේ යැ. යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැදත්තේ යැ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කෙළේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තේ යැ යත්: එසේ යි.

10. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩූහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රහාණය කළහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වැඩූහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය කළහ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කළහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද වැඩූහ. අර්හත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය කෙළේ යැ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වැඩී.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතා සො දොමනස්සියං පජහිතා'ති: ආමන්තා.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිතා සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතා'ති: තයො පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිතා, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතා. අරහා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිතා, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතා සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිතා'ති: ආමන්තා.

11. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිතා සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතා'ති: ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිතා, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතා. අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවිතා, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවිතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතා සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිතා'ති: ආමන්තා.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිතා සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතා'ති: සත්ත පුග්ගලා[1] අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිතා, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතා. අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවිතා, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතා සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිතා'ති: ආමන්තා.

12. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතා සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතා'ති: යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතා, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතා. යො අග්ගඵලං සච්ඡාකාසි සො අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවිතා, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිතා සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිතා'ති: ආමන්තා. (අනුලොමං).

13. යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතා සො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිතා'ති: දෙව පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතා, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිතා. ඡ පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිතා, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න පජහිතා.

යො වා පන දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිතා සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිතා'ති: ආමන්තා.

1. ඡ පුග්ගලා – සීමු. P.T.S.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කළහ. අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් කළහ. අර්හත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය කෙළේ යැ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කෙළේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කළේ යැ යත්: එසේ යැ.

11. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩූහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද වැඩූහ. රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වැඩී යැ අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වැඩී.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යි.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත්දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩූහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් කළහ. අර්හත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වැඩී යැ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යි.

12. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී යැ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් කෙළේ යැ. යමෙක් අග්‍රඵලය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වැඩී යැ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කෙළේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොම යි.)

13. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දත්තේ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දත්හ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රහාණය නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳ දත්හ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කළහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්ථ සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්ථා'ති: ඡ පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්ථ, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ. ද්වෙ පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිත්ථ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිත්ථ.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්ථ සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්ථ සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්ථ සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්ථා'ති: යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්ථ, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්ථ. අවසෙස-පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිත්ථ, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිත්ථ.

14. යො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිත්ථ සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්ථා'ති: චත්තාරො පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිත්ථ, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ. ද්වෙ පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිත්ථ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිත්ථ.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිත්ථ සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිත්ථා'ති: ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිත්ථ. ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිත්ථ, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න පජහිත්ථ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්හ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩූහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදත්හ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක්කළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵලය පසක් කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක්කෙළේ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳැ නො දත්තේ යැ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක්කළහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැ නො දත්හ.

14. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කළහ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී යැ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කළහ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩූහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රහාණය නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කළහ.

යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිත්ථ සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්ථ සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිත්ථා'ති: තයො පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්ථ, නො ච දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිත්ථ. ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිත්ථ, දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න පජහිත්ථ.

15. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්ථා'ති: ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ. ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිත්ථ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිත්ථ.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්ථ සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්ථා'ති: සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්ථ, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ. ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිත්ථ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිත්ථ.

16. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්ථ සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්ථා'ති: යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්ථ, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්ථ. අවසෙසා පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිත්ථ, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිත්ථ. (පච්චනීකං).

අතීතවාරො.

යමෙක් දෞමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ වී නම් හෙ දෞමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කළහ, දෞමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රහාණය නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කළහ, දෞමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කළහ.

15. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩූහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩූහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කළහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩූහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කළහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ.

16. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵලය සාක්ෂාත් කෙරේ ද හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො සාක්ෂාත් කෙළේ යැ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී යැ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො සාක්ෂාත් කළහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ. (ප්‍රත්‍යනීක යි.)

අතීතවාර යි.

17. යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිස්සති සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සතී'ති: ද්වෙ පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිස්සන්ති, නො ච දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සන්ති. පඤ්ච පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච පරිජානිස්සන්ති, දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිස්සන්ති.

යො වා පන දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති;[1] ඡ පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සන්ති. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච පරිජානිස්සන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිස්සති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිස්සතී'ති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිස්සති. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිස්සන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච පරිජානිස්සන්ති.

18. යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: චත්තාරො පුග්ගලා දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සන්ති. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිස්සන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: ආමන්තා.

1. භාවිස්සතී'ති: – සීමු.

17. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ වී නම් හෙ දෙම-නස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රහාණය කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස්දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැදන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය කරන්නාහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභය කරන්නාහු නම් ඔහු චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැදන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැ දන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳදන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදන්නෙ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤා-තාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳැ දන්නෙ යැ. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නාහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැදන්නාහ.

18. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කරන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්-සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභය කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය කරන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සතී'ති: ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සන්ති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සන්ති. පඤ්ච පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිස්සන්ති.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සතී'ති: තයො පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සන්ති. පඤ්ච පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිස්සන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිස්සන්ති.

19. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සන්ති. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සන්ති.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සන්ති. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිස්සන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සන්ති.

20. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සති. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිස්සන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සන්ති. (අනුලොමං).

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රහාණය කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය කරන්නාහ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රහාණය කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය කරන්නාහ.

19. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභය කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නාහ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ.

20. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ,

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නෙ යැ, පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නාහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ. (අනුලොම යි.)

21. යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සතී'ති: ද්වෙ පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිස්සන්ති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සන්ති. තයො පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න පජහිස්සන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිස්සන්ති.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සතී'ති: ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සන්ති. තයො පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිස්සන්ති.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති. ද්වෙ පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිස්සන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සතී'ති: ආමන්තා.

22. යො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිස්සතී'ති: චත්තාරො පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිස්සන්ති. පඤ්ච පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච න පජහිස්සන්ති.

21. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කරන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කරන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳැ නො දන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කරන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදන්නාහ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳැදන්නාහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැ දන්නාහ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤා-තාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදන්නෙ යැ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදන්නෙ යැ. අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කරන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

22. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රහාණය නො කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කරන්නාහ.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං න පජහිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: ද්වෙ පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සන්ති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. තයො පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිස්සන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: තයො පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සන්ති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. ද්වෙ පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිස්සන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සතී'ති: ආමන්තා.

23. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: ඡ[1] පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. තයො[2] පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: සත්ත පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. ද්වෙ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: ආමන්තා.

24. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී[3] අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති,[4] නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති. ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: ආමන්තා. (පච්චනීකං).

අනාගතවාරො.

1. චත්තාරො – මජ්ඣං.
2. පඤ්ච – මජ්ඣං.
3. තයො පුග්ගලා – මජ්ඣං.
4. න භාවෙස්සන්ති – මජ්ඣං.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කරන්නාහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කරන්නාහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කරන්නාහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කරන්නාහ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කරන්නාහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කරන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

23. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කරන්නාහ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

24. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කරන්නෙ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කරන්නෙ යැ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක යි.)

අනාගතවාර යි.

25. යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සා'ති: ආමන්තා.

යො වා පන දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්ස සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති: ද්වෙව පුග්ගලා දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්ස, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානන්ති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිස්ස, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච පරිජානාති.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිස්සා'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථ සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති: ඡ පුග්ගලා[1] අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථ, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානන්ති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවිත්ථ, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච පරිජානාති.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්ථා'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්ථ සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති: නො.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිත්ථා'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිත්ථ සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති: නො.

26. යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථා'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථ සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහතී'ති: ඡ[2] පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථ, නො ච දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහන්ති අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවිත්ථ, දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහති.

යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්ථා'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්ථ සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහතී'ති: නො.

1. පඤ්චපුග්ගලා – P.T.S.
2. තයො – P.T.S.

25. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳ දනී නම් හෙ දෞර්මනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් දෞර්මනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳ දනී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෞර්මනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කළහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳ දනිති. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල දෞර්මනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය කෙළේ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳ දනී.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳ දනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳ දනී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩූහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳ දනිත්. අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වැඩී යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳ දනී.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳ දනී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳ දනී යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳ දනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳ දනී යැ යත්: නැති.

26. යමෙක් දෞර්මනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෞර්මනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙරෙයි යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩූහ. දෞර්මනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රහාණය කෙරෙති. අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී. දෞර්මනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය කෙරේ.

යමෙක් දෞර්මනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෞර්මනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙරෙයි යත්: නැත.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහතී'ති: නො.

27. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිස්සතී'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: නො.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: නො.

28. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: නො. (අනුලොමං).

29. යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සතී'ති: ද්වෙ පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියං[1] න පරිජානන්ති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සන්ති. ඡ පුග්ගලා[2] චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිස්සන්ති.

යො වා පන දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාතී'ති: ආමන්තා.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිස්සතී'ති: ඡ පුග්ගලා[3] චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිස්සන්ති. ද්වෙ පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිස්සන්ති.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාතී'ති: ආමන්තා.

1. පඤ්ච පුග්ගලා – P.T.S.
2. අනාගාමි චක්ඛුන්ද්‍රියං – P.T.S.
3. පඤ්චපුග්ගලා – P.T.S.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය කෙරෙයි යත්: නැති.

27. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැති.

28. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැති. (අනුලොම යි.)

29. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනිති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රහාණය නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදනිති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කළහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනී යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනිති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වැඩූහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදනිති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනී යැ යත්: එසේ යැ.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතො'ති: අරහා චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතො. සත්ත පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතො සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතො, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. සත්තපුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිතා, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති.[1]

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිතො'ති: අරහා චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිතො. අට්ඨපුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිතො සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිතො, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. අට්ඨපුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිතා, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති.

30. යො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිතො'ති: ඡ පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිතා. ද්වෙ පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිතා.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිතො සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති'ති: ආමන්තා.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතො'ති: අරහා දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතො. සත්ත පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතො සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති'ති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතො, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිතා, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහන්ති.

1. ඌනං. – P.T.S.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුද්ගල චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දනියි, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී. පුද්ගලයෝ සත්දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැ දනිති. අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳදනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳදනී. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදනිත්.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙළේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනියි, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කෙළේ යැ, පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදනි ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙළේ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳැදනී. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කළහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදනිත්.

30. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙරෙති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩූහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කෙරෙති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙරේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙරෙයි. අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කෙරෙති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වැඩී.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙරෙයි යත්: අනාගාමීමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රහාණය නො කෙරේ. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කෙරෙත්.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: අරහා දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති. අට්ඨ පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහතී'ති: අනාගාමී මග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති. අට්ඨපුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහන්ති.

31. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිස්සතී'ති: අරහා[1] අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති,[2] නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිස්සති. සත්ත පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: අට්ඨමකො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිස්සති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිස්සන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති. සත්ත පුග්ගලා[3] අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: අට්ඨමකො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති. සත්ත පුග්ගලා[3] අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති.

32. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: අරහා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති. පඤ්ච පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: තයො මග්ගසමඞ්ගී[4] අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙන්ති. පඤ්ච පුග්ගලා[5] අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති. (පච්චනීකං).

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

---

1. ද්වෙ පුග්ගලා – P.T.S.
2. භාවෙති – සීමු.
3. අට්ඨපුග්ගලා – P.T.S. ඡ පුග්ගලා – මජසං.
4. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී – PTS.
5. ඡ පුග්ගලා – මජසං.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරෙයි යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙරෙයි, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කෙළෙ යැ, පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කෙරෙති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙළෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රහාණය නො කෙරෙයි යත්: අනාගාමීමාර්ග සමඞ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙළෙ යැ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රහාණය නො කෙරෙයි. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කළහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රහාණය නො කෙරෙත්.

31. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩයි, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී. (අෂ්ටමක හැර) පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩත්, (රහත් හැර) අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩයි යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩා. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩත්.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙළෙ යැ යත්: රහත් පුගුල් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කෙළෙ යැ. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙළෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩයි යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙළෙ යැ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩා. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කළහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩත්.

32. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙළෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කෙළෙ යැ, පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කෙළෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩයි යත්: මාර්ගසමඞ්ගීහු තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කළහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩත්. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කළහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩත්. (ප්‍රත්‍යනීක යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නාතීතවාර යි.

33. යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සතී'ති : නො.

යො වා පන දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති : නො.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති : නො.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති : නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති : නො.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාතී'ති : සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානන්ති. අග්ගමග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිස්සති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච පරිජානාති.

34. යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහතී'ති : නො.

යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති : ආමන්තා.[1]

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහතී'ති : ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සන්ති, නො ච දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහන්ති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සති, දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහති.[2]

යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති : ආමන්තා.

1. නො – මජසං.
2. දෙමනස්සින්ද්‍රියං පජහතී'ති නො – මජසං.

33. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදනී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය (ප්‍රහාණ පරිඥා විසින්) හැරපියන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපියන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදනියි යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදනියි යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදනී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදනියි යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ,

යළි යමෙක් අඤ්ඤාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදනී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නාහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳැදනිත්. අග්‍රමාර්ගසමඬ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිඳැදනී.

34. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය (ඒ ඒ මාර්ගයෙන් ප්‍රහාණ පරිඥා වශයෙන්) හැරපියා නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපියා යැ යත්: නැත.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපියා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද හැරපියත්, අනාගාමිමාර්ගසමඬ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නෙ යැ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරපියයි.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහතී'ති: සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහන්ති. අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිස්සති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහති.

35. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: ඡ[1] පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙන්ති. අට්ඨමකො අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙති.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං[2] සච්ඡිකරිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: සත්ත පුග්ගලා[3] අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙන්ති. අට්ඨමකො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිස්සති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙති.

36. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙතී'ති: පඤ්ච පුග්ගලා[4] අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙන්ති. තයො මග්ගසමඞ්ගිනො[5] අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිස්සන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙන්ති. (අනුලොමං).

37. යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සතී'ති: පඤ්ච පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානන්ති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සන්ති. චත්තාරො පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිස්සන්ති.

යො වා පන දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාතී'ති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සති නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. චත්තාරො පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිස්සන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති.

---

1. චත්තාරො – මජසං. සත්ත – P.T.S.
2. අඤ්ඤින්ද්‍රියං – P.T.S.
3. අට්ඨපුග්ගලා – P.T.S.
4. සත්තපුග්ගලා – P.T.S.
5. අග්ගමග්ග සමඞ්ගී – P.T.S.

යදි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපියා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නාහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද හැරපියත්, අනාගාමිමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නෙ යැ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරපියා.

35. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය (භාවනා වශයෙන්) වඩා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යදි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වඩත්, අෂ්ටමක (ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගස්ථ) පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නෙ යැ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වඩයි.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්‍රිය වඩා නම හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෝ යැ යත්: එසේ යැ.

යදි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නාහ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වඩයි. අෂ්ටමක තෙම අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නෙ යැ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වඩා.

36. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යදි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නාහ. අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද වඩත්, මාර්ග සමඞ්ගීහු තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නාහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩත්. (අනුලොම යි.)

37. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය (ප්‍රහාණ පරිඥ විසින්) නො හැරපියන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදිනිති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියන්නාහ, පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදනිති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියන්නාහ.

යදි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියන්නෙ යැ. චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳැදනී. පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදනිත්.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. අවසෙසා පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාතී'ති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. අවසෙසා පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: සත්ත[1] පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානන්ති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. ද්වෙ[2] පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාතී'ති: අග්ගමග්ගසමඞ්ගී අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. ද්වෙ[2] පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: සත්ත පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානන්ති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. ද්වෙ පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාතී'ති: ආමන්තා.

38. යො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති, තෙ දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. අවසෙසා පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහතී'ති: අනාගාමිමග්ගසමඞ්ගී අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භවෙස්සති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති. අවසෙසා පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහන්ති.

1. පඤ්ච – මජසං.
2. චත්තාරො – මජසං.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනී නම් හෙ අනඤ්ඤ-තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනිති, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදනිති, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනියි යත්: අග්‍රමාර්ග (රහත් මඟ) සමඞ්ගී පුද්ගල අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳැදනී. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදනිත්.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනිති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නොවඩන්නාහ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදනිති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනියි යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගී පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳැදනී. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදනිත්.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනී නම් හෙ අඤ්ඤතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනිති, අඤ්ඤතාවින්ද්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදනිති, අඤ්ඤතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤවිතාන්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදනියි යත්: එසේ යි.

38. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අනඤ්ඤ-තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියති. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියති, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්-සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියයි යත්: අනාගාමීමාර්ග සමඞ්ගී පුද්ගල අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියයි. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො ද හැරපියත්.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: ඡ[1] පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහන්ති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. තයො[2] පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහතී'ති: ආමන්තා.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: සත්තපුග්ගලා[3] දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහන්ති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. ද්වෙ පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහතී'ති: ආමන්තා.

39. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: ඡ[3] පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙන්ති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. තයො පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: ආමන්තා.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: සත්ත පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙන්ති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. ද්වෙ පුග්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: ආමන්තා.

40. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: පඤ්ච පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙන්ති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙතී'ති: ආමන්තා. (පච්චනීකං).

පච්චුප්පන්නානාගතවාරො.

1. පඤ්ච – මජසං.
2. චත්තාරො – මජසං.
3. සත්තපුග්ගලා – P.T.S.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරැපියා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරැපියති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරැපියති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරැපියා යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරැපියා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරැපියති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරැපියති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරැපියයි යත්: එසේ යී.

39. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නොවඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වි නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩයි යත්: එසේ යැ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩයි යත්: එසේ යි.

40. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යනීක යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානාගතවාර යි.

41. යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්ථ සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සතී'ති: නො.

යො වා පන දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්ථා'ති: නො.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්ථ සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: නො.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්ථා'ති: නො.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්ථ සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්ථා'ති: නො.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්ථ සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානිත්ථා'ති: නො.

42. යො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්ථ සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: නො.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්ථා'ති: නො.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්ථ සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: ද්වෙ පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්ථ, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සන්ති[1] අනාගාමී දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිත්ථ, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සති[2] සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්ථා'ති: ඡ පුග්ගලා[3] අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සන්ති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්ථ. අනාගාමි අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිත්ථ.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්ථ සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති:[4] අරහා දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්ථ, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති, ද්වෙ පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිත්ථ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිස්සන්ති.[5]

1. භාවිස්සතී'ති: – P.T.S.
2. භාවිස්සන්ති – P.T.S.
3. පඤ්චපුග්ගලා – P.T.S.
4. සච්ඡිකරිස්සතී'ති: ආමන්තා – P.T.S.
5. අරහා –පෙ– සච්ඡිකරිස්සන්ති – P.T.S. ඌනං.

41. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය (ත්‍රිවිධ පරිඥා විසින්) පිරිසිඳැදත්තෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය (ප්‍රහාණ පරිඥා විසින්) හැරැපියන්නෙ යැ යත් නැත.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපියන්නෙ වේ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිඳැදත්තෙ යැ යත්: නැති.

42. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය (ප්‍රහාණ පරිඥා විසින්) හැරැපී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී යැ යත්: නැත.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපූහ. අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. අනාගාමී පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරැපී, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නෙ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නාහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද හැරැපී. අනාගාමී පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නෙ යැ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරැපී.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරැපී, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්ථා'ති: ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං පජහිත්ථ. ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිස්සන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච පජහිත්ථ.

43. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථ සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සතී'ති: ද්වෙ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථ, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සන්ති. පඤ්ච පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවිත්ථ, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථා'ති: ද්වෙ පුග්ගලා[1] අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවෙස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථ. පඤ්ච පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච භාවෙස්සන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවිත්ථ.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථ සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති:[2] අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථ, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති. ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවිත්ථ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථා'ති: ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං භාවිත්ථ. ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච[3] සච්ඡිකරිස්සන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච භාවිත්ථ.

44. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්ථ සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සතී'ති: නො.[4]

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සච්ඡිකරිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිත්ථා'ති: නො. (අනුලොමං).

45. යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්ථ සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සතී'ති: පඤ්ච පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්ථ, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සන්ති. තයො පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිත්ථ, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිස්සන්ති.

යො වා පන දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්ථා'ති: අරහා දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්ථ. තයො පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිස්සන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිත්ථ.

---

1. අට්ඨමකො – P.T.S.
2. සච්ඡිකරිස්සතී'ති: ආමන්තා. – P.T.S.
3. අඤ්ඤින්ද්‍රියං – PTS.
4. සච්ඡිකරිස්සතී'ති; ආමන්තා – PTS.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද හැරපූහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් කරන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරපූහ.

43. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය (භාවනා විසින්) වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩූහ. අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ, පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වැඩූහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නාහ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වැඩූහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වැඩූහ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වැඩී, අනඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද වැඩූහ, පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් කරන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වැඩූහ.

44. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: නැති. (අනුලොම යි).

45. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්හ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියන්නාහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදත්හ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියන්නාහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියන්නෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳැදත. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදත්හ.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ථ සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ථ, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. අට්ඨ පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිත්‍ථ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ථා'ති: අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ථ. අට්ඨ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිත්‍ථ.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ථ සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: සත්ත පුග්ගලා චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ථ, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. ද්වෙ පුග්ගලා[1] චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිත්‍ථ, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ථා'ති: අරහා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ථ. ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිත්‍ථ.

යො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ථ සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: අට්ඨ පුග්ගලා[2] චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ථ, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිත්‍ථ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ථා'ති: අරහා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති, නො ච චක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ථ. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ච න පරිජානිත්‍ථ.

46. යො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිත්‍ථ සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිත්‍ථ, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. ඡ පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිත්‍ථ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති.

1. ඡ පුග්ගලා – PTS.
2. දෙවපුග්ගලා – PTS.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු වෙත් ද ඔහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැ දත්හ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැ දත්හ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ. චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳැදත. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳදත්හ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්හ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳදත්හ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳැදත. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදත්හ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳදත්හ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදත්හ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳැදත්තෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිඳැදත. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳැදත්හ.

46. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපි නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපූහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපූ යැ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සතී'ති: තයො පුග්ගලා[1] අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සන්ති. ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න හවෙස්සන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිස්සන්ති.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: ඡ[2] පුග්ගලා දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සන්ති නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිස්සන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සතී'ති: ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති, තෙ දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සන්ති. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති[3] තෙ අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිස්සන්ති.

යො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: ඡ පුග්ගලා[4] දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සන්ති, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති[5] තෙ දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිස්සන්ති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සතී'ති: අරහා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති, නො ච දොමනස්සින්ද්‍රියං නප්පජහිස්සති. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති[6] තෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති, දොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ච නප්පජහිස්සන්ති.

47. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිතො සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සතී'ති: ද්වෙ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිතා, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිතා, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිතා'ති: ද්වෙ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිතා. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං න පටිලභිස්සන්ති තෙ අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවෙස්සන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිතා.

1. ද්වෙ පුග්ගලා – PTS.
2. චත්තාරො – මජසං.
3. මග්ගං න පටිලභිස්සන්ති – PTS. තයො පුග්ගලා – මජසං.
4. පඤ්ච පුග්ගලා PTS.
5. න පටිලභිස්සන්ති – මජසං, PTS.
6. මග්ගං න පටිලභිස්සන්ති – PTS.

යදි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපී යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපූ යැ, පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හළහ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හළහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හළහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යදි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හළහ. යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හළහ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හළහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ, යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හළහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ.

යදි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපී යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපී. යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හළහ.

47. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩූහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද වැඩූහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යදි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩූහ, යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ නො කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිතො සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: ද්වෙ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිතා, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිතා, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිතොති; අරහා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියං න භාවිතො. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං න පටිලභිස්සන්ති, තෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිතා.

48. යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතො සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සතී'ති: අට්ඨ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතා, නො ච අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිතා, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච[1] න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතො'ති: අරහා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති, නො ච අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිතො. යෙ පුථුජ්ජනා මග්ගං න පටිලභිස්සන්ති තෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ච න සච්ඡිකරිස්සන්ති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න භාවිතා'ති. (පච්චනීකං)

අතීතානාගතවාරො.

ඉන්ද්‍රිය යමකං නිට්ඨිතං[2].

යමකප්පකරණං සමත්තං.

1. අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච – PTS.
2. ඉන්ද්‍රිය යමකං දසමං පරිපුණ්ණං – PTS.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩූහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ. යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුහුල් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී, යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ නො කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ.

48. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩූහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුහුල් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී. යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ නො කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වැඩූහ. (ප්‍රත්‍යනීක යි.)

අතීතානාගතවාර යි.

ඉන්ද්‍රිය යමක නිමි.

යමකප්‍රකරණ සමාප්ත යි.

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා

ආරම්භය:

ශ්‍රී සම්බුද්ධ වර්ෂ 2500 අනුස්මරණය කිරීමේ බුද්ධජයන්ති මහොත්සවය සංවිධාන කොට පැවැත්වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් 1954 දී පත් කරන ලද ලංකා බෞද්ධ මණ්ඩලය මඟිනි.

සංස්කරණය:

ලංකා බෞද්ධ මණ්ඩලය මගින් ආරම්භ කරන ලදුව දැනට සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශයේ ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයෙනි.

සැලැස්ම:

හැම ග්‍රන්ථයක ම වම් පස පිටුවේ පාළි පෙළ ද, දකුණු පස පිටුවේ සිංහල පරිවර්තනය ද යොදා ඇත. හැම ග්‍රන්ථයක් ම අහල් $11 \times 7\frac{1}{2}$ ප්‍රමාණයේ පිටුවලින් සමන්විත වේ.

ප්‍රකාශනය:

සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය.

විකිණීම:

සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය

තැපැලෙන්, මුදල් එවා ලබාගැනීමට:

ලේකම්,
සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය
මැලේ වීදිය, කොළඹ 2.

පැමිණ මිලට ගැනීමට:

ජයන්ති පොත්හල,
135, ධර්මපාල මාවත, කොළඹ 7.
(විහාරමහාදේවි උද්‍යානය ඉදිරිපිට යි)

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා

අංකය	ග්‍රන්ථ නාමය		මුද්‍රණය	පිටු	මිල
1.	පාරාජිකාපාළි		1959	696	*
2.	i. පාචිත්තියපාළි	1	1981	604	105.00
	ii. පාචිත්තියපාළි	2	1981	640	85.00
3.	මහාවග්ගපාළි	1	1957	608	*
4.	,,	2	1957	458	*
5.	i. චුල්ලවග්ගපාළි	1	1976	442	30.00
	ii. ,,	2	1983	628	90.00
6.	i. පරිවාරපාළි	1	1978	391	37.50
	ii. පරිවාරපාළි	2	1979	342	57.50
7.	දීඝනිකාය	1	1962	700	*
8.	,,	2	1976	600	*
9.	,,	3	1977	616	45.00
10.	මජ්ඣිමනිකාය	1	1964	846	*
11.	,,	2	1973	800	*
12.	,,	3	1974	642	50.00
13.	සංයුත්තනිකාය	1	1960	540	100.00
14.	,,	2	1962	512	*
15.	,,	3	1984	620	105.00
16.	,,	4	1981	760	100.00
17.	i ,,	5	1982	508	90.00
	ii ,,	6	1982	420	75.00
18.	අඞ්ගුත්තරනිකාය	1	1960	672	*
19.	,,	2	1962	580	*
20.	,,	3	1968	506	*
21.	,,	4	1970	544	*
22.	,,	5	1977	589	45.00
23.	,,	6	1977	701	55.00
24.	ඛුද්දකපාඨ ධම්මපද උදාන ඉතිවුත්තක		1960	628	*
25.	සුත්තනිපාත		1977	400	30.00
26. 27.	විමානවත්ථු පෙතවත්ථු		1982	480	75.00

අංකය	ග්‍රන්ථ නාමය	මුද්‍රණය	පිටු	මිල
28.	ථෙරගාථා	1972	362	*
29.	ථෙරීගාථා	1972	150	*
30.	ජාතකපාළි 1	1983	644	100.00
31.	,, 2	1984	532	90.00
32.	,, 3	1986	557	100.00
33.	මහානිද්දෙසපාළි	1961	788	*
34.	චුල්ලනිද්දෙසපාළි	1976	676	45.00
35.	i. පටිසම්භිදාමග්ගපාළි	1971	562	*
	ii. ,,	1972	274	18.00
36.	අපදානපාළි 1	1961	700	*
37.	i. ,, 2	1977	443	50.00
	ii. ,, 3	1983	292	60.00
38.	බුද්ධවංසපාළි චරියාපිටකපාළි	1977	400	30.00
39.	නෙත්තිප්පකරණ	1982	340	40.00
40.	පෙටකොපදෙස	මුද්‍රණයෙහි	—	—
41.	ධම්මසඞ්ගණිප්පකරණ	1973	579	50.00
42.	විභඞ්ගප්පකරණ 1	1975	408	50.00
43.	,, 2	1975	342	50.00
44.	කථාවත්ථුප්පකරණ 1	1967	622	*
45.	,, 2	1968	588	*
46.	,, 3	1969	554	*
47.	ධාතුකථාප්පකරණ පුග්ගලපඤ්ඤත්ති	1976	452	30.00
48.	යමකප්පකරණ 1	1985	600	100.00
49.	,, 2 (1)	1987	806	200.00
50.	,, 2 (2)	1988	544	—
51.	පට්ඨානප්පකරණ 1	අමුද්‍රිත	—	—
52.	,, 2	අමුද්‍රිත	—	—
53.	,, 3	අමුද්‍රිත	—	—

* විකිණී අවසානයි.

සබ්බදානං ධම්මදානං ජිනාති

ත්‍රිපිටක පොත් මුද්‍රණයට හවුල් වීමට ස්වර්ණමය අවස්ථාවක්

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව මුද්‍රණය කොට ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ මහා පින්කමට සහභාගි වීමට පරිත්‍යාගශීලී පින්වතුනට අගනා අවස්ථාවක් ලබා දීමට සංස්කෘතික කටයුතු අමාත්‍යාංශය තීරණය කර තිබේ. මෙම ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය සඳහා වියදම් දැරීමට කැමැති පරිත්‍යාගශීලී පින්වතුනට තථාගත සම්‍යක් සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛ දේශනාව මුද්‍රණය කරවීමේ අති උතුම් පින්කමට සහභාගී වීම ලැබීමට අමතරව පහත දැක්වෙන ප්‍රයෝජන ද අත් වේ.

i. මුද්‍රණ වියදම් සඳහා මුදල් පරිත්‍යාග කරන පින්වතුන්ගේ නම් එම මුදල් වැය කොට මුද්‍රණය කරනු ලබන සෑම පොතකම සිංහල හා ඉංග්‍රීසි දෙබසින් පිටු දෙකක පළ කරනු ලැබේ.

ii. මේ සඳහා පරිත්‍යාග කරන මුදල් සියලු බදුවලින් සම්පූර්ණයෙන් ම නිදහස් වේ.

ඒ සඳහා කළ යුතු වන්නේ මෙම මුදල් භාරගෙන **මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල** මගින් නිකුත් කරනු ලබන කුවිතාන්සිය ආදායම් බදු දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීම පමණකි.

iii. මුද්‍රණ වියදම් පරිත්‍යාග කරන පින්වතුනට තමන්ගේ වියදමින් මුද්‍රණය කරන පොතින් පිටපත් 500 ක් හෝ දැනට තිබෙන කාණ්ඩවලින් එකකින් පිටපත් 10 බැගින් තමන් කැමති පරිදි බෙද හැරීම සඳහා පිරිනමනු ලැබේ.

iv. මෙසේ පරිත්‍යාග කරන මුදලින් මුද්‍රණය කරනු ලබන පොත් ඉතා අඩු මුදලකට මිල නියම කරනු ලබන බැවින් පොත් මිලදී ගන්නා සෑම කෙනකුන්ට ම සහන මිලකට පොත් ලබා ගැනීමට පිළිවන් වේ. එය පරිත්‍යාගයේ කොටසක් පාඨකයාට ලැබීමකි.

v. මෙම පොත් විකුණා ලැබෙන මුදල් නැවතත් ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මුද්‍රණය සඳහා ම යොදවනු ලබන බැවින් පරිත්‍යාගයේ අගය ද ඉන් ලැබෙන පින ද තවත් වැඩි වේ.

02. සාමාන්‍යයෙන් ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථයක් ක්‍රවුන් 4 ප්‍රමාණයේ පිටු 600කින් පමණ සමන්විත වේ. එක් පොතක් මුද්‍රණය සඳහා දළ වශයෙන් රුපියල් ලක්ෂ 2½ක් පමණ අවශ්‍ය ය. එම මුදල පොතේ පිටු ගණන අනුව පොතින් පොතට මඳ වශයෙන් වෙනස් වේ.

03. සුළුවශයෙන් කරන පරිත්‍යාග පවා මේ සඳහා ඉතා සතුටින් භාරගනු ලැබේ. රු. 60000, රු. 1000/- හා රු. 500/- බැගින් වූ පරිත්‍යාග දැනටම ලැබී තිබේ.

04. මේ සත් කෘත්‍යයට කරන සියලු පරිත්‍යාග පහත සඳහන් ලිපිනයට එවන ලෙස ඉල්ලමි. චෙක්පත්, මුදල් ඇණවුම්, තැපැල් ඇණවුම් ආදිය **මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල** නමට ලියා පහත සඳහන් ලිපිනයට එවීම මැනවි.

ලේකම්,
සංස්කෘතික අමාත්‍යාංශය,
මැලේ වීදිය, කොළඹ 2.

1986 නොවැම්බර් මස 10.